

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-490

Chișinău

«16» 09 2014

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218- XVI din 24 octombrie 2008, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.758 din 15 septembrie 2014.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege –
Ministerul Justiției.

Anexă:

1. Hotărârea Guvernului nr. 758 din 15 septembrie 2014 – 2 ex. (limba română și rusă)
2. Proiectul de lege nominalizat - 1 ex. (limba română și rusă)
3. Nota informativă (limba română și rusă)
4. Expertiza Centrului Național Anticorupție

**Secretar General
al Guvernului**

Victor BODIU

Ex .S. Ganaciuc
tel. 250453

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	351
«16» 09	2014
Ora	

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 758

din 15 septembrie 2014

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea
și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova
nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Ministrul afacerilor interne

Dorin Recean

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea
și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova
nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Vizează:

Secretarul general al Guvernului

Victor BODIU

Aprobată în şedinţa Guvernului
din 2014

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind modificarea și completarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4:

la alineatul (5), textul „Contravenția săvârșită la bordul unei nave maritime sau aeriene care este înregistrată într-un port sau aeroport al Republicii Moldova” se substituie prin textul „Contravenția săvârșită la bordul unei nave maritime sau unei aeronave, înregistrate conform legislației Republicii Moldova”;

la alineatul (7), cuvântul „contravenientul” se substituie prin cuvântul „persoana”.

2. Articolul 16:

la alineatul (1), cuvintele „cu capacitate de exercițiu” se substituie prin cuvântul „responsabilă”;

la alineatul (2), textul „art. 228-245 și la art. 263-311” se substituie prin textul „art. 69 alin. (1), art. 78, 85, 87, art. 88 alin. (1), art. 89, art. 91 alin.(l), art. 104, 105, 203, 204, art. 228-245, 336, 342, 352-357, 363, 365”;

la alineatul (6), cuvintele „de stat,” se substituie prin cuvintele „, , indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, într-o”.

3. Se completează cu articolul 17¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 17¹. Responsabilitatea

Responsabilitatea este starea psihologică a persoanei care are capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, precum și capacitatea de a-și manifesta voința și a-și dirija acțiunile.”

4. La articolul 17 alineatul (4), după cuvintele „persoanei fizice” se introduc cuvintele „sau, după caz, a persoanei cu funcție de răspundere”.

5. La articolul 19:
din titlu și dispoziție, cuvintele „și răspunderea contravențională” se
exclud;
litera a) se abrogă.

6. Articolul 20 se abrogă.

7. Articolul 26:
se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:
„a¹) stării de iresponsabilitate;”;
litera b) va avea următorul cuprins:
„b) contravenției neînsemnate sau a tentativei de contravenție
neînsemnată;”.

8. Se completează cu articolul 27¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 27¹. Starea de iresponsabilitate
(1) Este în stare de iresponsabilitate persoana care săvârșește o faptă
prejudiciabilă, aflându-se în imposibilitatea de a conștientiza sau de a dirija
acțiunile sale din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări temporare a
activității psihice, a alienării mintale sau a unei alte stări psihice patologice.
(2) Nu este pasibilă de răspundere contravențională persoana care a
săvârșit o faptă în stare de responsabilitate, dar care, pînă la pronunțarea hotărîrii
de sancționare, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, lipsită fiind de posibilitatea
conștientizării sau dirijării acțiunilor sale.”

9. Articolul 28 va avea următorul cuprins:
„Articolul 28. Contravenția neînsemnată, tentativa de contravenție
neînsemnată

(1) În cazul contravenției neînsemnate și a tentativei de contravenție
neînsemnată, organul (persoana cu funcție de răspundere) competentă să
soluționeze cauza poate înlătura răspunderea contravențională, limitîndu-se la
adresarea unei observații verbale făptuitorului.

(2) Se consideră neînsemnată contravenția pentru care prezentul cod
prevede în calitate de sancțiune maximă aplicarea unei amenzi de pînă la
10 unități convenționale.”

10. La articolul 29, textul „art.78, art.96 alin.(1), (2), art.100, 101, 103,
105, 242” se substituie prin textul „69, 78, art. 96 alin. (1) lit. a) și alin. (3),
art.97, art. 97¹ alin. (1), art. 97²-105, art. 242 alin. (1)”.

11. Articolul 30 va avea următorul cuprins:
„Articolul 30. Prescripția răspunderii contravenționale
(1) Prescripția înlătură răspunderea contravențională.

(2) Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 12 luni.

(3) Termenele prescripției de tragere la răspundere contravențională se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii contravenției erau minore.

(4) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională.

(5) În cazul săvârșirii de către persoană a unei noi contravenții, prescripția se calculează pentru fiecare contravenție separat.

(6) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit contravenția se sustrage de la procesul contravențional. În aceste cazuri curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau autodenunțării.

(7) În cazul prevăzut la alin. (7), persoana nu poate fi trasă la răspundere contravențională dacă de la data săvârșirii contravenției a trecut 1 an și în această perioadă nu a fost săvârșită o nouă contravenție.

(8) În cazul contravenției continue și contravenției prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau a inacțiunii.

(9) Prescripția executării sancțiunii contravenționale este de un an, calculat din ziua în care aceasta a rămas definitivă.

(10) Se consideră că nu a fost supus răspunderii contravenționale contravenientul:

- a) a cărui răspundere contravențională a fost înlăturată;
- b) care a executat integral sancțiunea;
- c) în a cărei privință procesul contravențional a încetat.”

12. La articolul 34:

se completează cu alineatele (2⁴) și (3¹) cu următorul cuprins:

„(2⁴) Amenda se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii ei.”;

„(3¹) Evidența executării sancțiunilor amenzii se ține în Registrul debitorilor. Modul de evidență a sancțiunii amenzii, conținutul Registrului debitorilor și modul de ținere a acestuia se reglementează de Guvern.”;

la alineatul (4), partea introductivă va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei sau insuficienței de bunuri sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:”;

alineatele (5), (7) și (8) vor avea următorul cuprins:

„(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art.228-245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”;

„(7) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau a procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.”

13. Articolul 35:

la alineatul (1), textul „ , inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special” se exclude;

alineatele (2) și (4) se abrogă;

la alineatul (3), cuvintele „ , cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(4)” se exclud.

14. Articolul 36 se completează cu alineatele (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică de instanța de judecată pe un termen de la 6 luni la 3 ani, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2).

(4²) Privarea de dreptul de a conduce vehicule nu poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare, cu excepția cazurilor în care l-a condus atribuindu-i cu bună știință un număr de înmatriculare fals ori l-a condus în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe, ori s-a eschivat de la examenul medical de constatare a acestei stări, ori a părăsit locul accidentului rutier la care a fost participant.”

15. La articolul 39 alineatul (2), după cuvintele „sau la” se substituie prin cuvintele „sau/și la”.

16. Articolul 40 se abrogă.

17. La articolul 43 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) săvârșirea contravenției de către o persoană care anterior a fost sancționată pentru o contravenție similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză;”.

18. Se completează cu articolul 43¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 43¹. Aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul tentativei de contravenție

(1) La aplicarea pedepsei pentru tentativa de contravenție se ține cont de circumstanțele în virtutea cărora fapta nu și-a produs efectul.

(2) Mărimea pedepsei pentru tentativa de contravenție nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din partea specială a prezentului cod pentru contravenția consumată.”

19. La articolul 44 alineatul (2), cuvintele „de către instanța de judecată” se exclud.

20. Articolul 54:

la alineatul (3):

în dispoziție, textul „Legii privind cultele religioase și părțile lor componente” se substituie prin textul „Legii nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie”;

în sancțiune, textul „de la 10 la 20” se substituie prin textul „de la 20 la 30”;

în sancțiunea alineatului (4), textul „de la 40 la 50” se substituie prin textul „de la 10 la 20”;

în sancțiunea alineatului (5), textul „de la 20 la 30” se substituie prin textul „de la 20 la 40”;

în sancțiunea alineatului (6), textul „de la 25 la 35” se substituie prin textul „de la 30 la 50”.

21. Articolul 54¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 54¹. Practicarea fără drept a unei profesii sau activități

Practicarea unei profesii sau activități, alta decît activitatea de întreprinzător, fără deținerea unei licențe sau a unei alt fel de autorizații, dacă legea prevede ca obligatorie deținerea acesteia

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”

22. La articolul 54² alineatul (2), sancțiunea se completează cu cuvintele „cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate, pe un termen de la 3 luni la un an”.

23. Articolul 62 se abrogă.

24. Articolul 63:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore”.

25. Se completează cu articolul 63¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 63¹. Admiterea aflării persoanelor care nu au împlinit vârsta de 16 ani în localurile de agrement fără însoțire în afara orelor stabilite

Admiterea aflării persoanelor care nu au împlinit vârsta de 16 ani fără însoțirea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc, în baruri, cafenele, restaurante, cinematografe, discoteci, disco-cluburi, cluburi de noapte, saune, săli de Internet sau în alte localuri de agrement după ora 22.00,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.”

26. La articolul 65, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

27. Articolul 67:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Desfășurarea întrunirii de către organizatorul acesteia fără depunerea declarației prealabile în modul stabilit de lege

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale.”;

la alineatul (3), cuvântul „(conducătorul)” se exclude;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Participarea la întrunire cu deținerea asupra sa a armei

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă pe un termen de la 3 luni la 1 an.”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Participarea la întrunire cu deținerea asupra sa a substanțelor explozive, a oricăror substanțe interzise sau a altor obiecte ce pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 5 la 15 zile.”

28. Articolul 69:

în sancțiunea alineatului (1), textul „de la 20 la 60” se substituie prin textul „de la 15 la 30”, iar textul „de pînă la 60 de ore” – prin textul „de la 10 la 20 de ore”;

în sancțiunea alineatului (2), textul „de la 50 la 100” se substituie prin textul „de la 20 la 40”, iar textul „de pînă la 60 de ore” – prin textul „de la 15 la 30 de ore”.

29. În sancțiunea articolului 70, cuvintele „sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile,” se exclud.

30. La articolul 72:

în dispoziție, cuvintele „de către o persoană cu funcție de răspundere” se exclud;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

31. La articolul 73 alineatul (2), sancțiunea se completează cu cuvintele „, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

32. La articolul 74¹, în sancțiunea alineatelor (1)-(5), textul „de 150” se substituie prin textul „de la 100 la 150”.

33. Articolul 74²:

în sancțiunea alineatului (1), textul „de la 100 la 500” se substituie prin textul „de la 100 la 250”;

în sancțiunea alineatului (2), textul „de la 200 la 500” se substituie prin textul „de la 200 la 400”.

34. Articolul 77:

la alineatele (2) și (3), sancțiunea se completează cu textul „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (4), sancțiunea se completează cu textul „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (6), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (7), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”.

35. Articolul 91 va avea următorul cuprins:

„Articolul 91. Încălcarea legislației cu privire la tutun și la produsele din tutun

(1) Nerespectarea prevederilor documentelor normative-tehnice privind producerea, păstrarea și prelucrarea industrială a tutunului

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Fumatul în locuri interzise, altele decât cele specificate la art.203 alin.(3),

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(3) Comercializarea către minori a produselor din tutun

se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

36. Articolul 94 se abrogă.

37. Articolul 96:

partea introductivă a dispoziției alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, dacă aceasta nu constituie infracțiune, săvârșită prin:”;

dispoziția alineatului (2) se completează cu cuvintele „, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune,”.

38. La articolul 97:

dispoziția se completează cu cuvintele „, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”;

în sancțiune, după cuvântul „sau” se introduc cuvintele „, în ambele cazuri,”;

39. La articolul 97¹ alineatele (1) și (2), articolele 97², 99-103, dispoziția se completează cu cuvintele „, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”.

40. În sancțiunea articolului 105, cuvintele „, sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile” se exclud.

41. Articolul 108 se abrogă.

42. Capitolul VIII se completează cu articolul 108¹ cu următorul cuprins:
 „Articolul 108¹. Editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate
 Editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate în Registrul publicațiilor periodice publice
 se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

43. În sancțiunea articolului 109 alineatul (2), după textul „de la 20 la 40 de ore” se introduce textul „, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

44. Articolul 114:
 la alineatul (2):
 în dispoziție, cuvintele „cu excepția pescuitului în obiectivele acvatice aflate în gestiune privată,” se exclud;
 în sancțiune, textul „de la 5 la 10” se substituie prin textul „de la 15 la 20”;
 în sancțiunea alineatului (4), textul „de 150” se substituie prin textul „de la 70 la 150”.

45. Din sancțiunea articolului 116 alineatul (2), cuvintele „cu demolarea, în ambele cazuri, a gardurilor și a construcțiilor din contul contravenientului” se exclud.

46. În sancțiunea articolului 117 alineatul (2) și articolului 118, textul „sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore” se exclude.

47. În sancțiunea articolului 120, cuvintele „sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore” se exclud.

48. La articolul 122 alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:
 „se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

49. În sancțiunea articolului 124, textul „de 60 de ore” se substituie prin textul „de la 40 la 60 de ore”.

50. Se completează cu articolul 126¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 126¹. Pășunatul ilegal al animalelor

Pășunatul animalelor pe terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale în altă perioadă a anului decât cea stabilită de autoritatea administrației publice locale, pășunatul în comun al diferitor specii de animale, pășunatul animalelor bolnave și al speciilor de animale neidentificate în contract, folosirea pășunilor de către persoane neautorizate de autoritățile administrației publice locale

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

51. În sancțiunea articolului 130, textul „de la 3 la 5” se substituie prin textul „de la 5 la 10”.

52. Articolul 131:

în sancțiunea alineatului (4), după cuvintele „aplicată persoanei fizice” se introduc cuvintele „, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Comercializarea produselor apicole în lipsa pașaportului sanitar-veterinar

se sancționează cu amendă de până la 10 unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

53. Din sancțiunea articolul 134, cuvintele „, cu sistarea construcției și restabilirea fondului forestier” se exclud.

54. În sancțiunea articolului 137 alineatul (2), textul „de la 100 la 200” se substituie prin textul „de la 70 la 200”.

55. La articolul 143, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

56. La articolul 149, dispoziția se completează cu cuvintele „, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune,”.

57. La articolul 154 alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

58. Articolul 155:

la alineatul (2), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(2) Încălcarea regulilor de utilizare a substanțelor menționate la alineatul (1), dacă această faptă nu constituie infracțiune,”;
alineatul (3) se abrogă.

59. Articolul 157:

în sancțiunea alineatului (4), textul „de pînă la 50” se substituie prin textul „de la 20 la 50”, iar textul „de pînă la 100” – prin textul „de la 50 la 100”;

la alineatul (5):

în dispoziție, după cuvîntul „cîinelui” se introduc cuvintele „sau a speciei de animale mamifere”;

în sancțiune, textul „de pînă la 20” se substituie prin textul „de la 10 la 20”, iar textul „de pînă la 50” – prin textul „de la 20 la 50”;

în sancțiunea alineatului (6), textul „de pînă la 20” se substituie prin textul „de la 10 la 20”;

în sancțiunea alineatului (7), textul „de pînă la 50” se substituie prin textul „de la 20 la 50”;

în sancțiunea alineatului (8), textul „de pînă la 5” se substituie prin textul „de la 3 la 5”;

în sancțiunea alineatului (9), textul „de pînă la 50” se substituie prin textul „de la 20 la 50”, iar textul „de pînă la 100” – prin textul „de la 50 la 100”;

la alineatul (10), sancțiune va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale”.

60. Capitolul IX se completează cu articolul 158¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 158¹. Încălcarea regulilor privind identificarea și înregistrarea animalelor, precum și a regulilor zootehnice

(1) Refuzul identificării și înregistrării animalelor de către deținători, deținerea de animale neidentificate și neînregistrate potrivit prevederilor normelor sanitar-veterinare, nepredarea autorității sanitar-veterinare teritoriale a pașapoartelor individuale ale bovinelor sacrificate sau moarte

se sancționează cu amendă de la 3 la 15 unități convenționale aplicată persoanelor fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Transportarea animalelor neidentificate, neînregistrate și fără documentele corespunzătoare, inclusiv pașaportul în cazul bovinelor,

se sancționează cu amendă de 5 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Nedeclararea, în termenele stabilite de lege, a cumpărării, inclusiv din import, a vânzării, inclusiv exportul, a morții, dispariției, fătării, sacrificării animalelor de către deținători la autoritatea sanitar-veterinară teritorială

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Achiziționarea animalelor neidentificate și neînregistrate în baza de date SITA (Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor)

se sancționează cu amendă de 5 la 20 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Sacrificarea animalelor neidentificate

se sancționează cu amendă de 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Sacrificarea bovinelor identificate și înregistrate în alte locuri decât în unitățile de sacrificare autorizate de autoritatea sanitar-veterinar competentă

se sancționează cu amendă de 10 la 40 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Producerea și comercializarea de material seminal congelat, embrioni, ouă de incubație pentru hibrizi comerciali, ouă de viermi de mătase, icre și larve de pește în afara unităților specializate, autorizate în acest scop, cu excepția instituțiilor științifice,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere.

(8) Nerespectarea normelor tehnologice și instrucțiunilor privind însămânțarea artificială

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(9) Monta clandestină

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Înscrierea intenționată în evidențele zootehnice și în certificatele privind calitatea materialului de reproducție a unor date eronate privind originea,

vârsta, performanțele productive și indicii de calitate ai materialului seminal brut, diluat, refrigerat sau congelat

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(11) Nerespectarea planului de împerechere a bovinelor pentru reproducerea dirijată de reproducători cu valoare genetică ridicată

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

61. În sancțiunea articolului 159, textul „de 15” se substituie prin textul „de la 10 la 20 de”.

62. Articolul 161 va avea următorul cuprins:

„Articolul 161. Deconectarea neautorizată a energiei electrice, a energiei termice și a gazelor naturale

Deconectarea neautorizată a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețelele electrice, rețelele de energie termică sau de la rețelele de gaze naturale, cu excepția cazurilor când atare acțiuni se efectuează pentru securitatea vieții omenești, precum și a situațiilor de avarie sau de forță majoră (extraordinare),

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

63. În sancțiunea articolelor 162 și 163, textul „de pînă la 50” se substituie prin textul „de la 30 la 50”, iar textul „de pînă la 100” – prin textul „de la 70 la 100”.

64. Se completează cu articolul 163¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 163¹. Neîndeplinirea prescripțiilor emise de organele supravegherii de stat în domeniul energetic

(1) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și gestionarii de instalații electrice a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și încălcării normelor de amenajare, întreținere, deservire și exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau poate pune în pericol viața oamenilor,

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și gestionarii de instalații termice și gaze naturale a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și încălcării normelor de construcție, întreținere, deservire și exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau poate pune în pericol viața oamenilor,

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

65. Articolele 164, 167 și 168 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 164. Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale

(1) Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale, prin racordarea neautorizată la rețeaua electrică, la rețeaua termică sau la rețeaua de gaze naturale, prin evitarea echipamentului de măsurare sau prin implicarea în funcționarea acestuia prin diferite metode, care duc la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică, de energie termică sau de gaze naturale,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Conectarea ilegală la instalația de utilizare a energiei termice sau a gazelor naturale a unui consumator final, folosirea energiei electrice prin conectarea ilegală la instalația de utilizare a unui consumator final

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale prin reconectarea neautorizată, după deconectare, la rețeaua electrică, la rețeaua termică sau la rețeaua de gaze naturale

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

„Articolul 167. Deteriorarea rețelelor termice la efectuarea de lucrări

Deteriorarea rețelelor termice și a utilajelor acestora la efectuarea de lucrări

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 168. Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale sau la zona de protecție a rețelelor termice

Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale sau la zona de protecție a rețelelor termice, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale sau a energiei termice, și/sau dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

66. Articolul 169:

în partea introductivă a dispoziției, cuvintele „licențiate în domeniul energetic” se substituie prin cuvintele „, practicate pe piața energiei electrice, a gazelor naturale și a produselor petroliere”;

sancțiunea se completează cu cuvintele „cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

67. În sancțiunea articolului 173, textul „de 25” se substituie prin textul „de la 20 la 30”, iar textul „de 50” – prin textul „de la 40 la 70”.

68. Articolul 177:

alineatul (1) se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) producerea materialelor și articolelor de construcții fără regulamente tehnologice, documentația normativă actualizată, instrumente și utilaj neverificat în organele metrologice de stat, încercări și analize de lot recepție, periodice și statice

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2):

litera i) se completează cu cuvintele „sau în lipsa analizelor și încercărilor de laborator conform cerințelor documentelor normative în construcții”;

în sancțiune, cuvintele „cu sau fără privarea, în toate 3 cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” se exclud.

69. În sancțiunea articolului 179, după cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere” se introduc cuvintele „, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”, iar cuvintele „cu demolarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate” se exclud.

70. Articolul 180:

în sancțiunea alineatelor (1) și (8), textul „de 100” se substituie prin textul „de la 75 la 100”;

în sancțiunea alineatului (2), textul „de 200” se substituie prin textul „de la 150 la 200”;

în sancțiunea alineatului (3), textul „de 50” se substituie prin textul „de la 30 la 50”, iar textul „de 100” – prin textul „de la 75 la 100”;

în sancțiunea alineatelor (4) și (11), textul „de 30 de ore” se substituie prin textul „de la 10 la 30 de ore”;

în sancțiunea alineatului (6), textul „muncă în folosul comunității de 30 de ore” se substituie prin textul „muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore”, iar textul „, proprietar al încăperii nelocuibile în bloc, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore” se exclude;

în sancțiunea alineatului (7), textul „de 20” se substituie prin textul „de la 10 la 20”;

în sancțiunea alineatelor (9) și (10), textul „de 300” se substituie prin textul „de la 150 la 300”.

71. În sancțiunea articolului 181, textele „de la 20 la 40” și „de la 50 la 100” se substituie, respectiv, prin textele „de la 30 la 60” și „de la 100 la 300”.

72. Articolul 183 va avea următorul cuprins:

„Articolul 183. Daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei de culturi agricole

(1) Provocarea de daune semănăturilor, plantațiilor sau recoltei de culturi agricole

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Trecerea pe suprafețele semănăturilor sau ale plantațiilor sau recoltei strânse de culturi agricole cu automobilul, tractorul sau cu un alt tip de transport, cu excepția cazurilor de efectuare a lucrărilor tehnologice

se sancționează cu amendă de la 10 la 15 unități convenționale.”

73. La articolul 184, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”.

74. Articolul 185 va avea următorul cuprins:

„Articolul 185. Producerea, comercializarea, importul, exportul fără licență sau fără documentele stabilite în legislație ale materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea lui

Producerea, comercializarea, importul, exportul fără licență sau fără documentele stabilite în legislație a semințelor, materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea documentelor, falsificarea soiurilor și a categoriilor biologice, a calității de soi și a calității culturale a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.”

75. În sancțiunea articolului 186, textul „de 20” se substituie prin textul „de la 15 la 25”, iar textul „de 70” – prin textul „de la 30 la 50”.

76. În sancțiunea articolului 187, textul „de 25” se substituie prin textul „de la 20 la 30”, iar textul „de 150” – prin textul „de la 100 la 150”.

77. La articolul 188:

în titlu și în dispoziție, cuvintele „fitosanitar și de carantină” se substituie prin cuvintele „de carantină fitosanitară”;

în sancțiune, textul „de 25” se substituie prin textul „de la 15 la 25”, iar textul „de 75” – prin textul „de la 50 la 75”.

78. Articolul 189:

în sancțiunea alineatului (1), textul „de 45” se substituie prin textul „de la 20 la 45”, iar textul „de 250” – prin textul „de la 100 la 250”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvântul „chimicalelor” se substituie prin cuvintele „produselor de uz fitosanitar”;

în sancțiune, textul „de 20” se substituie prin textul „de la 10 la 20”, iar textul „de 30” – prin textul „de la 15 la 30”.

79. Se completează cu articolele 189¹-189¹² cu următorul cuprins:

„Articolul 189¹. Producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat

(1) Producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat, precum și a celor cu termenul de valabilitate expirat

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Reambalarea, inclusiv în cantități mici, a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților fără autorizația producătorului acestora și a autorităților abilitate

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 189². Încălcarea regulilor de evidență, transportare, păstrare sau utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

(1) Încălcarea regulilor de evidență, transportare sau păstrare a produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Încălcarea regulilor de utilizare a produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților, ce poate aduce la îmbolnăvirea și intoxicarea oamenilor, animalelor, insectelor folositoare, distrugerea completă sau parțială a semănăturilor, plantațiilor și a altei vegetații,

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Utilizarea produselor de uz fitosanitar din grupele I și II de toxicitate în agricultură și silvicultură prin intermediul aviației

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(4) Utilizarea produselor de uz fitosanitar din grupele III și IV de toxicitate în agricultură și silvicultură prin intermediul aviației, fără înștiințarea prealabilă a autorităților publice locale despre perioada și termenele de folosire a aviației, precum și în preajma zonelor speciale de producere a materiei prime,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Încălcarea termenelor stabilite de prezentare a informației din Registrul de evidență a importului, comercializării și stocului produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189³. Producerea, transportarea, păstrarea sau utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților contrafăcuți

Producerea, comercializarea, transportarea, păstrarea sau utilizarea produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților contrafăcuți

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată

persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 189⁴. Încălcarea regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor

(1) Încălcarea intenționată a regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neîndeplinirea la timp sau încălcarea, în mod intenționat, de către deținătorii de terenuri, a măsurilor obligatorii ce se efectuează pentru combaterea buruienilor, dăunătorilor și a agenților patogeni ai bolilor de plante agricole

se sancționează cu amendă de la 5 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 150 aplicată persoanei juridice.

Articolul 189⁵. Neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor

Neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁶. Tăinuirea sau denaturarea informației despre produsele de uz fitosanitar și fertilizanții care prezintă pericol pentru om, animale și mediu

Tăinuirea sau denaturarea informației despre produsele de uz fitosanitar sau fertilizanții care prezintă pericol pentru om, animale și mediu

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁷. Poluarea producției agroalimentare, furajere, materiei prime agricole cu reziduuri de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți peste limitele maximal admisibile

Poluarea producției agroalimentare, furajere, materiei prime agricole cu reziduuri de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți peste limitele maximal admisibile

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁸. Nerespectarea standardelor obligatorii, a normelor și regulilor fitosanitare și de protecție a mediului, altor acte normative la fabricarea, importul, transportarea, depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, precum și a mijloacelor tehnice de aplicare a acestor produse

Nerespectarea standardelor obligatorii, normelor și regulilor fitosanitare și de protecție a mediului, altor acte normative la fabricarea, importul, transportarea, depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, precum și a mijloacelor tehnice de aplicare a acestor produse

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 189⁹. Utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate

Utilizarea produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹⁰. Evacuarea pe sol, în bazine sau în alte surse acvatice a soluțiilor de produse de uz fitosanitar rămase neutilizate, precum și a apelor utilizate la spălarea transportului, utilajului, echipamentelor speciale și a ambalajelor de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți

Evacuarea pe sol, în bazine sau în alte surse acvatice a soluțiilor de produse de uz fitosanitar rămase neutilizate, precum și a apelor utilizate la spălarea transportului, utilajului, echipamentelor speciale și a ambalajelor de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹¹. Comercializarea produselor de uz fitosanitar sau fertilizanților, neconformi parametrilor omologați sau contrafăcuți

Comercializarea produselor de uz fitosanitar sau fertilizanților, neconformi parametrilor omologați sau contrafăcuți

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹². Nerespectarea metodicii de cercetare–testare–experimentare și de înregistrare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

Nerespectarea metodicii de cercetare–testare–experimentare și de înregistrare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

80. Titlul și dispoziția articolului 190 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 190. Scoaterea producției supuse controlului fitosanitar din punctele de frontieră fără documente fitosanitare pentru import, export

Scoaterea producției supuse controlului fitosanitar din porturile fluviale (debarcare) de frontieră, din stațiile de cale ferată, din gări (stații) auto, din aeroporturi sau din alte puncte de frontieră fără documente fitosanitare pentru import, export”.

81. În titlul și în dispoziția articolului 191, cuvintele „specialiștilor din Agenția Fitosanitară” se substituie prin cuvintele „inspectorilor din Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”.

82. În sancțiunea articolului 192, textul „de 10” se substituie prin textul „de la 5 la 10”.

83. La articolul 194, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

84. În sancțiunea articolului 195, textul „de 25” se substituie prin textul „de la 15 la 25”, iar textul „de 75” – prin textul „de la 50 la 75”.

85. Articolul 196:

în dispoziția alineatului (5), după cuvintele „autorităților sanitar-veterinare competente” se introduc cuvintele „sau cu încălcarea măsurilor stabilite de acestea”;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Neanunțarea autorității sanitar-veterinare competente și autorității administrației publice locale despre suspiciunea de îmbolnăvire a animalelor sau

îmbolnăvirea acestora de o boală transmisibilă ale animalelor, precum și despre cazurile de sacrificări de necesitate sau moarte a animalelor

se sancționează cu amendă de la 15 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

se completează cu alineatele (8)-(12) cu următorul cuprins:

„(8) Refuzul sau împiedicarea, de către proprietarii ori deținătorii de animale, a sacrificării sau a uciderii animalelor bolnave ori suspecte de boli transmisibile ale animalelor, sau a distrugerii produselor și subproduselor provenite de la acestea sau a altor obiecte contaminate, în scopul lichidării focarelor și prevenirii difuzării bolilor transmisibile supuse măsurilor oficiale de declarare și carantină,

se sancționează cu amendă de la 15 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(9) Desfășurarea activității neautorizate sanitar-veterinar sau fără certificate veterinare cu privire la bunăstarea animalelor, inofensivitatea produselor de origine animală sau la mișcarea animalelor și produselor, utilizarea metodelor și mijloacelor care pot influența bunăstarea animalelor, inofensivitatea produselor sau indemnitatea mediului și utilizarea mijloacelor de transport pentru animale și produse

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Plasarea pe piață a produselor de origine animală neconforme reglementărilor în domeniul alimentar

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(11) Eliberarea de către societățile comerciale de industrie alimentară sau de către alte societăți comerciale care prelucrează produse alimentare, produse și subproduse de origine animală a documentelor de conformitate a calității, salubrității și siguranței alimentelor, fără buletin de analiză eliberat de laboratorul propriu autorizat sau de alte laboratoare autorizate,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau juridice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(12) Încălcarea regulilor de import, export sau tranzit al animalelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

86. Capitolul XI se completează cu articolul 196¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 196¹. Încălcarea cerințelor sanitar-veterinare privind produsele medicinale de uz veterinar

(1) Păstrarea neconformă a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar, păstrarea, utilizarea, publicitatea, comercializarea sau distribuirea în orice alt mod a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar neautorizate, a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar cu termenul de valabilitate expirat, precum și a celor fără etichetă cu denumirea și adresa producătorului și informația necesară în modul stabilit

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Comercializarea produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar în alte locuri decât cele autorizate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nerespectarea regulilor de producere, fabricare, înregistrare, import sau export a produselor farmaceutice de uz veterinar, a aditivilor furajeri sau a altor produse de uz veterinar

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

87. Articolul 197 va avea următorul cuprins:

„Articolul 197. Încălcarea normelor stabilite pentru transportul auto de călători, bagaje și mărfuri

(1) Îmbarcarea și/sau debarcarea pasagerilor, pe rutele regulate, în alte locuri decât în punctele de oprire prestabilite pe itinerar, efectuarea transportului pe rute regulate cu încălcarea itinerarului,

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale

(2) Încălcarea de către conducătorul autovehiculului de transport în folos public a capacității de îmbarcare a unității de transport stabilită de legislația în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale

(3) Neînregistrarea de către conducătorul autovehiculului de transport în folos public a biletelor de călătorie în borderoul de evidență a biletelor,

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(4) Modificarea, corectarea de către conducătorul autovehiculului de transport public a borderoului de evidență a biletelor de călătorie

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(5) Efectuarea transportului auto ocazional de călători și bagaje fără eliberarea dovezii de plată

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 170 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Nerespectarea în transportul auto a condițiilor stabilite în licență și/sau în actele de autorizare a activității agentului transportator, eliberate de organele abilitate în conformitate cu legislația în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(7) Nerespectarea de către conducătorul vehiculului de transport auto de mărfuri, călători și bagaje a normelor privind regimul de muncă și odihnă

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(8) Neasigurarea organizării procesului de control medical și psihofiziologic al conducătorilor auto sau de verificare tehnică a unităților de transport înainte de efectuarea rutei

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(9) Admiterea la efectuarea transporturilor auto de călători și bagaje a conducătorului de autovehicul care nu a fost supus examenului medical, care nu posedă permis de conducere de categoria din care face parte vehiculul sau care nu posedă, în cazurile stabilite de Guvern, certificat de competență profesională și/sau card de tahograf al conducătorului auto valabil

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(10) Prestarea serviciilor de transport de călători în folos public în lipsa actului permisiv pentru efectuarea rutei/cursei

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale

aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen e la 6 luni la un an.

(11) Admiterea de către agentul transportator a efectuării transportului de călători și bagaje fără prezența la bordul unității de transport a documentelor prevăzute de legislație, în funcție de tipul de transport,

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(12) Prestarea serviciilor de transport de călători și bagaje în folos public în lipsa licenței în transport public

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen e la 6 luni la un an.

(13) Nerespectarea de către conducătorul autovehiculului de transportul în folos public de mărfuri, călători și bagaje a regulilor de completare, raportare și/sau aplicare a carnetului foii de parcurs (CFP, INTERBUS), precum și a carnetului de drum (CEMT)

se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale.

(14) Efectuarea transportului de călători în folos public cu încălcarea normelor ce reglementează regimul de transport în care se încadrează serviciul prestat, după caz, simulînd efectuarea unei rute regulate,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.”

88. Articolul 197¹ se abrogă.

89. Articolul 199:

în dispoziția alineatului (1), după cuvintele „și stivuire a încărcăturilor” se introduc cuvintele „la bordul navelor aflate”;

în dispoziția alineatului (3), cuvintele „de drenaj” se substituie prin cuvintele „de dragaj”, iar după cuvintele „inclusiv în cele portuare” se introduc cuvintele „, ranfluarea bunurilor scufundate, alte lucrări care pot afecta securitatea navigației”.

90. Se completează cu articolele 199¹-199¹² cu următorul cuprins:

„Articolul 199¹. Exploatarea navei neînregistrate și nerespectarea regulilor de înregistrare de stat a navelor

(1) Exploatarea unei nave înregistrate în unul dintre registrele prevăzute de legislația cu privire la transportul naval cu nerespectarea regulilor de înregistrare

sau cu ignorarea obligației de a informa despre modificările pasibile de a fi introduse în Registrul de stat al navelor

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Exploatarea unei nave neînregistrate conform prevederilor legislației privind transportul naval

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199². Încălcarea regulilor de identificare a navei

(1) Exploatarea navei fără inscripția denumirii și/sau numărului de înregistrare, inclusiv pe echipamentul de salvare a navei,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(2) Nearborarea pavilionului în apele teritoriale ale Republicii Moldova, la sosirea în port, în staționare și la plecare, arborarea în stare necorespunzătoare a pavilionului, precum și refuzul de ridicare a pavoazului la dispoziția dată de căpitania portului

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Scoaterea din funcțiune a sistemului automat de identificare a navei

se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 170 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199³. Exploatarea navei cu încălcarea prevederilor referitoare la echipajul navei

(1) Exploatarea navei cu încălcarea legislației privind echipajul minim de siguranță

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată

persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neasigurarea cu echipaj pentru serviciul de siguranță și supraveghere a navei aflate în staționare, în iernatic sau scoase din exploatare

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nerespectarea la bordul navei a timpului de navigație, de întrerupere a navigației și a timpului de odihnă al echipajului

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Lipsa la bordul navei a documentelor care atestă pregătirea, instruirea, starea de sănătate și competența membrilor echipajului navei

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199⁴. Încălcarea regulilor de securitate și siguranță la bordul navei

Lipsa la bordul navelor a instalațiilor și/sau echipamentului anti-incendiar

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

Articolul 199⁵. Încălcarea regulilor de siguranță și securitate la exploatarea navelor

(1) Intrarea în, ieșirea din și deplasarea în acvatoriul portuar al navelor pentru executarea de manevre, de operațiuni de acostare sau de altă natură fără utilizarea remorcherelor, în cazul în care utilizarea acestora este obligatorie,

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea condițiilor de remorcaj stabilite, în cazul în care utilizarea remorcherelor este obligatorie,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea scărilor sau a schelelor de acces la bordul navei în stare tehnică necorespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale pentru persoana cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Încălcarea regulilor de transportare, transbordare, păstrare sau manipulare a mărfurilor periculoase în apele teritoriale ale Republicii Moldova, la sosirea în port, în staționare sau la plecare din port

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura activitatea pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Netransmiterea, înainte de intrare în port, a notificărilor privind informația referitoare la tipurile și cantitatea de deșeuri aflate la bordul navei, transmiterea unor date eronate sau înregistrarea necorespunzătoare a acestora

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Nepredarea, predarea parțială sau stocarea deșeurilor generate la bordul navelor sau a reziduurilor de marfă

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Încărcarea navei peste limitele capacității de încărcare stabilite în documentele de bord sau contrar condițiilor de navigație

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Încălcarea măsurilor de asigurare a funcționării sistemului de iluminare a navei, a mijloacelor de comunicare, precum și a echipamentelor și instalațiilor de siguranță ale navei

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199⁶. Încălcarea regimului operațiunilor de pilotaj al navei

(1) Navigarea fără pilot, executarea manevrelor fără pilot la bordul navei

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Operarea navei în afara zonelor de navigație, contrar prescripțiilor stabilite în documentația navei sau actelor de stare tehnică a navei,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Pilotarea navei de către o persoană care nu posedă document de atestare sau certificat de competență

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Executarea de lucrări cu foc deschis la bordul navei fără permis de lucru în acest sens

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199⁷. Încălcarea regulilor de securitate și siguranță în port

(1) Nerespectarea cerințelor și procedurilor de buncherare în siguranță a navei

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Îmbarcarea, debarcarea pasagerilor în alte locuri decât cele special amenajate sau aprobate

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Legarea navei de instalațiile portuare nedestinate acestui scop

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Părăsirea navei fără a o pune în siguranță sau obstrucționarea navigației în zona de siguranță

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Părăsirea portului, radei, locului de acostare fără permisiunea de plecare a autorității din domeniul transportului naval și/sau căpităniei portului

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Nerespectarea de către operatorul portului/terminalului a cerințelor și a procedurilor pentru încărcarea și/sau descărcarea în siguranță a navei

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199⁸. Încălcarea regimului de organizare și întreținere a parcurilor și iernaticelor pentru nave

(1) Nerespectarea prescripțiilor privind organizarea parcurilor reci și iernaticelor pentru nave

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea măsurilor de siguranță și securitate în iernatic, prescripțiilor sau instrucțiunilor autorității competente și ale căpităniei portului

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199⁹. Încălcarea regimului de construcție, reconstrucție, reparație sau dezmembrare a navei

(1) Construcția, reconstrucția, repararea, dezmembrarea totală sau parțială a navei în lipsa autorizației autorității din domeniul transportului naval

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 130 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitatea pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Construcția, reconstrucția, repararea sau dezmembrarea navei cu încălcarea prescripțiilor autorizației sau a proiectului tehnic

se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitatea pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 199¹⁰. Încălcarea regimului de construcții pe căile navigabile interne

(1) Instalarea sau construcția podurilor, instalarea conductelor sau altor rețele de comunicare sau de curent electric peste ori sub apele navigabile, în lipsa autorizației autorității din domeniul transportului naval, precum și nesemnalizarea acestor locuri

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nesemnalizarea locurilor, pe căile navigabile interne, în care se desfășoară lucrări de construcții

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei.

Articolul 199¹¹. Încălcarea regimului de păstrare a documentelor

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a legitimației, documentului de atestare, certificatului de competență, brevetului sau certificatului de capacitate a personalului navigant

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 199¹². Încălcarea regimului de control și supraveghere a siguranței și securității navei

(1) Refuzul de a pune la dispoziția autorității din domeniul transportului naval a documentelor sau a informațiilor solicitate în cadrul activității de control sau supraveghere a navei sau a personalului navigant, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, împiedicarea reprezentantului autorității din domeniul transportului naval de a efectua inspecția navei, a parcurilor sau a iernaticelor pentru nave

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată

persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neîndeplinirea prescripțiilor legale ale autorității din domeniul transportului naval competente privind înlăturarea încălcării regulilor prevăzute de legislația din domeniu transportului naval

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

91. Articolul 200:

la alineatele (1), (2) și (3), cuvintele „(inflamabile, explozive)” se substituie prin cuvintele „(explozive, ușor inflamabile, radioactive sau toxice)”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Manipularea, stivuirea, depozitarea sau separarea mărfurilor explozive, ușor inflamabile, radioactive sau toxice în alte locuri decât cele stabilite pentru astfel de operațiuni

se sancționează cu amenda în mărime de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amenda în mărime de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

92. Articolul 203:

la alineatul (2), cuvintele „troleibuzului, autobuzului, maxi-taxiului” se substituie prin cuvintele „autovehiculului de transport public”;

la alineatul (3), cuvintele „troleibuze, autobuze, maxi-taxiuri” se substituie prin cuvintele „autovehicule de transport public”.

93. Articolele 204 va avea următorul cuprins:

„Articolul 204. Călătoria fără bilet de călătorie

(1) Călătoria fără bilet cu transportul urban în comun

se sancționează cu amendă de până la 5 unități convenționale.

(2) Călătoria fără bilet cu transport regulat auto, feroviar sau naval, cu regim suburban, interurban sau internațional

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(3) Refuzul de a prezenta biletul de călătorie persoanei cu drept de control la cererea acesteia

se sancționează cu amendă de până la 5 unități convenționale.

(4) Neachitarea de către însoțitor a costului biletului de călătorie pentru copilul pe care îl însoțește, conform prevederilor legale, în transportul urban în comun

se sancționează cu amendă de până la 5 unități convenționale.

(5) Neachitarea de către însoțitor a costului biletului de călătorie pentru copilul pe care îl însoțește, conform prevederilor legale, pentru călătoria cu

transport regulat auto, feroviar sau naval, cu regim suburban, interurban sau internațional

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(6) Admiterea călătoriei fără bilet de pe teritoriul autogării în transportul auto urban în comun, suburban, interurban, internațional, de către conducătorul mijlocului de transport sau de către persoana responsabilă de aprobarea ieșirii în cursă a unității de transport de pe teritoriul gării,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(7) Neeliberarea pe traseu a biletului de călătorie în transportul auto regulat urban, suburban, interurban sau internațional, de către conducătorul mijlocului de transport sau persoana responsabilă de taxarea călătoriei,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(8) Admiterea călătoriei fără bilet în transportul feroviar sau naval, cu regim național sau internațional, de către persoana responsabilă pentru îmbarcarea călătorilor sau persoana responsabilă pentru taxarea călătoriei,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.”.

94. La articolul 207, titlul și dispoziția vor avea următorul cuprins:

„Articolul 207. Admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor cu încălcarea regulilor de exploatare

Admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor care au vicii (cu excepția vehiculelor fără autopropulsie), din care cauză este interzisă exploatarea lor, a celor reutilate fără autorizația de rigoare, neînregistrate în modul stabilit, a celor care nu au trecut controlul tehnic de stat sau a celor care nu sînt dotate, în cazurile stabilite de Guvern, cu tahograf funcțional, certificat sau omologat și verificat metrologic,”.

95. Articolul 208:

în titlu, cuvîntul „securitate” se substituie prin cuvîntul „siguranță”;

la alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Amplasarea sau lăsarea în zona aeroportului (aerodromului) a unor indicatoare sau instalații asemănătoare indicatoarelor sau instalațiilor de marcaj ale aeroportului (aerodromului), aprinderea unor materiale pirotehnice sau lansarea în aer a unor obiecte (baloane etc.), fără permisiunea Autorității Aeronautice Civile, instalarea unor obiecte sau plantarea de culturi care pot duce la aglomerarea păsărilor”;

la alineatul (2), după cuvintele „de marcaj” se introduc cuvintele „sau semnalizare”;

la alineatul (3), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Distrugerea, deteriorarea sau perturbarea funcționării utilajelor și indicatoarelor de aeroport (aerodrom), a utilajelor de navigație aeriană, a aeronavelor și a utilajelor lor”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Amplasarea construcțiilor, instalațiilor sau a obiectelor ori efectuarea altor lucrări asupra acestora în zona aeroportului (aerodromului), fără coordonarea prealabilă cu Autoritatea Aeronautică Civilă,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

96. În dispoziția articolului 209, cuvintele „cu excepția aerogării,” se exclud.

97. La articolul 210 alineatul (2), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Încălcarea regulilor de utilizare a aparatelor electronice la bordul aeronavei”.

98. Articolul 211:

alineatul unic devine alineatul (1);

sancțiunea la alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Lipsa la bordul aeronavei a documentelor obligatorii stabilite de cadrul normativ în vigoare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

99. Articolul 212 va avea următorul cuprins:

„Articolul 212. Încălcarea cerințelor care au stat la baza certificării/autorizării agenților aeronautici și a standardelor operaționale

(1) Încălcarea cerințelor care au stat la baza certificării/autorizării agenților aeronautici și standardelor operaționale,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Operarea unei aeronave cu încălcarea privilegiilor de operare stabilite în certificatul/autorizația de operator aerian

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

100. În titlul și în dispoziția articolului 213, cuvântul „reglementărilor” se substituie prin cuvântul „regulilor”.

101. La articolul 214 alineatul (1), între paranteze, după cuvântul „navigatori” se introduc cuvintele „ , operatori de bord, controlori de trafic aerian, specialiști de întreținere tehnică a aeronavelor”.

102. La articolul 215:

în titlu, după cuvintele „de evidență a” se introduc cuvintele „timpului de muncă,”

în dispoziție, după cuvintele „de evidență a” și „evidenței” se introduc cuvintele „timpului de muncă,”.

103. Articolul 216 va avea următorul cuprins:

„Articolul 216. Încălcarea regulilor de transport al încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei

(1) Încălcarea regulilor de transport al încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Admiterea de către administrația agentului aeronautic a transportului sau transportul încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei în lipsa autorizației corespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale persoanei juridice.”

104. La articolul 217, sancțiunea se completează cu textul „cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale persoanei juridice”.

105. Articolele 219 și 220 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 219. Încălcarea de către agenții aeronautici a cerințelor de asigurare

Încălcarea de către agenții aeronautici a cerințelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă față de călători stabilite de legislația în vigoare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 220. Neinformarea autorităților competente despre producerea evenimentelor aeronautice

Neinformarea autorităților competente, de către operatorul aerian, în termenul stabilit de legislația în vigoare, despre producerea evenimentelor aeronautice care urmează a fi raportate în mod obligatoriu

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

106. Se completează cu articolele 220¹-220⁶ cu următorul cuprins:

„Articolul 220¹. Desfășurarea activității în domeniul aviației civile în lipsa documentelor de certificare/autorizare

Desfășurarea activității de către operatorii aerieni în domeniul aviației civile în lipsa documentelor de certificare/autorizare corespunzătoare,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 220². Neexecutarea prevederilor prescripției inspectoriale

Neexecutarea în termenul stabilit sau executarea necorespunzătoare a prescripției inspectoriale de către persoanele fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 220³. Împiedicarea efectuării inspecției aeronautice

(1) Împiedicarea accesului inspectorilor aeronautici pe teritoriul și la obiectele operatorilor aerieni, precum și la bordul aeronavelor înmatriculate în Republica Moldova, în vederea desfășurării inspecției aeronautice,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neprezentarea documentelor și informațiilor solicitate de inspectorul aeronautic în exercițiul funcției

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale

aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicate persoanei juridice.

Articolul 220⁴. Încălcarea regulilor de operare a aparatelor de zbor ultraușoare și a aeronavelor ușoare

Operarea aparatelor de zbor ultraușoare sau a aeronavelor ușoare cu încălcarea reglementărilor aplicabile

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale.

Articolul 220⁵. Exercițarea atribuțiilor de serviciu în stare de ebrietate

Conducerea și/sau dirijarea aeronavei de către pilot, îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către însoțitorul de bord sau tehnician în stare de ebrietate sau sub influența substanțelor stupefiante sau psihotrope, dacă fapta nu constituie o infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe o perioadă de la 6 luni la un an.

Articolul 220⁶. Utilizarea dispozitivelor de iluminare ce prezintă pericol pentru siguranța zborurilor

Utilizarea neautorizată a unor dispozitive de iluminare spre cabina piloților în orice fază a zborului

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

107. Articolul 221:

titlul se completează cu cuvintele „a vehiculelor”;

alineatul (1):

în dispoziție, după cuvântul „reparație” se introduc cuvintele „a vehiculelor”, iar în final se completează cu cuvintele „sau, după caz, în lipsa certificatului cu privire la înregistrarea accidentului”;

în sancțiune, după cuvintele „cu amendă” se introduc cuvintele „de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă”.

108. Articolul 226 va avea următorul cuprins:

„Articolul 226. Încălcarea regulilor de folosire a drumului, a zonei de protecție a acestuia și a regulilor de folosire și protecție a benzii de separație

(1) Aratul unor porțiuni de teren, cositul ierbii, tăierea și vătămarea plantațiilor, destelenirea și excavarea solului, evacuarea pe banda de separație a drumului a apelor de canalizare, apelor industriale, ameliorative și a celor de scurgere din instalații de evacuare a apei și din rezervoare, aștărea focului în

zona drumului sau în zona de protecție a acestuia, fără coordonarea prealabilă cu autoritatea rutieră,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Executarea de împrejurări, plantarea de arbori care pot provoca înzăpezirea sau inundarea drumului ori care împiedică vizibilitatea

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nerespectarea condițiilor prevăzute în autorizația de amplasare a obiectivelor de orice tip în zona drumului sau în zona de protecție a acestuia

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Amplasarea obiectivelor de orice tip în zona drumului și în zona de protecție a acestuia, în lipsa autorizației prevăzută de legislație,

se sancționează cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice

(5) Executarea în zona de protecție a drumului, fără autorizația prevăzută de legislație, a unor lucrări ce ar periclita stabilitatea și integritatea lui

se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

109. Articolul 227:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcției de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvintele „drumul de folosință generală” se substituie prin cuvintele „drumul public”;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se introduc cuvintele „, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”.

110. Articolul 228 se completează cu alineatele (3)-(7) cu următorul cuprins:

„(3) Exploatarea vehiculelor cu volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția vehiculelor aflate în traficul internațional,

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(4) Admiterea în circulație vehiculele a căror stare tehnică nu corespunde normelor tehnice și ecologice, precum și cele care nu sînt înmatriculate sau nu au fost supuse controlului tehnic de stat, de către persoanele responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Exploatarea vehiculelor echipate cu dispozitive speciale de semnalizare luminoasă și/sau sonoră fără autorizație

se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an.

(6) Deținerea, montarea sau exploatarea dispozitivelor care perturbă funcționarea normală a mijloacelor de apreciere a vitezei de deplasare a vehiculelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(7) Exploatarea vehiculelor cu parbrizul sau suprafețele de geam ale portierelor din față umbrite ori pe care sînt amplasate diferite obiecte, care diminuează câmpul vizual al conducătorului, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere,

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.”

111. Articolul 231:

în dispoziția alineatului (2), după cuvintele „fără permis de conducere” se introduc cuvintele „sau dovada înlocuitoare cu drept de circulație a permisului ”;

în dispoziția alineatului (4), după cuvintele „care nu are permis de conducere” se introduc cuvintele „ori dovada înlocuitoare cu drept de circulație a permisului ”.

112. Articolul 232:

la alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „permis de conducere” se introduc cuvintele „sau dovadă înlocuitoare cu drept de circulație a permisului,”;

la alineatul (2):

dispoziția se completează în final cu cuvintele „sau dovadă înlocuitoare cu drept de circulație a permisului”.

113. Articolul 233:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani”.

114. Articolul 235:

în titlul articolului, după cuvintele „căștii de protecție” se introduc cuvintele „, vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, sistemului de reținere pentru copii”;

în dispoziția alineatului (1), după cuvintele „centurii de siguranță” se introduc cuvintele „, vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, sistemului de reținere pentru copii”.

115. La articolul 242 alineatul (2), în dispoziție, cuvintele „de leziuni corporale ușoare” se substituie prin cuvintele „de vătămări corporale ușoare”.

116. La articolul 243:

dispoziția se completează cu cuvintele „, dacă fapta nu constituie infracțiune”;

în sancțiune, textul „de 15 zile” se substituie prin textul „de la 10 la 15 zile”.

117. La articolul 245 alineatul (1), în dispoziție, cuvântul „motocicliștilor” se substituie prin cuvintele „conducătorilor de ciclomotoare”;

118. La articolul 246:

în titlu, cuvintele „, de comunicații poștale” se exclud;

în sancțiunea alineatelor (1) și (5), după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

în sancțiunea alineatelor (2) și (6), după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

alineatele (3) și (4) se abrogă.

119. Articolul 247:

la alineatul (1):

în dispoziție, cuvîntul „ , poștale” se exclude;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „ , cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

120. La articolul 248, în sancțiunea alineatelor (1) și (2), după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „ , cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere ”.

121. Articolul 249:

în sancțiunea alineatului (1), după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „ , cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de de a desfășura o anumită activitate pe o perioadă de la 6 luni la un an”.

122. Articolul 250:

la alineatul (1):

în dispoziție, cuvintele „și a normelor tehnice” și „ , poștale” se exclud;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „ , cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Nerespectarea reglementărilor din domeniul comunicațiilor poștale și a normelor tehnice referitoare la mijloacele radioelectronice utilizate în scopuri civile care emit unde electromagnetice

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvintele „sau a normelor tehnice” se substituie prin cuvintele „din domeniul comunicațiilor electronice sau al tehnologiei informației”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe o perioadă de la 6 luni la 1 an”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării reglementărilor din domeniul comunicațiilor poștale sau a normelor tehnice referitoare la mijloacele radioelectronice utilizate în scopuri civile care emit unde electromagnetice

se sancționează cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe o perioadă de la 6 luni la 1 an.”;

în sancțiunea alineatului (4), după cuvintele „persoanei fizice,” se introduce textul „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (5):

în dispoziție, cuvintele „sau poștale” se exclud;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se introduce textul „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

în sancțiunea alineatului (6), după cuvintele „persoanei fizice,” se introduce textul „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

în sancțiunea alineatului (7), textul „de la 10 la 100” se substituie prin textul „de la 50 la 100”, după cuvintele „persoanei fizice,” se introduce textul „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,” iar textul „de la 50 la 300” se substituie prin textul „de la 170 la 300”;

în sancțiunea alineatului (8), textul „de la 10 la 100” se substituie prin textul „de la 50 la 100”, după cuvintele „persoanei fizice,” se introduce textul „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

se completează cu alineatele (10) și (11) cu următorul cuprins:

„(10) Refuzul de a permite efectuarea controalelor dispuse de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sau obstrucționarea efectuării acestor controale

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată

persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Refuzul de a permite efectuarea controalelor dispuse de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației sau obstrucționarea efectuării acestor controale

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

123. Articolul 251 va avea următorul cuprins:

„Articolul 251. Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizuale sau funcționării echipamentelor și rețelelor de comunicații electronice

(1) Producerea în orice mod a perturbațiilor prejudiciabile echipamentelor și rețelelor de comunicații electronice

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea parametrilor tehnici de emisie autorizați

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Emisia electromagnetică intenționată, care produce perturbații prejudiciabile altor mijloace tehnice de radiocomunicații,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Împiedicarea funcționării echipamentelor și rețelelor de comunicații electronice

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplică persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizuale sau funcționării echipamentelor și rețelelor de comunicații electronice

se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplică persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

124. În sancțiunea articolului 252, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 60 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

125. La articolul 253, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

126. La articolul 254:

în titlu și în dispoziție, cuvintele „sau poștale” se exclud;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

127. În sancțiunea articolului 255, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 70 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

128. La articolul 256:

în dispoziție, cuvintele „Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” se substituie prin cuvintele „Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

129. În sancțiunea articolului 257, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

130. La articolul 258, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

131. La articolul 259:

în titlu și în dispoziție, cuvântul „ , poștale” se exclude;

în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice” se introduce textul „ , cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

132. Se completează cu articolul 259¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 259¹. Refuzul neîntemeiat de a furniza servicii publice în domeniul comunicațiilor poștale

Refuzul neîntemeiat de a furniza servicii publice în domeniul comunicațiilor poștale

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

133. Articolul 260 se abrogă.

134. La articolul 263 alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

135. În titlul și în dispoziția articolului 264, după cuvintele „ funcționarului public” se introduc cuvintele „ , persoanei cu funcție de demnitate publică”.

136. Din titlul și din dispoziția articolului 265, cuvintele „spre comercializare” se exclud.

137. La articolul 269:

în titlu și în dispoziție, după cuvintele „plasarea pe piață” se introduc cuvintele „ , expunerea pentru comercializare, comercializarea sau depozitarea”;

în sancțiune, după cuvintele „cu sau fără privarea” se introduc cuvintele „ , în toate cazurile,”.

138. În sancțiunea articolului 270, după cuvintele „cu sau fără privarea” se introduc cuvintele „ , în toate cazurile,”.

139. La articolul 271, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

140. Articolul 273:

la punctul 4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

punctul 5) se abrogă;

la punctul 6), dispoziția se completează cu cuvintele „sau neindicarea la vedere într-o formă clară și explicită a prețurilor sau tarifelor”;

la punctul 8), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

în sancțiunea punctului 9), după cuvântul „amenzi” se introduc cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”;

se completează cu punctul 9¹) cu următorul cuprins:

„9¹) Organizarea și/sau desfășurarea comerțului în locuri neautorizate de autoritățile administrației publice locale, inclusiv pe teritoriul pieței,

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la punctul 10), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

în sancțiunea punctului 11), după cuvântul „amenzi” se introduc cuvintele „aplicate persoanei cu funcție de răspundere”;

la punctul 12):

în dispoziție, cuvintele „întreprinderilor de alimentație publică” se substituie prin cuvintele „unităților de alimentație publică încadrate în structuri de primire turistică”;

la literele a), b) și c), cuvântul „comerciale” se substituie prin cuvântul „turistice”;

la punctul 13), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

141. Articolul 274:

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (4):

în dispoziție, cuvintele „și fără documente de certificare a calității și a termenelor de comercializare” se exclud;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

alineatul (5) se abrogă;

la alineatul (6), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

142. În dispoziția articolului 275 alineatul (2), după cuvintele „nealimentare și alimentare” se introduc cuvintele „(cu excepția producției agricole)”.

143. La articolul 276, sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

144. Articolul 277:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Lipsa la stația de alimentare cu produse petroliere a documentelor de forma stabilită în actele normative în vigoare (Registrul de evidență a produselor petroliere recepționate, raportul de schimb, Raportul privind datele înregistrate în aparat), ținerea lor nesistematică sau înscrierea în ele a unor date neveridice

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale

aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (6), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (7), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

145. Articolul 278:

la alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Încălcarea de către vânzător, prestator a termenului stabilit de legislație pentru remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau pentru restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau a termenului de valabilitate, deficiențe care nu sînt imputabile consumatorului,”;

la alineatul (2), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislație”;

la alineatul (3), după cuvîntul „alimentare” se introduc cuvintele „, farmaceutice”;

alineatul (4) se completează în final cu cuvintele „sau de a restitui, în condițiile legii, contravaloarea produsului”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Refuzul neîntemiat al vânzătorului, prestatorului de a prelungi termenul de garanție al produsului, serviciului pentru perioada de timp în care acesta nu a fost utilizat din cauza remedierii deficiențelor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

146. La articolul 280, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

147. La articolul 281, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 25 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

148. La articolul 282 alineatele (1), (2) și (5), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

149. Articolul 284:

în titlu, după cuvintele „și circulației” se introduc cuvintele „alcoolului etilic”;

la alineatele (1) și (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”;

se completează cu alineatele (5)-(10) cu următorul cuprins:

„(5) Comercializarea cu ridicata a producției alcoolice ambalate prin depozite specializate deținute fără drept de proprietate

se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Producerea în vederea comercializării, punerea în consum sau comercializarea vinurilor, produselor obținute pe bază de vin cu denumire de origine protejată și cu indicație geografică protejată, cu încălcarea prevederilor legii și a reglementărilor tehnice,

se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Comercializarea producției alcoolice cu ridicata ori livrarea în alt mod agenților economici care nu dispun de depozite specializate și nu dețin licența respectivă

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Fabricarea alcoolului etilic și a producției alcoolice din materie primă a clientului, dacă acesta nu deține licență pentru comercializarea angro a alcoolului etilic și a producției alcoolice,

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Comercializarea alcoolului etilic agenților economici care nu dețin licența respectivă sau avizul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare ori cu depășirea cantității indicate în aviz

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Darea în arendă agenților economici care nu dispun de licențele respective a spațiilor pentru fabricarea alcoolului etilic și a producției alcoolice, utilajului tehnologic și depozitelor specializate

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Utilizarea sticlelor returnabile pentru îmbutelierea producției alcoolice

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

150. Articolul 285 va avea următorul cuprins:

„Articolul 285. Încălcarea legislației cu privire la documentația privind produsele alcoolice

(1) Nerespectarea evidenței zilnice, computerizate, a circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice, în baza datelor indicate de mijloacele de măsurat și de control, legalizate și verificate în modul stabilit,

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Îndeplinirea eronată a registrelor vitivinicole de evidență și a declarațiilor vitivinicole la toate etapele procesului tehnologic de fabricare, nerespectarea trasabilității, neprezentarea sau prezentarea peste termenele stabilite de lege a declarațiilor vitivinicole

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice, dacă aceste acțiuni au lezat ne-considerabil drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanei,

se sancționează cu amendă de la 80 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”

151. Articolul 286:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”;

la alineatele (2) și (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Livrarea în rețeaua de comerț sau comercializarea cu amănuntul:

a) a alcoolului etilic și/sau a alcoolului etilic potabil în vrac și/sau îmbuteliat;

b) pe piața internă a divinului și brandy în vrac;

c) în rețeaua de farmacii a alcoolului etilic în vrac și/sau îmbuteliat în recipiente cu o capacitate mai mare de 100 ml

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

152. Articolul 293¹:

în sancțiunea alineatelor (1), (3), (5) și (8), textul „de 50” se substituie prin textul „de la 30 la 50”;

în sancțiunea alineatului (2), textul „de 150” se substituie prin textul „de la 75 la 150”;

la alineatul (4):

în dispoziție, cuvântul „Efectuarea” se substituie prin cuvintele „Lipsa mașinii de casă și control sau efectuarea”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

în sancțiunea alineatului (6), textul „de 100” se substituie prin textul „de la 80 la 100”;

în sancțiunea alineatului (7), textul „de 75” se substituie prin textul „de la 50 la 75”;

în sancțiunea alineatului (9), textul „de 100” se substituie prin textul „de la 70 la 100”, iar textul „de 150” – prin textul „de la 75 la 150”;

alineatul (10) se abrogă.

153. Articolul 295:

la alineatul (1):

dispoziția se completează cu cuvintele „ , săvârșite de către persoana responsabilă de organizarea unei astfel de evidențe și control,”;

în sancțiune, cuvintele „persoanei responsabile de organizarea unei astfel de evidențe sau control” se substituie prin cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (8), dispoziția va avea următorul cuprins:

„(8) Acțiunile specificate la alin.(7) săvârșite intenționat”.

154. La articolul 296 alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 75 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

155. Articolul 298:

la alineatul (1), sancțiunea se completează cu textul „ , cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (2), sancțiunea se completează cu textul „, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (5), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 la 220 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

156. La articolul 310 alineatul (3):

în dispoziție, cuvântul „ordonanței” se substituie prin cuvântul „deciziei”;

sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

157. Articolul 311 va avea următorul cuprins:

„Articolul 311. Încălcarea termenului de restituire a taxei pe valoarea adăugată

Încălcarea termenului, stabilit de legislație, de restituire a taxei pe valoarea adăugată de către organul cu atribuții de administrare fiscală în obligația căruia este restituirea taxei pe valoarea adăugată

se sancționează cu amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

158. La articolele 313¹ și 313², sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere”.

159. În sancțiunea articolului 315, cuvintele „cu destituirea din funcție” se exclud.

160. La articolul 317 alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

161. Articolul 318:

la alineatul (1), dispoziția se completează cu textului „sau a documentului executoriu menționat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004”;

în dispoziția alineatului (2), textul „a hotărârii instanței de judecată, precum și împiedicarea executării ei” se substituie prin textul „a documentelor indicate la alin. (1) sau a împiedicării executării lor”.

162. În dispoziția articolului 325 alineatul (2), cuvintele „, divulgarea informației” se substituie prin cuvintele „a informației”.

163. La articolul 328, sancțiunea va avea următorul cuprins:
 „se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

164. Articolul 329:
 la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:
 „se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;
 la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:
 „se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

165. La articolul 332, alineatul (1) se completează în final cu cuvintele „, dacă fapta nu constituie infracțiune”.

166. În titlul și pe tot parcursul articolului 332¹, cuvântul „străini”, la orice formă gramaticală, se substituie prin cuvintele „cetățeni străini și apatrizi”, la forma gramaticală corespunzătoare.

167. În sancțiunea articolului 334 alineatul (3), cuvintele „unui cetățean străin sau al unui apatrid” se substituie prin cuvintele „unei persoane fizice”.

168. La articolul 337:
 în dispoziție, cuvintele „care au dus la” se substituie prin cuvintele „care au generat direct sau care au condiționat”;
 sancțiunea va avea următorul cuprins:
 „se sancționează cu amendă de la 35 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

169. Articolul 339 va avea următorul cuprins:
 „Articolul 339. Încălcarea legislației privind regimul actelor de stare civilă
 (1) Nedecararea nașterii, decesului sau declararea nașterii, decesului cu încălcarea condițiilor sau termenelor prevăzute de legislație
 se sancționează cu amendă în mărime de la 15 la 35 de unități convenționale.
 (2) Înhumarea sau incinerarea cadavrului fără înregistrarea decesului la organele de stare civilă sau la autoritățile împuternicite prin lege în acest sens

se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Deteriorarea intenționată sau pierderea formularelor certificatelor de stare civilă, precum și a altor acte care se păstrează la oficiul stare civilă

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Neasigurarea integrității și securității registrelor și formularelor certificatelor de stare civilă, potrivit normelor de păstrare și evidență a acestora,

se sancționează cu amendă de la 25 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

170. Articolul 345:

în sancțiunea alineatului (1), textul „de 200” se substituie prin textul „de la 150 la 200”;

alineatul (2):

la litera e), după cuvântul „persoanelor” se introduc cuvintele „fizice sau”, iar după cuvântul „juridice” se pune virgulă;

în sancțiune, textul „de 300” se substituie prin textul „de la 200 la 300”.

171. În sancțiunea articolului 347, textul „de 500” se substituie prin textul „de la 350 la 500”.

172. Articolul 348:

literele a) și b) se completează la început cu cuvintele „întocmirea declarațiilor de conformitate sau”;

în sancțiune, textul „de 500” se substituie prin textul „de la 300 la 500”.

173. Articolul 349:

la alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „funcționarului public” se introduce textul „sau funcționarului organelor de ocrotire a normelor de drept sau de control,”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

alineatul (2):

în dispoziție, după cuvîntul „Refuzul” se introduc cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”;

în sancțiune, cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere” se exclud.

174. La articolul 350, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

175. Se completează cu articolul 350¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 350¹. Încălcarea legislației cu privire la ținerea condicii de înregistrare a controalelor

(1) Nedeținerea sau lipsa din sediul persoanei fizice sau juridice care desfășoară activitate de întreprinzător și, după caz, în subdiviziunile acesteia, a condicii de înregistrare a controalelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Refuzul punerii la dispoziția reprezentanților organelor de control a condicii de înregistrare a controalelor

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

176. La articolul 352, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore”.

177. Articolul 353:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 35 la 75 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile”.

178. În dispoziția articolului 354, cuvintele „încalcă normele morale,” se exclud.

179. La articolul 358, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

180. Se completează cu articolul 358¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 358¹. Nerespectarea normelor și cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă

Nerespectarea normelor și cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, la proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor și obiectivelor de către întreprinderi, instituții, organizații și alte persoane juridice sau fizice, precum și neluarea măsurilor pentru utilizarea și întreținerea în modul stabilit a încăperilor, tehnicii, echipamentelor de protecție, mijloacelor de comunicație și de înștiințare, încălcarea sau nerespectarea cerințelor, standardelor, normelor și regulilor protecției genistice, radiative, chimice, medico-biologice a obiectelor economiei naționale și a populației

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

181. La articolul 361, alineatul (6) se abrogă.

182. Articolul 364 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Nerespectarea cerințelor privind publicitatea articolelor din tutun

se sancționează cu amendă de la 20 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

183. La articolul 371, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

184. Articolul 374:

alineatul (1) se abrogă;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau autosesizării agentului constator despre săvârșirea contravenției.”;

la alineatul (3), după cuvintele „în temeiul” se introduc cuvintele „Constituției, prezentului cod, a Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și a”.

185. La articolul 376 alineatul (5), cuvântul „liberată” se substituie prin cuvântul „eliberată”.

186. La articolul 378 alineatul (4), după cuvintele „în modul stabilit” se introduce textul „de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală”.

187. La articolul 380, cuvintele „în hotărîrea de încetare” se substituie prin cuvintele „, care au afectat hotărîrea de încetare a procesului contravențional”.

188. La articolul 382 alineatul (5), după cuvintele „amenzii judiciare” se introduc cuvintele „în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova,”.

189. La articolul 383, alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție: „Plata cheltuielilor judiciare se face în conformitate cu prevederile art. 229 din Codul de procedură penală.”

190. Se completează cu articolul 383¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 383¹. Apărarea secretului de stat, comercial și a altor informații cu accesibilitate limitată în procesul contravențional

În cursul procesului contravențional, pentru apărarea informației ce constituie secret de stat, comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată se aplică corespunzător prevederile art. 213 și 214 din Codul de procedură penală.”

191. Articolul 384:

alineatul (1) se abrogă;

alineatul (2):

la litera c), după cuvintele „garantată de stat dacă” se introduce cuvântul „fapta”;

la litera d), după cuvintele „în cazul reținerii,” se introduc cuvintele „în termen de o oră din momentul reținerii”;

litera u) va avea următorul cuprins:

„u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale autorității competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care printr-o hotărîre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau inacțiunilor autorității competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională.”;

la alineatul (4) literele b) și c), după cuvintele „autorității competente să” se introduc cuvintele „constate sau să”.

192. Articolul 385:

la alineatul (2), după cuvintele „indicate la art.” se introduce textul „396, art.”;

se completează cu alineatele (3)-(10) cu următorul cuprins:

„(3) Persoana indicată la alin. (2) nu poate participa la desfășurarea procesului contravențional în calitate de agent constatatator dacă:

a) există cel puțin una din circumstanțele indicate la art. 33 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător;

b) se află în situație de conflict de interese personale.

(4) Faptul că agentul constatatator a constatat sau a soluționat, în limitele competenței sale, cauza contravențională sau a participat anterior în calitate de agent constatat în fața instanței de judecată pe cauza respectivă nu constituie un impediment pentru participarea lui ulterioară la judecarea aceleiași cauze contravenționale.

(5) În cazul în care există motivele prevăzute în alin.(3), agentul constatatator este obligat să facă declarație de abținere.

(6) Pentru aceleași motive, agentul constatatator poate fi recuzat și de către participanții la procesul contravențional în cauza respectivă, investiți cu asemenea drept prin prezentul cod.

(7) Declarația de abținere sau cererea de recuzare a agentului constatatator depusă:

a) în privința agentului constatatator – se examinează în termen de 2 zile lucrătoare de către conducătorul autorității publice reprezentantul căreia este acesta sau, în cazul în care declarația de abținere sau cererea de recuzare este depusă la etapa examinării cauzei în instanța de judecată, de către instanța judecătorească competentă să examineze cauza contravențională;

b) în privința conducătorului autorității competente să soluționeze cauza contravențională – se examinează în termen de 10 zile lucrătoare de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea respectivă.

(8) Decizia sau hotărârea asupra abținerii sau recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată.

(9) Decizia agentului constatatator în cauza contravențională emisă cu încălcarea prevederilor alin. (3) este pasibilă de a fi atacată în instanța de judecată.

(10) În cazurile prevăzute la alin. (5) și (6) din prezentul articol, precum și în cazul imposibilității motivate de participare a agentului constatatator la examinarea cauzei contravenționale în instanța de judecată, autoritățile indicate la alin. (2) își pot desemna un alt reprezentant în acest scop.”

193. Articolul 386 se completează cu alineatele (4)-(5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care există cel puțin una dintre circumstanțele indicate la art. 54 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul este obligat să facă declarație de abținere.

(5) Pentru motivele indicate la alin. (4) al prezentului articol, procurorul poate fi recuzat de către ceilalți participanți la procesul contravențional în cauza respectivă, investiți cu asemenea drept prin prezentul cod, conform prevederilor art. 54 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală.”

194. Articolul 387:

alineatul (3):

se completează cu litera e¹)-e³) cu următorul cuprins:

„e¹) să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea lor sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;

e²) să ia cunoștință de materiale dosarului contravențional, ulterior încheierii acțiunilor agentului constator, întreprinse în vederea constatării faptei și remiterii dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar”;

la litera f), cuvintele „materialele din dosarul contravențional” se substituie prin cuvintele „procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile și hotărârile adoptate în cauza respectivă”;

se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decât cele indicate la lit. e²) a prezentului alineat cu respectarea regimului informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată sau datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de Guvern, care nu va depăși mărimea cheltuielilor suportate de agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea copiei”;

la alineatul (4), cuvintele „va fi” se substituie prin cuvântul „este”.

195. La articolul 388 alineatul (9), cuvântul „interogat” se substituie prin cuvântul „audiat”.

196. Articolul 389:

la alineatul (2), textul „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea” se substituie prin textul „există unul din motivele prevăzute la art. 86 alin. (1) din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Specialistul, în cadrul procesului contravențional, are drepturile și obligațiile prevăzute de art. 87 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(2²) În cazul în care există cel puțin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, specialistul are obligația de a se abține sau poate fi recuzat de către participanții la proces investiți cu acest drept. Recuzarea specialistului se soluționează de către organul competent să examineze cauza contravențională și hotărârea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”

197. Articolul 390:

la alineatul (2), textul „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea” se substituie prin textul „există unul din motivele prevăzute la art. 89 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Expertul, în cadrul procesului contravențional, are drepturile și obligațiile prevăzute de art. 88 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(2²) În cazul în care există cel puțin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, expertul are obligația de a se abține sau poate fi recuzat de către participanții la proces investiți cu acest drept. Recuzarea expertului se soluționează de către organul competent să examineze cauza contravențională și hotărârea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”

198. Articolul 391:

la alineatul (1), cuvintele „Interpret sau traducător” și „de interpret sau de traducător” se substituie prin cuvintele „Interpret, traducător” și, respectiv, „de interpret, traducător”;

la alineatul (2), textul „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea” se substituie prin textul „există unul din motivele prevăzute la art. 86 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Interpretul, traducătorul, în cadrul procesului contravențional, au drepturile și obligațiile prevăzute de art. 85 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(2²) În cazul în care există cel puțin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, interpretul, traducătorul au obligația de a se abține sau pot fi recuzați de către participanții la proces investiți cu acest drept. Recuzarea interpretului, traducătorului se soluționează de către organul competent să examineze cauza contravențională și hotărârea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”

199. Articolul 392:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În cadrul procesului contravențional, apărătorului i se aplică corespunzător prevederile art. 67 și 68 din Codul de procedură penală.”

200. La articolul 393:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Cauzele contravenționale aflate în competența autorităților prevăzute la alin. (1) se soluționează de către autoritatea competentă în raza teritorială a căreia a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în raza teritorială a căreia s-a consumat ori a fost curmată contravenția.”

201. Articolul 394:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care agentul constatatator nu are subdiviziuni teritoriale, prin derogare de la art. 393 alin. (2), cauza contravențională se judecă de către instanța de judecată de la locul unde își are sediul autoritatea reprezentantului căreia este agentul constatatator.”;

la alineatul (2), cuvântul „decizie” se substituie prin cuvântul „hotărîre”;

alineatul (5) se completează cu cuvintele „ , conform prevederilor art. 18 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) În cadrul procesului contravențional, instanța de judecată se conduce și aplică corespunzător prevederile art. 31-35 din Codul de procedură penală.”

202. Articolul 395:

la alineatul (1):

punctul 1) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) cauzele contravenționale în care agentul constatatator, procurorul propun aplicarea unei măsuri de siguranță dintre cele care urmează:

- expulzarea;
- demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor;
- confiscarea;”

la punctul 2), cuvântul „hotărîrilor” se substituie prin cuvântul „deciziilor”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Contestația împotriva deciziei în cauza contravențională se examinează de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, sau în instanța de la locul unde își are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art. 394 alin. (1¹).”

203. La articolul 396, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul examinează contravențiile prevăzute la art. 54¹, 88, 323, 324, 335, 337, 351, 352.”

204. La articolul 398 alineatul (1), cifra „62,” se exclude, iar cifrele „108, 161–168” se substituie prin cifra „165”.

205. Articolul 400:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Contravențiile prevăzute la art.47–54, 63¹, art. 67 alin. (4¹), art. 69-71, 73, 74, art.77 alin.(8), art.78, art.79 alin.(1), (2) și (4), art. 80¹, 85-87, 89-91, 96, 97, 98-108¹, art. 115 alin. (3), art. 157 alin. (2)-(4), (6), (7), (9) și (10), art. 167, 176, 197, 201-203, 205, 209, 221-226, 228-232, 234-236, 238-242, 245, 255, 263¹, 265, 267, 272, art. 273 pct. 9¹), art. 274 alin. (1), art. 277, 282-286, 287³, 289¹, 293, 293¹, 295, art.299 alin.(2), art.321, 325, 326, 334, 338-341, 343, art. 349 alin. (1), art. 350, 354-357, 359-363, art. 364 alin. (1)-(5¹), art. 365 se examinează de poliție.”;

se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Sînt în drept să constate și să examineze cauzele privind încălcarea normelor și cerințelor la protecția civilă și să aplice sancțiuni inspectorul principal de stat al protecției civile și adjunctul locțiitorului inspectorului principal de stat al protecției civile, inspectorii superiori (principali) și inspectorii protecției civile.

(3²) Sînt în drept să constate și să examineze cauzele privind încălcarea standardelor, normelor și regulilor de asigurare a protecției populației în obiectivele acvatiche și să aplice sancțiuni inspectorul principal de stat în domeniul controlului, supravegherii de stat a activităților scafandriere și de salvare pe apă, locțiitorul inspectorului principal de stat în domeniul controlului, supravegherii de stat a activităților scafandriere și de salvare pe apă, inspectorii superiori (principali) și inspectorii.”;

alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(4) Contravențiile prevăzute la art.63, 64, 65, 66, art. 67 alin. (1)-(4) și (5), art. 68, 75, 76, 92, 161, 164, 165, 181, , 227, 233, 237, 243, 255, 291¹, 312, 313, 313³, 316, 317, 320, 322, art. 332¹ alin. (1), art. 333, 334¹, 336, 342, 353, 358, 358¹ se constată de către organele afacerilor interne.

(5) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art. 75, 76, 92, 165, 181, 358 se remit spre examinare comisiei administrative, iar procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art. 63-66, art. 67 alin. (1)-(4) și (5), art. 68, 161, 164, , 227, 233, 237, 243, 291¹, 312, 313, 313³, 316, 317, 320, 322, art. 332¹ alin. (1), art. 333, 334¹, 336, 342, 353, 358¹ se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

206. Articolul 405:

în titlul și în tot cuprinsul articolului, cuvintele „pentru Silvicultură” se exclud;

la alineatul (1), cifrele „132-154” se substituie prin cifrele „132-155”;

la alineatul (3) cifrele „120-130” se substituie prin textul „art. 120-126, 127-130”;

alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(4) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) în cadrul Agenției „Moldosilva” – directorul general, adjuncții lui, angajații cu atribuții de pază a fondului forestier și/sau respectarea legislației în domeniu;

b) în cadrul întreprinderilor de stat subordonate Agenției „Moldosilva” – directorii, inginerii-șefi în silvicultură, inginerii pază și protecție, inginerii fond forestier, inspectorii Gardă Forestieră, șefii de ocol silvic, șefii adjuncți de ocol silvic, maiștrii-pădurari.

(5) Sînt în drept să examineze cauzele contravenționale prevăzute la alin. (3) și să aplice sancțiuni directorul general al Agenției „Moldosilva” și adjuncții săi, directorii întreprinderilor de stat subordonate Agenției „Moldosilva.”

207. Articolul 407:

la alineatul (1), cifrele „198-200” se substituie prin cifrele „197-200”, iar după cuvintele „se constată” se introduc cuvintele „și se examinează”;

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Contravențiile prevăzute la art. 208-220⁶ se constată și se examinează de către Autoritatea Aeronautică Civilă.”;

la alineatul (5), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) directorul Autorității Aeronautice Civile, adjuncții lui și inspectorii aeronautici.”.

208. Se completează cu articolele 408¹ și 408² cu următorul cuprins:

„Articolul 408¹. Inspectoratul de stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice

(1) Contravențiile prevăzute la art. 284 alin. (5)-(10), art. 285 alin. (1)-(3), art. 286 alin. (5) se constată de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, adjunctul lui sau angajații Inspectoratului abilitați cu funcții de control.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 408². Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase

(1) Contravențiunile prevăzute la art. 159 și 160 se examinează de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjuncții lui, colaboratorii Inspectoratului abilitați cu funcții de control

(3) Sînt în drept să examineze și să aplice sancțiuni șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjuncții lui.”

209. Se completează cu articolul 409¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 409¹. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

(1) Contravențiunile prevăzute la art. 248 alin. (1), art. 250 alin. (1¹), (2¹), (3), (4), (5), (8)-(10), art. 251, art. 256-258 și 259¹ se constată de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, precum și specialiștii împuterniciți de către ministrul tehnologiei informației și comunicațiilor.

(3) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale privind contravențiunile prevăzute la art. 248 alin.(1), art. 250 alin. (3), (4), (5), (8)-(10) și art. 251 și să aplice sancțiuni ministrul tehnologiei informației și comunicațiilor și viceministrii.

(4) Procesele-verbale cu privire la contravențiunile prevăzute la art. 250 alin. (1¹), (2¹), art. 256, 257, 258 și 259¹ se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

210. Articolele 410 și 411 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 410. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

(1) Contravențiunile prevăzute la art. art. 246, 247, art. 248 alin. (2), art. 249, art. 250 alin. (1), (2), (6), (7) și (11), art. 252-254 și 259 se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

(2) Sînt în drept să constate contravențiunile prevăzute la alin. (1) și să încheie procese-verbale șefii subdiviziunilor și specialiștii din cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, împuterniciți de către directorul Agenției.

(3) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și adjuncții lui.

Articolul 411. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

(1) Contravențiile prevăzute la art. 169 se constată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(2) Sînt în drept să constate contravențiile prevăzute la alin. (1) și să încheie procese-verbale șefii subdiviziunilor și specialiștii împuterniciți de directorul general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

211. Se completează cu articolul 411¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 411¹. Organele supravegherii de stat în domeniul energetic

(1) Contravențiile prevăzute la art. 162, 163, 163¹, 166-168 se constată de către organele supravegherii de stat în domeniul energetic.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) șeful Inspectoratului Energetic de Stat și adjuncții lui, inspectorii abilitați cu funcții de control, pentru contravențiile prevăzute la art. 162, 163, art. 163¹ alin. (1);

b) șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjuncții lui, inspectorii abilitați cu funcții de control, pentru contravențiile prevăzute la art. 163¹ alin. (2), 166-168.

(3) Organele de poliție sînt obligate să acorde sprijin, la cerere, persoanelor menționate la alin. (2), în vederea constatării contravențiilor săvîrșite.

(4) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

212. Articolul 412:

la alineatul (1), cuvintele „se constată” se substituie prin cuvintele „se constată și se examinează”;

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale și adjuncții săi, șefii caselor teritoriale de asigurări sociale și adjuncții lor, șefii subdiviziunilor și persoanele care dețin funcții de control ai Casei Naționale de Asigurări Sociale și ai caselor teritoriale.

(3) Sînt în drept să examineze contravenții și să aplice sancțiuni președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale și adjuncții săi, șefii caselor teritoriale de asigurări sociale și adjuncții lor.”.

213. Articolul 414 va avea următorul cuprins:

„Articolul 414. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

(1) Contravențiile prevăzute la art. 126¹, 131, art. 157 alin. (1), (5), (8), art. 158, 158¹, 183-196¹ și 275 alin. (1) se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(2) Sînt în drept să constate contravenții din domeniul fitosanitar, semincer și sanitar-veterinar și să încheie procese-verbale inspectorii din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

(3) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale din domeniul fitosanitar, semincer și sanitar-veterinar și să aplice sancțiuni directorul general și vicedirectorii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, șefii subdiviziunilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.”

214. La articolul 415 alineatul (1), cifra „244,” se exclude.

215. Articolul 416 va avea următorul cuprins:

„Articolul 416. Inspecția de Stat în Construcții

(1) Contravențiile prevăzute la art. 177 se examinează de către Inspecția de Stat în Construcții.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspecției de Stat în Construcții și adjuncții lui, șefii direcțiilor din cadrul inspecției, șefii inspecțiilor teritoriale în construcții și adjuncții lor, inspectorii principali de stat în construcții și specialiștii principali ai Inspecției de Stat în Construcții Inspecția de Stat în Construcții.

(3) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni șeful Inspecției de Stat în Construcții și adjuncții lui, șefii direcțiilor din cadrul inspecției, șefii inspecțiilor teritoriale în construcții și adjuncții lor.”

216. Se completează cu articolul 416² cu următorul cuprins:

„Articolul 416². Organele administrației publice locale

(1) Contravențiile prevăzute la art. 178 și 179 se constată de către organele specializate ale administrației publice locale

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale primarul, arhitectul-șef, șefii subdiviziunilor specializate din cadrul administrației publice locale și adjuncții lor, specialiștii principali și coordonatori din cadrul acestora.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin.(1) se remit spre examinare în fond instanței de judecată.”

217. La articolul 419, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul general al Biroului Național de Statistică și adjuncții lui, șefii subdiviziunilor teritoriale ale Biroului Național de Statistică și adjuncții lor.”

218. Articolul 423:

la alineatul (1), după cifra „332” se introduce cifra „ , 332¹”;
alineatele (3) și (4) se abrogă.

219. La articolul 425 alineatul (2), după cuvintele „procesul-verbal de percheziție” se introduc cuvintele „ , procesul-verbal privind cercetare la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod”.

220. Articolul 426:

la alineatul (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”;

la alineatul (3), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”, iar cuvintele „Instanța de judecată” – prin cuvintele „Judecătorul de instrucție”.

221. Articolul 427:

la alineatul (1), cuvintele „angajatul cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne” se substituie prin cuvintele „agentul constatator”, iar cuvântul „ordonanței” – prin cuvântul „hotărâri”;

la alineatul (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”.

222. Articolul 428:

la alineatele (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”;

la alineatul (3), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”, cuvântul „acesteia” – prin cuvântul „acestuia”, iar cuvintele „Instanța de judecată” – prin cuvintele „Judecătorul de instrucție”;

la alineatul (4), cuvintele „instanța de judecată” se substituie prin cuvintele „judecătorul de instrucție”.

223. La articolul 429 alineatul (2), cuvintele „autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „autorizația judecătorului de instrucție”.

224. La articolul 431 alineatele (4) și (4¹), textul „art. 106 din Codul penal” se substituie prin textul „art. 439⁶ din prezentul cod”.

225. Articolul 432 se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) amenda judiciară;

g) punerea sub sechestru”.

226. La articolul 433 alineatul (1):

în partea introductivă, cuvintele „și se aplică” se substituie prin cuvintele „și poate fi aplicată”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) executării hotărârii instanței de judecată privind expulzarea persoanei”;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) încălcării regimului frontierei de stat, regimului zonei de frontieră sau a regimului punctelor de trecere a frontierei de stat”.

227. Articolul 435:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție, dar nu mai mult de 24 de ore:

a) până la examinarea cauzei contravenționale – persoanei suspectate de săvârșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional;

b) pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției – persoanelor care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat.”;

alineatele (3) și (4) se abrogă.

228. În titlul și pe tot parcursul articolului 436, cuvântul „liberare” se substituie prin cuvântul „eliberare”, la cazul gramatical corespunzător.

229. Articolul 437:

la alineatul (1), textul „martorului sau a victimei care se eschivează de la prezentare” se substituie prin textul „a persoanei în cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat instanța care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Poate fi supusă aducerii silite doar persoana participantă la proces, pentru care este obligatorie citarea instanței, și care:

a) se eschivează de la primirea citației;

b) se ascunde de instanță.”;

alineatul (2) se completează cu textul „cu aplicarea prevederilor art. 199 alin. (4)-(6) din Codul de procedură penală”;

la alineatul (3), cuvântul „Mandatul” se substituie prin cuvântul „Încheierea”;

230. Articolul 439:

la alineatul (5), cuvintele „ , în temeiul hotărârii cu privire la contravenție” se exclud;

alineatul (6), după cuvîntul „răspunde” se introduce cuvîntul „corespunzător”, iar după cuvintele „agentul constatat” se introduce textul „, persoanele care au organizat (efectuat) aducerea vehiculului la parcare sau care au asigurat păstrarea vehiculului la parcare, în funcție de subiectul care se face vinovat de survenirea deteriorării”;

la alineatul (7), cuvîntul „tăblițelor” se substituie prin cuvîntul „plăcilor”;
se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Plăcile cu numărul de înmatriculare se restituie proprietarului, posesorului vehiculului sau reprezentantului lor legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru ridicarea acestora.”

231. Capitolul V se completează cu articolele 439¹ și 439² cu următorul cuprins:

„Articolul 439¹. Amenda judiciară

Amenda judiciară este o sancțiune bănească care se aplică de către instanța de judecată persoanei care a comis o abatere în cursul procesului contravențional, conform art. 201 din Codul de procedură penală aplicat corespunzător.

Articolul 439². Punerea sub sechestru

(1) Punerea sub sechestru este o măsură procesuală de constrîngere care poate fi aplicată de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată, la solicitarea agentului constatat sau a procurorului, pentru a asigura eventuala confiscare specială, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii, conform prevederilor art. 203-210 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

(2) Punerea sub sechestru a bunurilor pentru a asigura eventuala confiscare specială și pentru garantarea executării pedepsei amenzii se poate lua asupra bunurilor persoanei în privința căreia s-a pornit proces contravențional. Punerea sub sechestru, pentru a asigura eventuala confiscare specială, poate fi aplicată și asupra bunurilor altor persoane care le-au acceptat, știind despre dobîndirea ilegală a acestora.”

232. Titlul I se completează cu capitolul V¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul V¹. Măsurile de siguranță

Articolul 439³. Măsurile de siguranță

În procesul contravențional, în scopul înlăturării unui pericol și pentru prevenirea săvîrșirii faptelor contravenționale prevăzute de prezentul cod, pot fi aplicate următoarele măsuri de siguranță:

- a) expulzarea;
- b) demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor;
- c) confiscarea specială.

Articolul 439⁴. Expulzarea

(1) Expulzarea este o măsură de siguranță care constă în îndepărtarea silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini și apatrizilor care au săvârșit o contravenție, în conformitate cu prevederile prezentului cod. Expulzarea are drept scop înlăturarea unei stări de pericol și prevenirea săvârșirii pe viitor, de către aceste persoane, a unor fapte socialmente periculoase.

(2) Expulzarea se aplică de către instanța de judecată și doar în prezența cumulativă a următoarelor condiții:

a) contravenientul este cetățean străin sau apatrid, cu excepția persoanei care a fost recunoscută ca refugiat sau căreia i s-a acordat protecție umanitară;

b) cetățeanul străin sau apatridul este sancționat pentru o faptă care constituie o contravenție;

c) rămânerea contravenientului pe teritoriul Republicii Moldova este sursa unei stări de pericol pentru ordinea publică sau securitatea națională, înlăturarea căreia este posibilă doar prin îndepărtarea lui de pe acest teritoriu;

4) contravenientul nu se expulzează în statul referitor la care există dovezi că acolo acesta va fi persecutat din motive de apartenență rasială, națională, religioasă, din cauza convingerilor politice sau vor fi supuși unui tratament inuman și degradant, torturii ori pedepsei capitale.

(3) În privința cetățenilor străini și apatrizilor care nu pot fi expulzați imediat, instanța de judecată poate dispune luarea în custodie publică, cu plasarea pe un termen de cel mult 6 luni în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor.

(4) În cazul în care expulzarea însoțește sancțiunea arestului contravențional, aducerea la îndeplinire a expulzării are loc după executarea sancțiunii.

(5) La aplicarea expulzării persoanelor indicate la alin.(1) se va ține cont de dreptul la respectarea vieții private a acestora.

Articolul 439⁵. Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor

(1) Demolarea construcțiilor neautorizate se aplică în cazul faptelor prevăzute la art. 116, 134, 168, 179 și 226 din prezentul cod și atrage, după caz, remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

(2) Defrișarea arborilor și arbuștilor se aplică în cazul contravenției prevăzute la art. 168.

(3) Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se dispun de către instanța de judecată și pot fi aplicate chiar dacă este înlăturată răspunderea contravențională în temeiul prevederilor art. 26 din prezentul cod sau procesul contravențional a fost încetat în temeiul prevederilor art. 441 alin. (1) lit. f) din prezentul cod.

(4) Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.

(5) Modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor se stabilește de Guvern.

Articolul 439⁶. Confiscarea specială

(1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvârșirea contravențiilor sau rezultate din acestea. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea contravențiilor sau rezultate din contravenții nu mai există ori nu se găsesc se confiscă contravaloarea acestora.

(2) Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constator.

(3) În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 confiscarea specială se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal competent să examineze cauza contravențională.

(4) Sînt supuse confiscării speciale bunurile:

a) rezultate din săvârșirea contravenției, precum și orice venituri de la aceste bunuri, cu excepția bunurilor și veniturilor care urmează a fi restituite proprietarului;

b) folosite sau destinate pentru săvârșirea unei contravenții, dacă sînt ale contravenientului;

c) date pentru a determina săvârșirea unei contravenții sau pentru a-l răsplăti pe contravenient;

d) dobîndite prin săvârșirea contravenției, dacă nu urmează a fi restituite victimei sau nu sînt destinate pentru despăgubirea acesteia;

e) deținute contrar regimului stabilit de legislație și depistate pe parcursul desfășurării procesului contravențional;

f) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din contravenții și din veniturile de la aceste bunuri.

(5) Agentul constator, pînă la emiterea hotărîrii cu privire la confiscarea specială, dispune restituirea către proprietar sau posesorul legal a bunurilor ușor alterabile, în acest caz confiscîndu-se contravaloarea lor.

(6) Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la alin.(1), care sînt deținute de alte persoane decît de către contravenient și care le-au acceptat știind despre dobîndirea ilegală a acestor bunuri.

(7) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorul este eliberat de răspundere contravențională.

(8) Confiscarea specială nu se aplică în cazul contravențiilor săvârșite prin intermediul unui organ de presă sau al oricărui alt mijloc de informare în masă.”

233. Articolul 440:

la alineatul (1), după cuvintele „după caz, a dosarului” se introduc cuvintele „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator,”;

la alineatul (2), cuvintele „ori sesizat din oficiu când se află” se substituie prin cuvintele „ori se autosesizează când află”;

la alineatul (4), cifrele „104–108” se substituie prin cifrele „104-107”;

la alineatul (4¹), după cuvîntul „Legii” se introduce textul „nr. 66-XVI din 27 martie 2008”;

la alineatul (5), cuvintele „unui alt agent constatator” se substituie prin cuvintele „unei alte autorități competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională”.

234. La articolul 441:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul. 441. Temeiurile de încetare a procesului contravențional”;

se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) nu este identificat făptuitorul, iar termenul de tragere la răspundere contravențională a expirat”.

235. La articolul 442 alineatul (2), cuvîntul „întocmirii” se substituie prin cuvîntul „încheierii”.

236. Articolul 443:

în tot textul articolului, cuvîntul „contravenient”, la orice formă gramaticală, se substituie prin cuvintele „persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional”, la forma gramaticală corespunzătoare;

alineatul (1) se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

h) informații despre instituția bancară și modul de plată a sancțiunii amenzii”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura a cel puțin un martor, indicîndu-se și datele de identitate ale acestuia.”;

alineatul (8) se completează cu următoarea propoziție: „În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul și numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția.”;

la alineatul (9), cuvintele „a contravenientului” se substituie prin cuvintele „, de încetare a procesului contravențional”, după cuvintele „de remitere a cauzei” se introduce textul „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator sau”, iar după cuvintele „în instanța de judecată” se introduc cuvintele „, în toate cazurile”;

alineatul (11) se completează cu următorul text: „În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constatat, procesul-verbal cu privire la contravenție va constitui actul de decizie asupra cauzei contravenționale. Faptul recunoașterii contravenției și acceptării sancțiunii stabilite de agentul constatat se consemnează în procesul-verbal cu privire la contravenție.”;

la alineatul (12), după cuvintele „de remitere” se introduc cuvintele „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constatat sau”;

la alineatul (13), cuvântul „întocmit” se substituie prin cuvântul „încheiat”.

237. La articolul 446 alineatul (2) litera c), textul „cu art. 106 din Codul penal” se substituie prin textul „cu art. 439⁶ din prezentul cod”.

238. Se completează cu articolul 447¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 447¹. Examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă

(1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 lit. b)-d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I-VI din cartea a doua a prezentului cod.

(2) După examinarea cauzei contravenționale, organul (persoana abilitată să examineze cauza) pronunță decizia asupra cauzei. Decizia comisiei administrative asupra cauzei contravenționale se adoptă sub formă de hotărâre.

(3) Decizia trebuie să conțină:

1) data (ziua, luna, anul) emiterii deciziei;

2) denumirea (numele, prenumele, calitatea) organului (persoanei abilitate să examineze cauza), care a pronunțat decizia, data examinării cauzei;

3) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul său de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

4) expunerea circumstanțelor, stabilite în cadrul examinării cauzei;

5) norma contravențională care încadrează fapta persoanei împotriva căreia a fost pornit procesul contravențional;

6) soluția adoptată asupra cauzei, care poate fi:

a) privind încetare a procesului contravențional; sau

b) cu privire la vinovăția persoanei pentru săvârșirea contravenției imputate și, după caz, stabilirea sancțiunii contravenționale;

7) soluția referitoare la obiectele și documentele ridicate (corpurile delict);

8) în cazul deciziei de sancționare, mențiunea privind informarea contravenientului despre dreptul de a plăti jumătate din amendă, dacă aceasta este plătită în cel mult 72 de ore de la stabilirea ei;

9) mențiunea privind dreptul de contestare a deciziei, în conformitate cu prevederile art. 448.

(4) Prezența agentului constatatator și a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este obligatorie.

(5) Neprezentarea nemotivată a agentului constatatator sau a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, legal citați, fără motive întemeiate și fără înștiințare prealabilă, nu împiedică examinarea cauzei.

(6) Dacă la examinarea cauzei contravenționale a participat persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau apărătorul ei, dar nu a fost întocmit proces-verbal al ședinței de examinare, decizia trebuie să conțină concluziile și demersurile acestora și rezultatele examinării demersurilor.

(7) Decizia asupra cauzei contravenționale se semnează de către persoana competentă care a examinat cauza, iar decizia organului colegial, de către președintele ședinței și de către secretar.

(8) În cel mult 3 zile de la data pronunțării deciziei, copia ei se remite părților care nu au fost prezente la examinarea cauzei contravenționale și, la cerere, celor prezente, faptul expedierii consemnându-se în dosar.”

239. Articolul 448 va avea următorul cuprins:

„Articolul 448. Contestația împotriva decizie agentului constatatator în cauza contravențională

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă a fost parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea prevederilor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă în cauza contravențională. Termenul de contestare a deciziei agentului constatatator este de 15 zile de la data pronunțării acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei deciziei în condițiile art. 447¹ alin. (8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost pronunțată decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost pronunțată decizia și care a lipsit atît la judecarea, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre adoptarea deciziei poate contesta decizia agentului constatatator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise în cauza contravențională se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.

(6) În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea hotărîrii.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.”

240. Articolul 452:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), cauza contravențională poate fi examinată în ședință închisă în condițiile și modul stabilit de art. 18 din Codul de procedură penală.”

241. La articolul 455, alineatele (2) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(2) Prezența agentului constator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravențională, la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Neprezentarea agentului constator sau, după caz, a procurorului, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale și permite aplicarea acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.”;

„(5) În cazul în care se solicită aplicarea sancțiunii arestului contravențional, participarea făptuitorului este obligatorie. Neprezentarea cu reavoință a făptuitorului permite aplicarea sancțiunii arestului în absența acestuia.”

242. La articolul 456 alineatul (3), ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Încheierea poate fi contestată cu recurs de către persoana interesată, în instanța ierarhic superioară, în termen de 3 zile de la pronunțare. Cererea de recurs se depune în instanța care a aplicat sancțiunea.”

243. La articolul 457, alineatele (4)-(7) se abrogă.

244. Se completează cu articolul 457¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 457¹. Dezbaterile judiciare și ultimul cuvînt

(1) După terminarea cercetării judecătorești, instanța anunță dezbaterile judiciare.

(2) Participanții la dezbateri nu au dreptul să se refere, în luările lor de cuvânt, la probe noi, neexamineate în cadrul cercetării judecătorești. În cazul în care trebuie prezentate probe noi, participanții la dezbateri pot cere reluarea cercetării judecătorești, indicând circumstanțele care vor fi cercetate suplimentar în baza probelor noi. După ce ascultă opiniile celorlalte părți, instanța adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea cererii sau demersului.

(3) Instanța nu poate limita durata dezbaterilor la un anumit timp, însă președintele ședinței de judecată are dreptul să întrerupă cuvântările care depășesc limitele cauzei ce se judecă.

(4) După închiderea dezbaterilor judiciare și rostirea ultimului cuvânt, părțile pot depune în instanță concluzii scrise asupra soluției pe care o propun privitor la cauză. Concluziile se anexează la procesul-verbal.”

245. La articolul 462 alineatul (1), cuvintele „va fi” se substituie prin cuvintele „trebuie să fie”.

246. La articolul 464, alineatul (1) se completează cu cuvintele „și se dispune de către instanța de judecată din oficiu sau la solicitarea agentului constatatator sau a victimei”.

247. La articolul 467 alineatul (2), cuvintele „ , de către soț/soție” se substituie prin cuvintele „și de către soț/soție”.

248. La articolul 468 alineatul (1), după textul „în termen de 15 zile” se introduce textul „de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe hotărîrea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1)”.

249. Articolul 472:

alineatul (2):

la litera b), după cuvîntul „numele” se introduce cuvîntul „agentului constatatator sau, după caz, a”;

la litera e), după cuvintele „și, la urmă,” se introduc cuvintele „agentului constatatator sau, după caz,” ;

la alineatul (3), cuvintele „Procurorul și părțile” se substituie prin cuvîntul „Părțile”.

250. La articolul 473 alineatul (1), punctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) admite recursul, casînd hotărîrea atacată, parțial sau integral, și ia una dintre următoarele soluții:

a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441 din prezentul cod;

b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;

c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, citarea obligatorie a părților, respectarea dreptului la apărare și dreptului la interpret, precum și încălcări ale prevederilor art. 33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător”.

251. La articolul 475 alineatul (3), cuvintele „de nivelul instanței de judecată, conform competenței teritoriale” se substituie prin cuvintele „adresată instanței de judecată, conform competenței teritoriale a acestuia”.

252. La articolul 476 alineatul (1), cuvintele „Procurorul General și adjuncții lui dispun” se substituie prin cuvintele „Procurorul dispune”.

253. Articolul 478:

la alineatul (2), cuvintele „autorității însărcinate cu” se substituie prin cuvintele „organului (persoanei) responsabil de”;

la alineatul (3), cuvântul „Autoritățile” se substituie prin cuvintele „Organele (persoanele)”.

254. La articolul 479 alineatele (1) și (2), cuvintele „autoritatea” și „autorității” se substituie, respectiv, prin cuvintele „organul (persoana)” și „organului (persoanei)”.

255. La articolul 480 alineatul (1), cuvântul „autorității” se substituie prin cuvântul „organului (persoanei)”.

Articolul II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării.

(2) Cauzele contravenționale pornite pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi vor continua să fie instrumentate conform competențelor stabilite de legea în vigoare la momentul pornirii lor.

(3) Cauzele contravenționale pornite pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi se instrumentează conform legii în vigoare la momentul desfășurării acțiunilor procesuale.

(4) Sancțiunile contravenționale neexecutate care, conform art. I pct. 240 din prezenta lege, devin măsuri de siguranță și care au fost aplicate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi continuă să fie executate în temeiul hotărîrii cu privire la cauza contravențională prin care au fost aplicate.

(5) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va asigura elaborarea actelor normative care vor reglementa aplicarea prezentului cod;

b) va asigura republicarea Codului contravențional al Republicii Moldova cu toate modificările operate în el.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii privind modificarea și completarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

La 24 octombrie 2008, prin Legea nr. 218-XVI, a fost adoptat Codul contravențional al Republicii Moldova, care a venit să reglementeze în aspect nou răspunderea juridică ce survine în rezultatul săvârșirii contravențiilor. Prin adoptarea și intrarea în vigoare a noului Cod, a avut loc ridicarea dreptului contravențional la nivel de ramură de drept autonomă care răspunde, în plan doctrinar, legislativ și judiciar, realităților politico-economice și socio-culturale noi și are drept scop reglementarea acestor raporturi juridice. Totuși, chiar dacă codul a înlăturat multe neajunsuri din vechiul Cod al contravențiilor administrative, adoptat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 29 martie 1985, în rezultatul aplicării noilor prevederi contravenționale, din momentul intrării sale în vigoare și pînă în prezent, au fost identificate o serie de lacune, colizii sau confuzii. În consecință, s-a impus necesitatea realizării modificărilor de rigoare în vederea excluderii deficiențelor atât de ordin teoretic, cît și practic ale normelor. Astfel, în cooperare cu autoritățile interesate, de-a lungul unei perioade mari de timp, a fost elaborat proiectul Legii privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Descrierea detaliată a modificărilor și completărilor propuse sunt prezentate în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În continuarea celor expuse supra, se expun detaliat subiectele ce au fost afectate de modificări, relevînd amplu justificările asupra necesității acestora.

I. Amendamente ce vizează subiecte de drept material contravențional, Partea Generală:

1. Art. 4 – conform legislației speciale în vigoare care reglementează procedura de înregistrare a navelor aeriene și maritime, prevederea de la alin. (5) nu mai este una actuală. Or, conform prevederilor Legii aviației civile nr. 1237 din 9 iulie 1997, înregistrarea unei aeronave nu are loc într-un aeroport, dar aceasta se face de către Autoritatea Aeronautică Civilă, care o înregistrează în Registrul aerian al Republicii Moldova.

Pentru a nu necesita modificarea Codului contravențional, de fiecare dată cînd va avea loc schimbarea procedurii de înregistrare a navelor maritime sau a aeronavelor, proiectul propune o redacție cu caracter general și de trimitere la legislația specială privind înregistrarea acestora.

2. Pe parcursul codului, există unele norme (**art. 4 alin. (7), 443**) în care este utilizată nejustificat noțiunea de „contravenient”. Or, contravenient este persoana sancționată contravențional printr-o hotărîre definitivă, iar subiect al normelor indicate mai sus, nu este o persoană neapărat sancționată, deja.

Astfel, în textul normelor specificate, se propune substituirea cuvîntului „contravenient” prin cuvîntul „persoana”.

3. Art. 16 din cod - pentru a nu admite o formulare eronată, din punct de vedere al conceptului răspunderii contravenționale, se propune modificarea **alin. (1)** prin substituirea expresiei „cu capacitate de exercițiu” prin cuvîntul „responsabilă”, or, aceste noțiuni exprimă instituții diferite. Aplicarea răspunderii contravenționale nu este dependentă de capacitatea de exercițiu a persoanei, reglementată de Codul civil al Republicii Moldova (art. 19 - 23), ci de gradul de responsabilitate al persoanei.

De asemenea, este supus modificărilor și lista de contravenții prevăzute la **alin. (2)** al

articolului, contravenții pentru care este posibilă de răspundere contravențională persoana cu vîrstă cuprinsă între 16-18 ani. Modificările sunt determinate de esența contravențiilor respective. Astfel, la unele dintre acestea, așa precum sunt contravențiile în domeniul circulației rutiere (art. 228-245) sau cele care afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile mobiliare (263-311), persoana fizică în vîrstă de pînă la 18 ani nu poate fi subiect, reieșind din natura faptei contravenționale. Totodată, includerea altor contravenții alin. (2) este justificată prin caracterul răspîndit al acestora, precum și de faptul că acestea se comit, în mod prioritar, de către această categorie de persoane (cei cu vîrste între 16 și 18 ani).

4. În raționamentelor expuse la pct. 3, care se referă la modificările propuse la art. 16 alin. (1), proiectul propune competarea codului cu **art. 17¹ – „art. 17¹. Responsabilitatea”**. Norma propusă spre completare explică, similar normei din Codul penal al Republicii Moldova, institutul responsabilității, care este unul din factorii determinanți pentru aplicarea răspunderii contravenționale. Astfel, responsabilitatea este starea psihologică a persoanei care are capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, precum și capacitatea de a-și manifesta voința și a-și dirija acțiunile. În asemenea stare factorul intelectual (inteligența, rațiunea) și cel volitiv al persoanei nu sunt afectați în nici un fel. Responsabilitatea este o premisă a vinovăției, a contravenției și a răspunderii contravenționale.

5. **Art. 17 alin. (4)** – se propune completarea normei cu prevederea conform căreia, răspunderea persoanei juridice nu va exclude, pe lîngă răspunderea persoanei fizice, nici răspunderea persoanei cu funcție de răspundere. Or, de cele mai multe ori, pentru fapta persoanei juridice, este responsabilă și persoana cu funcție de răspundere. Chiar dacă, *per se*, persoana cu funcție de răspundere este persoană fizică, aceasta, aceasta, în calitate de subiect special, urmează să fie sancționată mai aspru, or, ea poartă un grad sporit de responsabilitate comparativ cu persoana fizică.

6. Avînd în vedere că normele **art. 19** stabilesc cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei, iar nu cauzele care înlătură răspunderea contravențională, care, la rîndul său, este reglementată de art. 26 – 31, se propune modificarea articolului numit. Astfel, avînd în vedere cele expuse, luînd în considerație faptul că starea de iresponsabilitate reprezintă un factor care determină răspunderea contravențională și nu caracterul contravențional al faptei, precum și pentru a explicita normele contravenționale, se propune excluderea, din titlul și din dispoziție, a cuvintelor „și răspunderea contravențională” și abrogarea literei a) din articol.

7. În continuarea idei relevate la pct. 6, proiectul propune abrogarea **art. 20** și transferarea normelor acestuia la **art. 27¹**, propus spre completarea codului. Transferarea este justificată de ordinea structurală a legii contravenționale. Astfel, avînd în vedere completarea **art. 26 – „Înlăturarea răspunderii contravenționale”** cu un nou temei – lit. a¹ – „starea de iresponsabilitate” (anterior prevăzut la art. 19 lit. a)) – devine logică reglementarea acesteia după art. 26, care poartă un caracter general, stabilind toate temeiurile care înlătură răspunderea contravențională.

8. **Art. 28** este oferit într-o nouă redacție pentru a oferi un plus de claritate conținutului normelor, cît și pentru a le expune în conformitate cu regulile tehnicii legislative.

9. **Art. 29** - împăcarea, ca și în dreptul penal, și în dreptul contravențional reprezintă o cauză care duce la înlăturarea răspunderii juridice, în cazul dat a răspunderii contravenționale. Pentru anumite contravenții, de regulă, acelea cu un grad redus de pericol social, tragerea la răspundere contravențională se află în dependență directă de înțelegerea părților. Astfel, în condițiile în care aceasta se produce, aplicarea răspunderii contravenționale se înlătură, în caz contrar, are loc aplicarea

în ordine generală a sancțiunii contravenționale.

Împăcarea părților este un fenomen propriu raporturilor sociale, care poate avea loc relativ frecvent în cazul contravențiilor săvârșite, de regulă, între persoane înrudite sau cunoscute între ele, dar precum și în cadrul unor comunități determinate. Fapta afectează în mod direct două părți determinate – contravenientul și persoana vătămată. Astfel, reieșind din gradul de pericol social al faptei, legiuitorul, în art. 29 din Codul contravențional, stabilește expres pentru care contravenții, împăcarea părților duce la înlăturarea răspunderii contravenționale și implicit la stoparea procesului contravențional, acestea fiind: vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, încălcarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, încălcarea dreptului exclusiv al titularului de drept asupra desenului sau modelului industrial, încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului pentru soi de plantă, încălcarea drepturilor de autor asupra invenției, topografiei circuitului integrat sau desenului/modelului industrial, sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului și încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de leziuni corporale ușoare.

Cu referire la ultima dintre contravențiile numite (art. 242 alin. (2)), se poate de afirmat fără echivoc faptul că, prezența acesteia în șirul celor pentru care împăcarea duce la înlăturarea răspunderii contravenționale este, în parte, nejustificată. Chiar dacă în cazul acestei contravenții există cele două părți determinate, iar urmările acesteia se cuprind, parțial, în celelalte contravenții pentru care este admisă împăcarea ca temei pentru înlăturarea răspunderii contravenționale, totuși, gradul de pericol social al contravenției de la art. 242, în raport cu celelalte dintre contravențiile menționate, este unul sporit. Pericolul faptei în cauză este reflectat de însăși esența sa, or, producerea accidentelor rutiere, care atrag după sine, atât deteriorarea bunurilor materiale, precum și, nu de puține ori, cauzarea de leziuni corporale, este rezultatul încălcării normelor circulației rutiere.

În același context, se menționează că, alte fapte din domeniul circulației rutiere, care nu s-au soldat cu producerea unui accident, adică fapte de un pericol social mai redus decât cea de la art. 242, legea contravențională nu le include în lista celor pentru care împăcarea apare în calitate de temei de înlăturare a răspunderii contravenționale.

Astfel, se remarcă necesitatea revizuirii listei de contravenții pentru care se admite împăcarea părților cu ulterioara înlăturare a răspunderii contravenționale, revizuire care se materializează prin includerea unor contravenții în lista respectivă (art. 69 – Injuria, 97 – Utilizarea ilegală a mărcii, art. 97¹ alin. (1) – Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice, art. 97² – utilizarea ilegală a denumirilor specialităților tradiționale garantate, art. 98 – utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare, art. 99 – încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului de invenție sau al titularului modelului de utilitate, art. 102 – încălcarea dreptului exclusiv al titularului topografiei circuitului integrat) și excluderea contravenției de la art. 242 alin. (2) – „Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de leziuni corporale ușoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri”.

10. Art. 30. Se cunoaște faptul că eficacitatea combaterii și prevenirii contravențiilor este condiționată de promptitudinea cu care organele specializate ale statului intervin pentru constatarea și tragerea la răspundere contravențională a persoanelor vinovate de săvârșirea contravențiilor. Cu toate acestea, în cazurile în care asigurarea promptitudinii nu este posibilă din varii motive (fie fapta nu este descoperită, fie făptuitorul se sustrage de la răspunderea contravențională), intervine prescripția, care permite aplicarea răspunderii contravenționale pentru fapta respectivă (art. 30 din cod). Rațiunea prescripției este bazată pe faptul că, după trecerea unei perioade îndelungate de timp de la săvârșirea contravenției, tragerea la răspundere contravențională devine inefficientă în raport cu scopul sancțiunii. După trecerea acestei perioade, prevenția generală nu se mai realizează, atât din considerentul că rezonanța socială a faptei scade considerabil, cât și pentru că făptuitorul pierde sentimentul de impunitate.

Totuși, termenul de 3 luni stabilit de norma în vigoare (art. 30 alin. (2)) este unul insuficient pentru constatarea și aplicarea răspunderii contravenționale. Astfel, în virtutea anumitor circumstanțe - specificul contravenției, imposibilitatea organelor competente de a constata fapta în termeni restrânși, procedurile judiciare lungi, sustragerea de la răspundere a persoanele împotriva cărora este pornit procesul contravențional, etc. – proiectul propune majorarea termenului de prescripție la 12 luni. Majorarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională a fost solicitată și susținută de agenții constatatori.

Totodată, articolul 30, reglementînd instituția prescripției, în pofida similitudinilor procesului contravențional cu procesul penal și a normelor generale care se aplică ambelor procese, prevederile contravenționale nu statuează condiția minorului în contextul prescripției, modul de calcul al prescripției în cazul unui concurs de contravenții, precum și nici posibilitatea suspendării curgerii termenului de prescripție. Astfel, în contextul celor relevate, în vederea suplinirii legii contravenționale cu normele de rigoare, se propune completarea articolului 30 cu prevederile corespunzătoare, niciuna dintre aceste nereprezentînd careva inovații, or, norme similare pot fi regăsite și în legea penală a statului.

Suplimentar, se propune completarea articolului cu prevederi care indică exact momentul la care începe să curgă termenul de prescripție pentru executarea sancțiunii contravenționale. Astfel, termenul de prescripție de un an, stabilit pentru executarea sancțiunii contravenționale, va începe să curgă din ziua în care aceasta va rămîne definitivă.

11. Art. 34. Noua lege contravențională, așa cum s-a menționat mai sus, conține o serie de norme care admit, fie colizii, fie lacune, care, pentru a reuși o aplicare adecvată a prevederilor contravenționale, urmează a fi înlăturate, un exemplu în acest sens fiind și art. 34.

Pentru început, se menționează că, în condițiile unei norme excepționale – alin. (3), conform căruia sancțiunea amenzii poate fi executată în termen de 72 de ore și consecințele respectării acestui termen, precum și a prevederilor alin. (5) și (7), care menționează doar „în trecere” despre un termen de 30 de zile de executare benevolă nerespectarea căruia poate genera schimbarea sancțiunii – codul nu indică expres care este termenul general de executare benevolă a sancțiunii amenzii. Mai mult ca atât, indicarea termenului de 30 de zile la alin. (5) și (7) contravine procedurii de executare a sancțiunii amenzii, statuată de Codul de executare al Republicii Moldova. Or, conform Codului de executare al RM, dacă amenda nu este executată benevol, are loc inițierea procedurii de executare silită a acesteia și, abia după aceea, dacă executarea silită a amenzii nu este posibilă, poate fi solicitată schimbarea sancțiunii amenzii cu o altă sancțiune contravențională (a se vedea, în coroborare, art. 182, 183 și 315 din Codul de executare). În consecință, se poate observa clar că termenul de 30 de zile indicat la alin. (5) și (7) este unul inadecvat care creează colizii între norma contravențională și execuțională. Pentru a exclude conflictul de norme, se propune completarea art. 34 cu alin. (2⁴) care va indica exact termenul de executare benevolă a sancțiunii amenzii (de 30 de zile) și modificarea corespunzătoare a alin. (5) și (7) în sensul excluderii termenului de 30 de zile stabilit pentru schimbarea sancțiunii amenzii cu o altă sancțiune contravențională.

Totodată, alin. (5) al articolului, în special textul „aceasta (n.n. amenda) se înlocuiește cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, prin ridicarea dreptului de a conduce vehicule”, conține o prevedere care, apriori nu poate exista, or și privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate și ridicarea dreptului de a conduce vehiculul sunt, fiecare în mod separat, sancțiuni contravenționale independente (a se vedea art. 32 alin. (2)). Or, nu este posibilă înlocuirea unei sancțiuni (în cazul dat a amenzii) cu altă sancțiune (privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate), care, la rîndul său, să se realizeze printr-o a treia (privarea de dreptul special – dreptul de a conduce vehicule). Astfel, amenda se înlocuiește fie cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, fie cu privarea de a conduce vehicule. Avînd în vedere caracterul contravențiilor indicate în alin. (5), care sunt

contravenții din domeniul circulației rutiere, se consideră oportun a înlocui amenda, în cazul în care nu a fost achitată benevol și integral, cu privarea dreptului de a conduce vehicule, pe un termen de la 6 luni la un an.

Alin. (8) al aceluiași articol reglementează lacunar aspecte ce se referă la instanța care realizează înlocuirea amenzii, stabilind în textul normei doar faptul că înlocuirea se realizează „de către instanța de judecată”, nespecificând exact care instanță. În scopul remedierii acestui deficit de reglementare, proiectul prezintă alin. (8) într-o nouă redacție conform căreia, pentru cazurile în care contravenția a fost examinată de o altă autoritate decât instanța de judecată, amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constator sau procurorul care a examinat cauza respectivă, la demersul acestora. În cazul în care sancțiunea este stabilită de instanța de judecată, înlocuirea se efectuează, la demersul executorului judecătoresc, de către instanța care a judecat cauza în fond.

O altă problemă care vizează instituția amenzii, dar care, deja, se referă la aplicarea normelor contravenționale este posibilitatea verificării sancțiunii amenzii și transmiterea la executare silită a sancțiunii. Actualmente nu există un mecanism eficient care să permită urmărirea gradului de executare a amenzilor. Având în vedere că, în prezent, derulează procesul de formare a Registrului debitorilor, a cărui deținător va fi Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care va permite a vedea dacă a fost achitată amenda sau nu, precum și termenul în care aceasta a avut loc. În vederea legalizării acestui mecanism, se propune completarea art. 34 cu un alineat nou – alin. (3¹) – prin care se statuează expres că evidența executării sancțiunilor amenzii se va ține în Registrul debitorilor, iar modul de evidență a sancțiunii amenzii, conținutul Registrului debitorilor și modul de ținere a acestuia urmează a fi reglementat de Guvern.

12. Prevederi care comportă un caracter eronat, în aspecte similare celor relevate mai sus – art. 34 alin. (5), se regăsesc și în **art. 35**. Astfel, legea în vigoare, la alin (1) al art. 35, în definirea sancțiunii de privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate, se specifică că aceasta constă în „interzicerea temporară a persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate, *inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special*”. În scopul îndepărtării erorilor respective, se propune ajustarea alin. (1), astfel încât, prin prevederile proiectului se propune excluderea cuvintelor „inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special”. De asemenea, având în vedere că alin. (2) și (4) reglementează privarea de dreptul de a conduce vehicule, care, de fapt, reprezintă un alt tip de sancțiune, încadrată generic în „privarea de un drept special”, precum și din considerentul că această din urmă sancțiune este legiferată de normele art. 36, se consideră rațional de a exclude alin. (2) și (4) din art. 35 și includerea lor în textul **art. 36** prin completarea acestuia cu alineatele (4¹) și, respectiv, (4²).

13. Norma de la **art. 39 alin. (2)**, reglementând modul de aplicare a sancțiunii „privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate” persoanei juridică, statuează că privarea de acest drept poate fi limitată la un anumit teritoriu al unității administrativ-teritoriale *sau* la o anumită perioadă a anului. Or, în dependență de specificul activității, sancțiunea și-ar atinge scopul dacă aceste două elemente ar fi cumulative și doar alternative. Din acest considerent, se propune modificarea normei de la alin. (2) al articolului vizat prin substituirea expresiei „sau la” prin expresia „sau/și la”.

14. Un alt obiect de reglementare al normelor Codului contravențional care necesită o legiferare suplimentară este instituția **expulzării**. Codul definește și statuează condițiile de aplicare ale expulzării în art. 40. Conform alin. (1) al acestui articol, expulzarea este „o măsură de îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini și apatrizilor care au încălcat regulile de ședere”. Prevederile alin. (2), la rîndul său, stabilesc că, aceasta – expulzarea – poate fi aplicată ca sancțiune complementară. De asemenea remarcăm că expulzarea, fiind plasată în capitolul IV, care reglementează sancțiunile contravenționale, nu este consemnată în calitate de sancțiune

contravențională în art. 32 – „Sanctiune contravențională”, articol care stabilește expres și exhaustiv sancțiunile pasibile de aplicare pentru săvârșirea unei contravenții. Or, normele părții specială a Codului contravențional trebuie să prevadă, pentru fiecare contravenție, în calitate de sancțiune, doar careva dintre sancțiunile stabilite la art. 32 din cod.

Totodată, subliniem că, prin natura ei, expulzarea este, de fapt, o măsură de siguranță și nu o sancțiune, respectiv, trebuie aplicată ca atare. Astfel, aplicarea ei trebuie să fie posibilă chiar și în cazul în care persoana nu a fost sancționată contravențional.

Expulzarea își păstrează natura de măsură de siguranță și în dreptul penal (a se vedea art. 98 din Codul penal al RM), or, prevederile contravenționale nu trebuie să vină în conflict cu cele penale întrucât contravenția este, prin sine, o faptă „mini-penală”, diferența dintre ea și infracțiune fiind doar gradul de pericol social mai mic al celei dintâi. În aceste condiții, proiectul propune excluderea expulzării din partea materială a Codului contravențional și includerea ei în partea procesuală – cartea a II-a a Codului contravențional – art. 439⁴.

Determinant pentru aplicarea expulzării este starea de pericol care își poate avea sursa, fie în natura sau în gravitatea faptei, fie în însăși persoana făptuitorului, care este cetățean străin sau apatrid. De asemenea, pentru aplicarea expulzării este necesar nu doar de a constata că subiectul contravenției este cetățean străin sau apatrid, dar este necesar de a determina și că expulzarea este soluția potrivită pentru înlăturarea unei stări de pericol și prevenirea săvârșirii ulterioare, de către acesta, a unor fapte socialmente periculoase.

Cum s-a menționat mai sus, pot apărea situațiile în care nu fapta determină necesitatea aplicării expulzării, ci însăși persoana contravenientului, care ar putea deveni victimă. În acest caz se manifestă temerea că alte persoane, indignate de prezența contravenientului străin pe teritoriul țării, după executarea sancțiunii stabilite pentru contravenția săvârșită, ar putea reacționa violent împotriva lui, săvârșind alte contravenții și tulburând ordinea publică.

Astfel, reieșind din diversitatea situațiilor în care poate fi aplicată expulzarea, este rațional de a lăsa în competența judecătorului atribuția de a aprecia în care dintre cazuri este oportună expulzarea și de a nu limita aceste cazuri la anumite tipuri de contravenții. În acest sens, la reglementarea expulzării s-a exclus enumerarea exhaustivă a contravențiilor pentru care aceasta poate fi aplicată, excludere care atrage necesitatea de omogenizare, în acest sens, a normelor contravenționale.

Pentru a reuși aplicarea expulzării cu respectarea drepturilor și libertăților omului, se propune stabilirea condițiilor obligatorii ce urmează a fi întrunite cumulativ în momentul dispunerii expulzării.

Astfel, una dintre condiții se desprinde din definiția expulzării – contravenientul trebuie să fie cetățean străin sau apatrid care domiciliază temporar pe teritoriul Republicii Moldova. Această calitate a contravenientului trebuie să existe la momentul dispunerii măsurii, întrucât, dacă cetățeanul străin sau apatridul aflat legal pe teritoriul RM, la momentul stabilirii acesteia, a dobândit cetățenia Republicii Moldova, acesta nu mai poate fi expulzat, în temeiul normei art. 18 din Constituția Republicii Moldova, care prevede – „Cetățenii Republicii Moldova nu pot fi extrădați sau expulzați din țară.”.

Altă condiție pentru aplicarea expulzării este ca cetățeanul străin sau apatridul aflat legal pe teritoriul Republicii Moldova să fie sancționat pentru o faptă ce constituie contravenție conform Codului contravențional. Astfel, nu are importanță locul săvârșirii contravenției – pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara lui, dar contează ca autoritățile respective ale Republicii Moldova să fie competente în examinarea cauzelor contravenționale, în conformitate cu principiile aplicării legii contravenționale în spațiu (art. 4 din Codul contravențional).

O nouă condiție care trebuie să existe în momentul aplicării expulzării este ca rămânerea cetățeanului străin sau a apatridului pe teritoriul Republicii Moldova să fie sursa unei stări de pericol, iar singura soluție pentru înlăturarea acestei stări să fie posibilă doar prin îndepărtarea lui de pe acest teritoriu.

O ultimă condiție existența căreia este necesară, este ca persoana să nu fie expulzată într-un stat în

care aceasta să fie persecutată din motive de apartenență rasială, națională, religioasă, din cauza convingerilor politice sau va fi supusă unui tratament inuman și degradant, torturii ori pedepsei capitale. Această condiție a făcut obiectul multiplelor examinări din partea Curții Europene a Drepturilor Omului, fiind valabilă și în materie de extrădare și urmărește, de fapt, respectarea art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Această condiție este incompatibilă, în mod special, cu cazurile de expulzare în statele în care persoana riscă pedeapsa cu moartea. În acest context, Curtea s-a expus în sensul că, expunerea persoanei la „sindromul culoarul morții” constituie un tratament sau o pedeapsă incompatibilă cu art. 32 din Convenție.

15. Se propune revizuirea normei de la **art. 43 alin. (1) lit. b)** în sensul concordării acesteia cu prevederea analogă din Codul penal al Republicii Moldova. Realizarea acestei concordări este susținută de similitudinile dreptului penal și contravențional, în special în cazul utilizării aceluiași instituții de drept.

16. În condițiile în care legea contravențională definește instituția tentativei și utilizează noțiunea de tentativă neînsemnată, aceasta nu reglementează cum se aplică răspunderea contravențională în cazul tentativei de contravenție. Astfel, proiectul a fost completat cu **art. 43¹** – „Aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul tentativei de contravenție”. Astfel, la aplicarea pedepsei pentru tentativa de contravenție se va ține cont de circumstanțele în virtutea cărora fapta nu și-a produs efectul. Mărirea pedepsei pentru tentativa de contravenție nu va putea depăși $\frac{3}{4}$ din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru contravenția consumată.

17. Art. 44. Având în vedere faptul că, în conformitate cu art. 393 din Cod, competența de a soluționa cauzele contravenționale revine nu doar instanțelor de judecată, dar și altor autorități așa precum comisia administrativă, procurorul și agentul constatat, iar fiecare dintre faptele stabilite ca și contravenții sunt pasibile de pluralitate, deducem că oricare dintre aceste autorități se pot afla în situația în care ar exista necesitatea de a aplica o sancțiune pentru pluralitate de contravenții. În aceste condiții, analizând normele **art. 44**, care reglementează aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul pluralității de contravenții, în special alin. (2) al acestuia, poate fi remarcată reglementarea doar a unei singure situații – cea când sancțiunea pentru pluralitate de contravenții se aplică de către instanța de judecată, celelalte situații, când competența de soluționare a cauzelor aparține altor autorități rămânând nelegiferate și, astfel, formându-se un vid legislativ. În scopul excluderii acestui vid, proiectul propune excluderea din norma alin. (2) al art. 44 a cuvintelor „de către instanța de judecată”, rămânând doar o reglementare cu caracter general referitoare la modul de a aplicare a sancțiunii pentru pluralitate de contravenții.

II. Amendamente ce vizează subiecte de drept material contravențional, Partea Specială:

18. În rezultatul aplicării noii legi contravenționale pe perioada de când aceasta este în vigoare, a fost observat faptul că, multe dintre faptele calificate în vechea lege (Codul contravențiilor administrative) ca fiind contravenții, nu se mai regăsesc în noul cod. Acest fapt reprezintă o problemă, or, excluderea unor fapte din categoria contravențiilor nu a însemnat și încetarea săvârșirii lor. Astfel, apare o problemă de sistem – cadrul juridic statuează niște prevederi (în special ne referim la cele cu caracter imperativ), sancțiuni pentru nerespectarea acestora nu există, iar fenomenul încălcării prevederilor respective ia amploare. Lipsa unor mecanisme de combatere, inclusiv prin sancționare, nu face decât să favorizeze săvârșirea unor acțiuni ilegale în continuare. În vederea eradicării acestor fenomene, proiectul propune completarea Părții speciale a codului cu prevederi prin care se statuează noi

contravenții.

Alte probleme care au fost invocate de către subiecții competenți cu aplicarea legii contravenționale vizează neconcordanța normelor Părții speciale cu prevederile statuate în actele normative cu caracter special care reglementează diferite domenii de activitate. Astfel, proiectul propune ajustări ale normelor contravenționale la cadrul normativ special.

Un alt subiect care a necesitat abordare vizează structura Părții speciale – în speță repetițiile de norme admise de Legiuitor, fapt pentru care, în cadrul proiectului, se propune excluderea acestora, eventual transferarea unor norme dintr-un capitol în altul, reieșind din conținutul normei.

Mai jos, sunt prezentate mai detaliat modificările propus în cadrul proiectului de lege indicat.

A. Modificări ce vizează componentele de contravenții din Partea Specială a Cărții întâi a Codului contravențional.

19. Proiectul propune expunerea într-o nouă redacție a **art. 54¹**, modificare justificată de necesitatea deosebirii acesteia de contravenția de la art. 263 alin. (1). Astfel, diferența esențială dintre acestea este obiectul contravențiilor. În cazul contravenției de la art. 263, inclusiv reieșind din titlul articolului, obiect al contravenției, lato sensu, este activitatea de întreprinzător, pe când art. 633 – face referire la o altă activitatea, decât cea de întreprinzător, cum ar fi activitatea notarilor, avocaților, executorilor etc., care nu este, prin natura sa, activitate antreprenorială.

20. Completarea codului cu **art. 63¹** - „Admiterea aflării persoanelor care nu au împlinit vârsta de 16 ani în localurile de agrement fără însoțire” - prin care se stabilește răspunderea contravențională pentru admiterea aflării minorilor în vîrstă de pînă la 16 ani, fără supravegherea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc în localurile de agrement (baruri, cafenele, restaurante, cinematografe, discoteci, disco-cluburi, cluburi de noapte, saune, săli de Internet etc.) după orele 22.00. În calitate de subiecți ai acestei contravenții apar părinții, persoanele care îi înlocuiesc sau, după caz, persoana responsabilă a localului.

Necesitatea includerii acestei contravenții este impusă de persistența fenomenului contravențional și în special în partea ce se referă la faptele săvîrșite, în deosebi în orele tîrzii, în localuri publice, inclusiv în localurile și spațiile adiacente instituțiilor de agrement. În rezultatul unui studiu efectuat de organele afacerilor interne asupra fenomenului în cauză, s-a remarcat că majoritatea persoanelor reținute în localurile de acest tip sunt tineri – elevi și studenți ai instituțiilor de învățămînd secundar, mediu sau tineri neîncadrați în procesul de studii sau în cîmpul muncii ai căror părinți se află la muncă peste hotarele țării. Nivelul de supraveghere asupra acestei categorii de persoane este foarte redus, atît din lipsa prezenței părinților, cît și din considerentul lipsei de atitudine din partea profesorilor care nu semnalează părinții sau autoritățile pentru problemele minorilor asupra absențelor frecvente de la ore sau asupra nereușitei școlare manifestată intens.

Constatarea contravențiilor prevăzute de art. 63¹ se propune de a fi plasată în competența organelor afacerilor interne, iar examinarea lor se va face de către instanța de judecată.

21. Completarea codului cu **art. 108¹** – „Editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate”. Acest amendament urmărește executarea prevederii de la art. 17 lit. e) din Legea nr. 221 din 17 septembrie 2010 privind deetimizarea publicațiilor periodice publice, care vizează elaborarea propunerilor privind instituirea de sancțiuni persoanelor cu funcții de răspundere pentru editarea publicațiilor periodice neînregistrate.

Astfel, proiectul propune sancționarea contravențională pentru editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate în Registrul publicațiilor periodice publice. Se remarcă faptul că, obiect material al acestei contravenții îl constituie, conform Legii nr. 221 din 17 septembrie 2010, publicațiile periodice a cărei editare este realizată de o persoană juridică și al cărei fondator sau co-

fondator este: a) Parlamentul, Președintele Republicii Moldova sau Guvernul; b) un organ central de specialitate din cadrul administrației publice sau o autoritate a administrației publice centrale; c) o autoritate a administrației publice locale; d) alt organ (autoritate), creat (ă) de către stat în persoana autorității publice, avînd drept scop exercitarea atribuțiilor administrative, social-culturale și a altor atribuții cu caracter necomercial; e) o instituție publică finanțată integral sau parțial de la bugetul de stat; f) o organizație comercială finanțată integral sau parțial de la bugetul de stat.

În calitate de sancțiune pentru această faptă se propune amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Constatarea și examinarea acestor contravenții au fost plasate în competența organelor Ministerului Afacerilor Interne.

22. Un subiect problematic, așa cum s-a menționat anterior, este și dublarea prevederilor codului. Un exemplu, în acest sens, este dublarea prevederilor de la **art. 94**, prin includerea acestora în **art. 119 alin. (10)**. Dispozițiile acestor două norme incriminează aceleași fapte, cu același obiect juridic, aceeași formă a vinovăției și aceeași subiecți. Totuși, avînd în vedere că obiectul juridic al normei de la art. 94, adică relațiile sociale cu privire la protecția suprafețelor cu zăcăminte miniere, nu corespunde relațiilor sociale protejate de normele Capitolului VIII – „Contravenții ce atentează la drepturile reale”, constatăm că plasarea acestor prevederi în capitolul numit este una eronată. Or, obiectul juridic al contravențiilor din capitolul respectiv îl constituie raporturile juridice ce apar în procesul de exercitare a drepturilor reale, adică a acelor drepturi subiective civile patrimoniale (dreptul de proprietate, dreptul de uz, dreptul de abitație, dreptul de vecinătate, uzufructul, servitute, superficia și gajul), în virtutea cărora titularul lor poate să-și exercite atributele asupra unui bun determinat în mod direct și nemijlocit, fără a fi necesară intervenția unei alte persoane.

Pe lângă faptul că prevederile acestor norme stabilesc aceleași contravenții, instituind astfel o dublare de norme juridice în același act normativ, acestea impun sancțiuni diferite pentru aceeași faptă, în consecință lăsînd loc de aplicare abuzivă a prevederilor legale. În scopul excluderii unor astfel de cazuri, precum și ca urmare a celor relatate mai sus, se consideră judicioasă abrogarea art. 94, contravențiile indicate de normele acestuia rămînînd a fi reglementate de prevederile alin. (10) al art. 119.

23. O altă serie de contravenții noi propuse spre completare a codului, acuză fapte din **domeniul protecției mediului (capitolul IX)** și din **domeniul agricol și sanitar-veterinar (capitolul XI)** și care, în mod special, presupun încălcarea prevederilor legale și prevederilor indicate în regulamentele de gestionare a produselor de uz fitosanitar și nu doar. Printre faptele propuse a fi sancționate contravențional pot fi enumerate: pășunatul ilegal (art. 126¹), încălcarea regulilor de comercializare a produselor agricole (art. 131 alin. (6)), încălcarea regulilor privind identificarea și înregistrarea animalelor, precum și a regulilor zootehnice (art. 158¹), producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat (art. 189¹), încălcarea regulilor de evidență, transportare, păstrare sau utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (art. 189²), producerea, transportarea, păstrarea sau utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților contrafăcuți (art. 189³), încălcarea regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor (art. 189⁴), neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor (art. 189⁵), tăinuirea sau denaturarea informației despre produsele de uz fitosanitar și fertilizanții care prezintă pericol pentru om, animale și mediu (art. 189⁶), poluarea producției agroalimentare, furajere, materiei prime agricole cu reziduuri de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți peste limitele maximal admisibile (art. 189⁷), nerespectarea standardelor obligatorii, normelor și regulilor fitosanitare și de protecție a mediului,

altor acte normative la fabricarea, importul, transportarea, depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, precum și a mijloacelor tehnice de aplicare a acestor produse (art. 189⁸), utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate (art. 189⁹), etc.

Normele propuse spre completare, ca, de alt fel, și modificările la contravențiile din domeniul respectiv deja existente în cod vin să actualizeze și să ajusteze actualele prevederi contravenționale cu Legea nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, Legea nr. 119-XV din 22 aprilie 2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, Legea zootehniei nr. 412-XIV din 27 mai 1999, Hotărârea Guvernului nr. 1045 din 5 octombrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, Hotărârea Guvernului nr. 1093 din 8 octombrie 2007 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor, Ordinul nr. 34 din 27 februarie 2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor etc.. Aceste acte normative stabilesc bazele juridice și economice ale importului, comercializării și utilizării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, precum și bazele juridice și economice ale organizării zootehniei, reglementării relațiilor dintre stat și deținătorii de animale, înregistrarea exploatațiilor, identificarea și înregistrarea individuală a fiecărui animal, precum și înregistrarea fiecărei mișcări a acestora în vederea stabilirii trasabilității.

Întru susținerea modificărilor și completărilor propuse se menționează că, la utilizarea produselor de uz fitosanitar este necesară respectarea strictă a regulamentelor și perfecționarea sistemului de control existent. Cu toate acestea, din diverse motive, metodele existente nu asigură eficiența cuvenită în constatarea încălcărilor legate de utilizarea iresponsabilă a pesticidelor, publicitatea produselor de uz fitosanitar neomologate în republică, nerespectarea regulamentelor, prepararea soluțiilor necalitative, transportarea, păstrarea, comercializarea și utilizarea acestora. Frecvent, la laboratoarele de control toxicologic, sunt depuse probe de pesticide contrafăcute achiziționate de către agricultori de la diferiți comercianți neautorizați. De fiecare dată, aceste produse, atractive prin prețul scăzut pe care îl au, nu sunt însoțite de acte de proveniență și de certificate care să le ateste calitatea. Utilizarea unor asemenea produse poate avea un impact defavorabil impunător, care se manifestă prin lipsă de eficacitate, și care poate să genereze pînă și distrugerea totală a culturii.

De asemenea în contextul argumentării propunerilor din proiect, menționăm despre situațiile de nerespectare a prevederilor care reglementează raporturile dintre stat și deținătorii de animale, obligațiile acestora din urmă, în special pășunatul animalelor doar în timpul și în modul prevăzut de normele legale, achiziționarea și înregistrarea animalelor.

Constatarea noilor contravenții este dată în competența a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. În acest context sunt operate modificări și în art. 414 din cod – „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”, care își justifică necesitatea tocmai prin noile contravenții propuse spre completarea Codului contravențional și despre care s-a vorbit mai sus.

24. Au suportat modificări și normele stabilite în capitolul X din cod – „Contravenții în domeniul industriei, construcțiilor, energiei, gospodăriei comunale, locuințelor și amenajării teritoriului”.

La 23 decembrie 2009 a fost adoptată Legea nr. 123 cu privire la gazele naturale, care reglementează funcționarea eficientă a pieței gazelor naturale și desfășurarea activităților sectorului de gaze naturale, în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului. Noua lege creează cadrul necesar aplicării Directivei 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale. Raportînd acest nou cadrul legislativ la art. 168 din Codul contravențional, se deduce faptul că legea din decembrie 2009

nu operează cu conceptele de „gazoducte magistrale” și „zone de protecție a gazoductelor magistrale”, ci cu noțiunea de „rețea de gaze naturale” și, respectiv, conform art. 27 al legii, stabilește „zone de protecție a rețelelor de gaze naturale”.

În consecința celor relevate, în vederea racordării la Legea cu privire la gazele naturale, s-a conturat necesitatea expunerii într-o nouă redacție art. 164, 167, 168 într-o nouă redacție.

În contextul amendamentelor la capitolul X, o modificare esențială se propune la art. 177 alin. (1) („Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții”), conform urmează să se incriminează încălcarea legislației și documentelor normative în construcții prin producerea materialelor și articolelor de construcții fără regulamente tehnologice, documentație normativă actualizată, instrumente și utilaj neverificat în organele metrologice de stat, încercări și analize de lot recepție, periodice și statice.

Sistemul intern de asigurare a calității în producerea materialelor și articolelor de construcții, reglementat de prevederile Legii nr. 721 din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții, reprezintă baza fundamentală care determină și asigură respectarea standardelor de calitate în domeniu. În virtutea acestui fapt, se consideră binevenită stabilirea elementelor principale ale acestui sistem în componentele de contravenții fixate în alin. (1) al art. 177. Astfel, aplicarea răspunderii contravenționale pentru nerespectarea rigorilor sistemului de asigurare a calității în construcție are rolul de a favoriza întocmirea și aplicarea juridică fermă a documentelor respective.

În același context, se propune și completarea prevederii de la lit. i) a alin. (2) al art. 177. Astfel, se statuează că, fabricarea și comercializarea materialelor și articolelor de construcție se face în condițiile deținerii documentelor de confirmare a calității, cât și cu efectuarea analizelor și a încercărilor de laborator respective, conform cerințelor documentelor normative în construcții.

Cu referire la normele alin. (1) al art. 177, menționăm că, proiectul identifică în calitate de subiect al contravențiilor de la stabilite alin. (1) și persoana juridică, care se sancționează cu amendă în mărime de la 80 la 140 de unități convenționale.

De asemenea, suportă modificări și sancțiunea alin. (2), din care se propune excluderea sancțiunii complementare de privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Chiar dacă, în parte, contravențiile statuate la alin. (2) prezintă un pericol sporit în comparație cu cele de la alin. (1), nu este justificată aplicarea unei sancțiuni mult mai mari. Se consideră suficient faptul că mărimea sancțiunii principale – amenda, pentru contravențiile de la alin. (2) este mai mare în comparație cu cele de la alin. (1), nefiind necesară și stabilirea unei sancțiuni complementare alternative.

25. Alt domeniu, norme de reglementare ale căruia sunt propuse spre completarea codului este domeniul de reglementare a regimului din transporturi – capitolul XII și domeniul circulației rutiere - capitolul XIII DIN Codul contravențional.

Prin normele de completare propuse în cadrul proiectului, în acest sens, se urmărește stabilirea unor pîrghii prin care să se asigure respectarea prevederilor Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 854 din 28 iulie 2006, ale Legii nr. 131-XVI privind siguranța traficului rutier, Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea nr. 357 din 13 mai 2009, precum și respectarea prevederilor privind activitatea echipajelor autovehiculelor care efectuează transporturi și organizarea procesului de control al regimului de muncă și odihnă, precum și diferențierea în acest context a răspunderii persoanelor fizice, persoanelor cu funcție de răspundere și persoanelor juridice.

Astfel, au fost supuse modificărilor și completărilor prevederile art. 197 și 203. În cadrul modificărilor la aceste articole se propune concordarea tipurilor de vehicule antrenate în transportul de călători în folos public, tipuri indicate în dispozițiile acestor articole cu cele reglementate de Legea

privind siguranța traficului rutier, astfel încât, conform art. 16 lit. c) din lege, microbuzele, autobuzele și troleibuzele poartă denumirea generică de „autovehicule de transport public”. De asemenea, se propune completarea art. 197 cu norme care indică noi fapte în calitate de contravenții, așa precum:

- neînregistrarea de către conducătorii de vehicule în transport public a biletelor de călătorie în borderoul de evidență a biletelor, cu excepția transportului urban;
- nerespectarea de către conducătorii de vehicule în transportul public a regulilor de completare a carnetului foi de parcurs (CFP);
- modificarea (corectarea) intenționată de către conducătorul de vehicule în transport public a borderoului de evidență a biletelor de călătorie;
- nerespectarea de către conducătorii de vehicule în transportul auto de mărfuri sau călători a normelor privind organizarea procesului de control a regimului de muncă și odihnă sau încălcarea acestui regim;
- admiterea la efectuarea transporturilor auto de mărfuri sau călători a conducătorului de vehicul care nu a fost supus examenului medical, care nu posedă

permis de conducere de categoria din care face parte vehiculul sau care nu posedă, în cazurile stabilite de Guvern, certificat de competență profesională și/sau card de tahograf al conducătorului auto valabil.

Prin includerea contravențiilor respective se propune sancționarea nerespectării normelor ce prevăd obligațiile și responsabilitățile conducătorului și agentului transportator, a celor care reglementează controlul activității transportului auto de călători, conform Regulamentului transportului auto de călători și bagaje.

În scopul diferențierii acțiunilor de călătorie fără bilet în diferite categorii și tipuri/subtipuri de mijloace de transport, diferențiere care, într-un final, afectează mărimea sancțiunii pentru fiecare dintre situații, proiectul propune amendarea art. 204.

Pentru racordarea normelor contravenționale la noile cerințe impuse spre respectare în circulația vehiculelor și a pietonilor și care sunt stabilite prin normele noului Regulament al circulației rutiere, proiectul propune modificarea articolelor 221, 226, 228, 231, 235, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 244 și 245.

Conform prevederilor pct. 12 subpct. 1) lit. g) și pct. 13 din Regulamentul circulației rutiere, conducătorul de vehicul implicat într-un accident rutier are obligația să anunțe poliția despre producerea accidentului, aceasta, la rîndul său, întocmindu-i un certificat de constatare a accidentului rutier, certificat pe care conducătorul trebuie să-l aibă la sine în cazul deplasării cu autovehiculul avariat în rezultatul accidentului. Avînd în vedere că deplasarea cu un vehicul avariat în rezultatul unui accident rutier implică un anumit nivel de risc pentru siguranța la trafic, atît a conducătorului în cauză, cît și a celorlalți subiecți implicați în trafic, proiectul propune includerea răspunderii contravenționale pentru exploatarea vehiculelor cu deteriorări tehnice survenite în urma accidentului rutier în lipsa certificatului cu privire la înregistrarea accidentului, care trebuie să fie eliberat în modul stabilit, precum și admiterea în circulație sau exploatarea vehiculelor care nu corespund cerințelor tehnice (a se vedea art. 228 alin. (3) – (8) din proiect).

Concomitent cu restricțiile și obligațiile normative impuse față de convorbirile telefonice și modul de utilizare a centurii de siguranță, Regulamentul circulației rutiere, impune anumite obligații și față de utilizarea vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă și a dispozitivului special de susținere a copilului corespunzător masei și taliei acestuia (fotoliu pentru copii). Avînd în vedere importanța acestor elemente obligatorii pentru siguranța circulației rutiere, se propune completarea art. 235, în sensul lărgirii spectrului de încălcări ce se referă la aplicarea mijloacelor securității pasive prin supunerea răspunderii contravenționale și a faptelor prin încălcare a regulilor de utilizare a vestei

reflectorizante și a scaunului pentru copii.

O modificare propusă în cadrul proiectului, care reclamă modificarea și a altor articole este abrogarea art. 244. Normele acestui articol stabilesc în calitate de contravenții acțiunile/inacțiunile prin care se încalcă prevederile Regulamentului circulației rutiere prevăzute în art. 237-239 din Codul contravențional și care au generat pericolul unui accident rutier. Comparînd faptele de la art. 237-239, cu cele indicate la art. 244, se observă că acestea din urmă reprezintă o formă agravată a primelor, care trebuie să fie sancționate corespunzător, adică mai aspru. Cu toate acestea, reieșind din sancțiunea stabilită pentru contravențiile de la art. 244 și sancțiunile de la celelalte articole, pot fi remarcate situații cînd fapta reglementată la unul dintre art. 237-239 se sancționează mai sever decît forma sa agravată de la art. 244, așa cum este cazul art. 237, spre exemplu. Astfel, pentru încălcarea regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de nivel, conducătorul vehiculului se sancționează cu amendă de la 40 la 50 unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare, iar pentru aceeași faptă, dar care a creat un pericol de accident rutier, conducătorul va fi sancționat cu amendă în mărime de la 30 la 50 unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

De asemenea, pot apărea situații cînd decalajul dintre fapta inițială (cea de la art. 237-239) și forma ei agravată este impunător, așa precum contravenția de la art. 238 alin. (1), unde oprirea în locuri interzise se sancționează cu amendă de 5 unități convenționale, iar pentru aceeași faptă care a creat pericolul unui accident, amenda este în mărime de la 30 la 50 unități convenționale.

Astfel, în vederea excluderii cazurilor de sancționare neproportională și stabilirii unui echilibru între faptă și sancțiune, proiectul propune abrogarea art. 244, cu includerea la art. 237-241 a prevederilor ce stabilesc răspunderea contravențională pentru fiecare caz în care contravențiile indicate în dispozițiile acestor articole generează pericolul unui accident rutier stabilind și sancțiunea pentru acestea, aplicînd principiul proporționalității. Poate fi observat că lista contravențiilor, în acest sens, a fost prelungită cu încă două contravenții, majorare justificată prin însăși natura faptelor de la art. 240 și 241 (articole care și completează lista), or cel mai mare pericol de accidente este determinat de nerespectarea indicatoarelor rutiere de semnalizare, de acordare a priorității, precum și a nerespectării obligației legale de oprire a vehiculului și de acordare a priorității de trecere vehiculelor.

Avînd în vedere că art. 245 reglementează faptele de încălcare a regulilor de circulație de către pietoni și alți participanți la circulația rutieră, alții decît conducătorii de autovehicule, or încălcarea regulilor circulației rutiere de către aceștia din urmă sunt reglementate la celelalte contravenții din acest domeniu. Cu toate acestea, în alin. (1) al articolului, în calitate de subiecți ai acestor fapte apar și motocicliștii. Conform punctului 7 din Regulamentul circulației rutiere, motocicletă este definită ca fiind autovehicul, implicit conducătorul motocicletei (motociclistul) este conducător de autovehicul și apare ca subiect al contravențiilor care se referă la încălcarea regulilor circulației rutiere de către această categorie de subiecți – conducătorii de autovehicule. În acest context, este necesar de exclus motocicliștii ca subiecți ai contravențiilor de la art. 245 și includerea în calitate de subiecți – conducătorii de ciclomotoare.

O categorie impunătoare de completări propuse pentru capitolul respectiv vizează regulile de transport naval și aeronautic.

Astfel, în contextul adoptării, la 12 iulie 2013, a Legii nr.176 privind transportul naval intern al Republicii Moldova, precum și în contextul executării prevederilor art. 161 din lege, precum și în vederea implementării altor prevederi ale acestea, s-a impus necesitatea completării Codului contravențional cu noi contravenții. Astfel, proiectul propune modificarea art. 198 și 199 din cod și completarea acestuia cu art. 199¹ - 199¹². În rezultatul amendamentelor respective, urmează să fie aplicată răspunderea contravențională pentru: exploatarea navei neînregistrate și nerespectarea regulilor de înregistrare de stat a navelor, încălcarea regulilor de identificare a navei, exploatarea

navei cu încălcarea prevederilor referitoare la echipajul navei, încălcarea regulilor de securitate și siguranță la bordul navei, încălcarea regulilor de siguranță și securitate la exploatarea navelor, încălcarea regimului operațiunilor de pilotaj al navei, încălcarea regulilor de securitate și siguranță în port, încălcarea regimului de organizare și întreținere a parcurilor și iernaticelor pentru nave, încălcarea regimului de construcție, reconstrucție, reparație sau dezmembrare a navei, încălcarea regimului de construcții pe căile navigabile interne, încălcarea regimului de păstrare a documentelor, încălcarea regimului de control și supraveghere a siguranței și securității navei.

Două dintre contravenții – de la art. 199² alin. (2) (privind încălcarea regulilor de arborare a pavilionului sau de ridicare a pavoazului) și alin. (3) (scoaterea din funcțiune a sistemului automat de identificare a navei) – la prima vedere, ar părea că nu sunt fundamentate pe prevederi ale legislației speciale naționale.

Totuși, referindu-ne la norma propusă la **art. 199² alin. (2)**, menționăm că, în conformitate cu art. 13 alin. (2) al Legii nr. 217 din 17 septembrie 2010 privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova, *arborarea pavilioanelor Republicii Moldova se face în conformitate cu uzanțele internaționale și cutumele marine și fluviale*. Astfel, prin cutumele maritime arborarea pavilionului se consideră un gest de politețe și se respectă în porturile tuturor statelor. Nearborarea pavilionului sau arborarea în stare necorespunzătoare a acestuia periclitează procedura de identificare a navei la sosirea în port, în staționare și la plecare. În acest context, amendamentul va asigura exercitarea suveranității și independenței, al unității și indivizibilității Republicii Moldova, prin utilizarea obligatorie a Stemei de Stat, prevăzută de art. 9 alin. (1) al Legii nr. 32 din 7 martie 2013 privind Stema de Stat a Republicii Moldova și dispuse prin pct. 1 al Decretului nr. 93 din 20 aprilie 1992 cu privire la folosirea simbolurilor de stat ale Republicii Moldova pe navele aeriene și fluviale și pe transportul feroviar, precum și exercitarea corespunzătoare a dreptului de navigație sub regimul juridic al statului de înregistrare a navei, reglementat prin art. art. 30 și 31 ale Legii nr. 599 din 30 septembrie 1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova.

În această manieră, se va asigura realizarea eficientă a puterii statului de a-și exercita competența și controlul în chestiunile de ordin administrativ, tehnic și social prin navă, inclusiv pe plan național, conform dispozițiilor art. 16 alin. (12) și (13) și art. 20 ale Legii nr. 176 din 12 iulie 2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova coroborate cu Regulile de înregistrare a navelor maritime în Republica Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 855 din 30 iulie 2007.

De asemenea, prevederea contravențională va constitui un garant pentru îndeplinirea funcțiilor de control a statului-port și statului-pavilion, precum și a Rezoluțiilor Comitetului Protecției Mediului Înconjurător OMI privind Securitatea Tancurilor Petroliere, convenite în pct. 61 al Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărîrea nr. 356 din 22 aprilie 2005. Totodată, completarea va constitui un element al mecanismului de prevenire și combatere al traficului ilegal de migranți și de promovare a cooperării interstatuale pentru protejarea migranților, care fac obiectul acestui trafic – instituit prin art. 8 pct. 1 al Protocolului împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate ratificat prin Legea nr. 16-XV din 17 februarie 2005.

Cu privire la contravenția de la art. 199² alin. (3), menționăm că, de la sfîrșitul anului 2004, toate navele maritime care efectuează curse internaționale trebuie să fie echipate cu sistemele de identificare automată a navelor (Automatic Identification System - în continuare AIS). Necesitatea echipării navelor cu sisteme AIS se menționează în Convenția Internațională pentru siguranța vieții pe mare din 1 noiembrie 1974 (SOLAS 74), la care Republica Moldova este parte. Acest sistem permite nu doar îmbunătățirea posibilităților de monitorizare a acestor nave, dar și, mai ales, creșterea siguranței lor în situații de navigare la mică distanță una de cealaltă. Obligația de dotare cu AIS ar trebui interpretată ca implicînd, de asemenea, cerința de a menține permanent în funcțiune AIS.

De asemenea, amendamente esențiale au suportat normele contravenționale care vizează domeniul aeronautic. Justificarea acestor amendamente este aceeași – cadrul normativ instituie norme cu caracter imperativ, pentru nerespectarea cărora nu este stabilită nici o formă de răspundere juridică. Totodată, amendamentele respective sunt justificate și de unele prevederi internaționale. Astfel, propunerile vin să facă posibilă realizarea adecvată a prevederilor Legii aviației civile nr. 1237-XIII din 9 iulie 1997, precum și standarde internaționale - Standardele Organizației Internaționale a Aviației Civile (în continuare – ICAO), care prescriu specificații privind caracteristici fizice, configurații, materiale, performanțe, personal sau proceduri ale căror aplicare uniformă este recunoscută ca fiind necesară pentru siguranța sau regularitatea navigației aeriene internaționale. De asemenea, practicile recomandate ICAO mai prescriu specificații despre care se presupune că statele contractante întreprind eforturile necesare în vederea conformării cu ele, potrivit prevederilor Convenției. În cazul imposibilității de conformare, potrivit art. 38 al Convenției, statul contractant este obligat să notifice Consiliul ICAO.

Condițiile, restricțiile și obligațiile impuse sau recomandate de reglementările aeronautice civile internaționale pentru realizarea și menținerea siguranței zborului și manevrelor aeronavelor în spațiul aerian și la sol constituie servituți aeronautice civile, care definesc un regim de protecție adecvat, în interes aeronautic civil. În această ordine de idei, servitutea aeronautică reprezintă condiții, restricții și obligații impuse de reglementările naționale și/sau internaționale, în interesul siguranței zborului, în raport cu obiectele de infrastructură aferente activităților aeronautice civile. Astfel, amendamentele la prevederile în vigoare ale codului, cât și completarea acestuia cu noi contravenții au scopul de a asigura efectuarea operațiunilor aeronautice în condiții uniforme, menite pentru siguranța, regularitatea și eficiența acestora. Respectiv, desconsiderarea parametrilor tehnici, strict stabiliți în documentele ICAO, va constitui indicator de nerespectare a obligațiilor statului față de organismele internaționale.

~~Încălearea unora dintre aceste norme, reieșind din gradul lor de pericol social, ar putea fi sancționate contravențional.~~ Astfel, proiectul propune modificarea unor prevederi în vigoare (de ex. art. 208 – 217, 219) și completarea codului cu noi componente de (art. 220¹ - 220³⁶). În rezultatul amendamentelor urmează să fie sancționate contravențional fapte noi precum: Desfășurarea activității în domeniul aviației civile în lipsa documentelor de certificare/autorizare, neexecutarea prevederilor prescripției inspectoriale, împiedicarea efectuării inspecției aeronautice.

26. Unele dintre prevederile Capitolului XV–„Contravenții ce afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile mobiliare”, la fel, au constituit parte din obiectul proiectului. În continuare se expun cele mai esențiale modificări ale normelor din capitolul respectiv.

Prevederile **art. 264** statuează în calitate de contravenție participarea ilegală *doar* a funcționarului public la activitatea de întreprinzător. Or, conform art. 12 din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul, adică persoanele cu funcție de demnitate publică, de asemenea nu sunt în drept să desfășoare orice altă activitate remunerată, cu excepția activităților didactice și științifice. Astfel, în prezent, sunt constatate situații când persoane cu funcții de demnitate publică desfășoară activitate de întreprinzător, dar care nu pot fi sancționate, întrucât, legislația în vigoare nu prevede careva sancțiuni în acest sens. Din considerentele respective, proiectul propune completarea art. 264 în sensul indicării, alături de funcționarul public și persoana cu funcție de demnitate publică în calitate de subiect special al contravenției de la articolul indicat.

Conform prevederilor **art. 265**, sunt incriminate faptele de achiziționare, păstrare, transportul spre comercializare și comercializarea ilegală a valorilor materiale. Din șirul acestor fapte, prezintă interes acțiunea de „transportare spre comercializare”. Interesul este susținut prin faptul că, în majoritatea cazurilor, echipele mobile, lucrătorii operativi, în cadrul verificărilor, depistează mărfuri originea și

proveniența cărora nu este cunoscută și, de obicei, aceasta are loc în momentul transportării mărfurilor, fără a reuși, însă, demonstrarea scopului cu care se face transportarea, inclusiv a scopului de comercializare. În situația în care nu este posibilă demonstrarea scopului, se impune încetarea cazurilor. Mai mult ca atât, dispoziția articolului incriminează, deja, fapta de comercializare. Astfel, în acest context, proiectul propune excluderea cuvintelor „spre comercializare” din titlul și din dispoziția articolului.

Cu referire la art. 273 și 274 din cod, menționăm că, de asemenea au fost supuse modificărilor. Temei al acestor modificări sunt amendamentele aduse la art. 11 al Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior, în partea ce ține de prestarea serviciilor de alimentație publică, modificări care au fost operate prin art. XXXVII din Legii nr. 324 din 23 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în vigoare din 1 ianuarie 2014). Normele vizate se referă la excluderea atribuirii categoriilor de deservire pentru unitățile de alimentație publică, cu excepția celor care sunt încadrate în structuri de primire turistică. Reglementarea respectivă a fost exclusă urmare a practicii internaționale, care denotă clasificarea unităților de alimentație publică doar pe tipuri (restaurant, cafenea, bar, etc.), precum și întru eliminarea constrângerilor în dezvoltarea mediului de afaceri prin diminuarea numărului actelor permissive pentru lansarea afacerii. Această situație se referă la existența pînă în prezent a obligativității deținerii certificatului de atribuire a categoriilor de deservire pentru unitățile de alimentație publică, eliberat de către autoritățile administrației publice locale.

Concomitent, Legea nr. 324 din 23 decembrie 2013, în Dispoziții finale, prevede un termen de 2 luni de la data publicării, pentru prezentarea în Parlament a propunerilor privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege. Urmare a acestei norme, se impune modificarea pct. 12) din art. 273 al Codului contravențional în partea ce ține de prezența certificatului de atribuire a categoriilor de deservire pentru unitățile de alimentație publică. Astfel, se specifică, că sancțiunile administrative se aplică pentru încălcarea regulilor de atribuire a categoriilor de deservire doar pentru activitatea structurilor de primire turistică. Concomitent, se propune excluderea pct. 5), deoarece aceasta a fost aplicabilă atîta timp cît era în vigoare norma privind obligativitatea transferului în tranzacțiile comerțului cu ridicata.

O altă modificare a prevederilor Codului contravențional ține de sancționarea administrativă a comerțului din mînă (stradal). La moment, sancțiunea respectivă se aplică pentru desfășurarea acestui tip de comerț doar pe teritoriul pieței (art. 274, alin. (5)), iar asupra persoanelor fizice care practică comerțul din mînă în afara pieței, sancțiunea vizată nu se aplică. În acest context, la recomandarea Curții de Conturi și la solicitarea specialiștilor din cadrul Primăriei mun. Chișinău, se propune de a transfera norma respectivă în art. 273 „Încălcarea regulilor de comerț” cu scopul sancționării comerțului din mînă, indiferent de locul unde acesta se practică – pe teritoriul pieței sau în alt loc. Se propune ca contravențiile specificate să fie constatate și examinate de către colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne.

Normele propuse pentru modificarea art. 273 și 274 au fost avizate pozitiv de către instituțiile interesate.

Conform art. 286 din același capitol, alin. (4) reglementează în calitate de contravenție comercializarea băuturilor alcoolice către minori și sancționează această faptă cu amendă în mărime de la 30 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Totodată, aceeași faptă este prevăzută la alin. (2) al art. 91 din cod, dar care, conform acestei prevederi, se sancționează cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Se poate observa că, în calitate de subiect al faptei, în primul caz

este doar persoana fizică, pe cînd în al doilea caz, subiect al contravenției apare atît persoana fizică, cît și persoana juridică. O altă deosebire este cuantumul sancțiunii stabilite pentru persoana fizică de către ambele norme, care, avînd în vedere obiectul juridic protejat, adică persoana fizică de pînă la 18 ani, este unul mult mai mare în cazul art. 91 alin. (2) – de la 60 la 100 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an, comparativ cu sancțiunea de la art. 286 alin. (4) – de la 30 la 100 unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Avînd în vedere că art. 91 are ca obiect juridic relațiile sociale cu privire la dezvoltarea psihosocială a minorului, și, în special, protejează, în parte, persoana fizică de pînă la 18 ani, de influența nocivă a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice, se consideră oportună excluderea normei de la art. 286 alin. (4). Mai mult ca atît, în cazul păstrării ambelor norme în legea contravențională, se produce o dublare de norme, dar care stabilesc sancțiuni diferite pentru aceeași faptă – situație inadmisibilă într-un act normativ.

Un alt articol din capitolul care reglementează contravențiile din acest domeniu și care a făcut obiectul proiectului este art. 293¹, în special prevederile alin. (10). Aceste prevederi stipulează **conceptul repetării** contravențiilor stabilite la alin. (2) și (9) ale aceluiași articol. Problema utilizării instituției repetării în legea contravențională poate fi apreciată ca fiind o problemă de sistem.

Analizînd conceptul repetării, se observă că, *de facto*, repetarea contravenției reprezintă o pluralitate de contravenții, iar *de iure*, repetarea contravenției este tratată ca fiind o contravenție unică. Această afirmație este dedusă din prevederea alineatului (10), conform căruia, calificarea contravențiilor care formează repetarea, este unitară (presupunînd intenția unică) și se dispersează în contextul calificării conform unei singure norme (și nu în conformitate cu două sau mai multe norme, după cîte contravenții au fost săvârșite).

Se consideră că, din punct de vedere conceptual, este incorect a-i trata uniformizat pe cei care au săvârșit două contravenții și pe cei care au săvârșit mult mai multe fapte contravenționale. Aceasta nu înseamnă, însă, că, se optează pentru adoptarea sistemului de cumul total de sancțiuni în lipsa unei limite pentru cuantumul sancțiunii (aplicat, de exemplu, în SUA). Este mult mai corectă aplicarea mecanismul de stabilire a sancțiunii în cazul unui concurs de contravenții. Acest mecanism s-ar preta cu succes și în ipoteza excluderii repetării contravenției, așa cum s-a procedat în cazul legii penale, în care, prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 privind modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 41-44, art. 120), din legea penală a fost exclusă instituția repetării infracțiunilor. Implementarea acestei legi nu a determinat reducerea sau intensificarea represiunii penale, ci, dimpotrivă a marcat revenirea la normalitate, cînd fiecare infractor răspunde exact pentru ceea ce a săvârșit.

Avînd în vedere că, fapta contravențională este o mini-infracțiune, o mare parte din normele legii penale, în special dintre cele care poartă un caracter general, sunt aplicate în modul corespunzător dreptului contravențional. În acest context poate fi prezentat în calitate de raționament pentru excluderea instituției repetării din Codul contravențional, Codul penal-model al CSI în care o asemenea instituție ca „repetarea infracțiunii” nici nu a existat, iar conceptul „concursul de infracțiuni” este definit ca fiind „săvârșirea a două sau a mai multor infracțiuni, nici pentru una dintre care făptuitorul nu a fost condamnat” (alin.(1) art.19 din Codul penal-model al CSI).

De asemenea, este necesar de a sublinia că, prevederile Codului contravențional nu reglementează „repetarea” contravenției, ci „concursul” de contravenții. Astfel, conform articolului 44 alineatul (1), în cazul în care una și aceeași persoană săvârșește două sau mai multe contravenții, sancțiunea se aplică pentru fiecare dintre acestea în parte. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede expres modul de stabilire a sancțiunii în acest caz – „... se aplică sancțiunea pentru fiecare contravenție în parte, stabilindu-se definitiv sancțiunea pentru concurs de contravenții...”, indiferent dacă este vorba despre fapte identice ori omogene, prevăzute de aceeași normă contravențională sau

de fapte prevăzute de diferite norme contravenționale.

În contextul celor relatate, se propune excluderea conceptului de repetare contravenției din Codul contravențional (art. 239¹ alin. (10)), într-un final, contribuind în mod efectiv la o mai bună diferențiere a răspunderii contravenționale, la stabilirea mai echitabilă a sancțiunii, la promovarea mai consecventă a scopurilor și principiilor legii contravenționale, și, nu în ultimul rând, la ridicarea standardelor justiției contravenționale. Aceeași logică urmează să fie valabilă și pentru art. 287³ alin. (3) și (4). Totuși, avînd în vedere că includerea acestor prevederi în Codul contravențional este una recentă, rămîne la latitudinea Parlamentului să decidă asupra menținerii sau nu a normelor în cauză.

Un alt articol care a prezentat interes și a fost abordat în cadrul proiectului este art. 295 cu prevederea de la alin. (8). Această normă stipulează două situații: una în care se incriminează acțiunile specificate la alin. (7) al articolului, adică – pierderea, sustragerea sau distrugerea documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor sau nerestabilirea lor, conform legislației – săvîrșite premeditat, iar alta – aceleași acțiuni săvîrșite după aplicarea de sancțiuni pentru fapte similare.

Premeditarea, din punct de vedere doctrinar (căci, în aspect legislativ, cadrul legislativ național nu reglementează premeditarea) este una dintre formele intenției, și, mai mult ca atît, reprezintă în sine o intenție directă care se caracterizează prin existența unui interval de timp între luarea hotărîrii de a săvîrși fapta și punerea ei în executare, interval în cadrul căruia făptuitorul a meditat asupra modului și mijloacelor de săvîrșire a faptei. Revenind la acțiunile de la alin. (7) se poate observa că, prin esența lor, acestea sunt pasibile a fi săvîrșite fie doar printr-o formă a vinovăției, fie săvîrșirea lor poate avea loc prin oricare dintre formele vinovăției – intenție sau imprudență. Astfel, sustragerea are loc doar în prezența intenției directe, pierderea se manifestă prin vinovăție imprudentă și nu poate fi realizată prin intenție, iar distrugerea și nerestabilirea pot fi săvîrșite atît cu intenție directă sau indirectă, cît și din imprudență. În acest context, se remarcă inutilitatea prevederii de la alin. (8), prin care sunt incriminate acțiunile specificate la alin. (7) săvîrșite premeditat, or, aceasta nu face decît să dubleze norma alin. (7), premeditarea putînd a fi luată în considerație la individualizarea răspunderii contravenționale.

Cu referire la partea a doua a dispoziției alin. (8), conform căreia sunt pasibile de răspundere contravențională „acțiunile specificate la alin. (7) săvîrșite după aplicarea de sancțiuni pentru contravenții similare”, relatăm că, aceasta nu își argumentează prezența în cadrul unui alineat separat al acestui articol, fiind expusă în calitate de element constitutiv al contravenției, întrucît „săvîrșirea contravenției de către o persoană anterior sancționată contravențional sau condamnată ale cărei antecedente nu au fost stinse” apare în legea contravențională în calitate de circumstanță agravantă, conform articolului 43 alineatul (1) litera b). Acest calificativ are importanță la individualizarea răspunderii contravenționale și nu afectează în sine fapta, aceasta rămînînd aceeași – „pierdere, sustragere sau distrugere a documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor, conform regulilor stabilite de Organul de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, sau nerestabilirea lor, conform legislației, în termen de pînă la 3 luni din momentul constatării faptului respectiv”.

Astfel, în contextul celor relevate, se propune abrogarea alin. (8) din art. 295.

27. Proiectul vizează și normele capitolului XVI - „Contravenții ce afectează activitatea autorităților publice”, care sunt supuse modificărilor și completărilor corespunzătoare.

În vizorul autorilor proiectului a fost art. 318, prin care se propune completarea dispoziției articolului cu alte acte pentru neexecutarea cărora persoana poate fi sancționată contravențional. Completarea este bazată pe faptul că, în conformitate cu art. 11 din Codul de executare al Republicii Moldova, executorul judecătoresc asigură executarea nu doar a hotărîrilor instanței de judecată, ci un spectru mult mai larg de decizii, încheieri, ordonanțe emise de diferite autorități. S-a considerat

oportun de a stabili răspundere contravențională, suplimentar doar pentru documentele executorii prevăzute la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare al Republicii, adică pentru neexecutarea deciziilor (hotărîrilor) contravenționale, inclusiv cele emise de agenții constatatori în limitele competenței atribuite lor prin lege, și sentințele pe cauzele penale în partea încasării amenzii, confiscării speciale, precum și în partea acțiunii civile și pentru ordonanțele privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională sub formă de amendă.

28. Contravențiile constituate ale capitolului XVIII – „Contravenții ce atentează la modul de administrare. Contravenții în domeniul supravegherii pieței, metrologiei, standardizării și protecției consumatorilor”, la fel au fost supuse unor modificări, determinate fie de erori conceptuale, fie de felul și mărimile sancțiunilor, fie completarea cu componente de contravenții noi.

Una dintre prevederile modificate este cea din sancțiunea art. 334 alin. (1) din care sunt excluse cuvintele „pentru fiecare angajat ilegal”, or sancțiunea nu trebuie să reglementeze modul său de aplicare, aceasta fiind atribuția autorității competente să examineze contravenția, conducîndu-se de normele părții generale care stabilesc atît tipurile sancțiunilor, cît și modul lor de aplicare. În cazul în care se intenționează sancționarea pentru plasarea în cîmpul muncii a fiecărui cetățean străin sau apatrid, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație, atunci, este necesară indicarea expresă a acestui fapt ca element calificativ al contravenției. Întrucît interesează însăși acțiunea de plasare în cîmpul muncii a acestor categorii de persoane, se consideră oportună păstrarea dispoziției în redacția actuală, iar numărul persoanelor din categoriile respective plasate în cîmpul muncii poate influența la individualizarea sancțiunii, întrucît, sancțiunea stabilește limite minime și maxime, în interiorul cărora poate fi stabilită cuantumul sancțiunii.

Odată cu adoptarea noului Cod contravențional, a suportat modificări totalitatea faptelor ce constituiau contravenții din domeniul de activitate al organelor de stare civilă. Cu toate acestea, există o categorie de fapte (acțiuni/inacțiuni) din acest domeniu, care au o importanță considerabilă prin obiectul juridic pe care îl au și la care se atentează prin săvîrșirea acestora. Printre acestea sunt: nedeclararea, în fața funcționarului de stare civilă, a datelor necesare la înregistrarea faptelor de stare civilă sau declararea inexactă; nedeclararea nașterii, decesului în condițiile și termenele prevăzute de Legea cu privire la actele de stare civilă; înhumarea sau incinerarea cadavrului fără înregistrarea decesului la organele de stare civilă. Includerea acestor fapte în calitate de contravenții este determinată de caracterul imperativ al prevederilor care le reglementează și care sunt statuate în art. 22 și art. 56 din Legea nr. 100 din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă. În consecință se propune expunerea într-o nouă redacție a art. 339, prin normele căruia se prevede aplicarea răspunderii contravenționale pentru acțiunile numite supra. Competența de examinare a acestor contravenții este oferită organelor afacerilor interne, în acest sens, fiind efectuate și modificările corespunzătoare în art. 400, care reglementează competența poliției.

Suportă modificări și art. 349 alin. (1) în sensul completării subiecților pasivi, care pot fi afectați prin acțiunile incriminate prin această prevedere. În consecință, urmează a fi calificate ca și contravenție împiedicarea în orice formă a activității legitime atît a funcționarului public, cît și a funcționarului organelor de ocrotire a normelor de drept sau de control aflați în exercițiul funcțiunii. În acest mod se creează anumite garanții și pentru alte categorii de funcționari pentru ca aceștia să-și poată exercita atribuțiile în modul corespunzător.

Prevederea nominalizată suportă modificări și în sancțiune, astfel, fiind delimitată răspunderea persoanei fizice de cea a persoanei cu funcție de răspundere.

În rezultatul adoptării de către Parlament Legii cu privire la comerțul interior în redacție nouă care

prevede în art.23, pct.9 obligativitatea deținerii de către persoanele juridice a Registrului controalelor efectuate, la propunerea mai multor autorități, codul se propune a fi completat cu o nouă contravenție – art. 350¹ - încălcarea legislației cu privire la ținerea condiției de înregistrare a controalelor.

29. Reglementări din cadrul normelor materiale din Codul contravențional care poartă un caracter eronat sunt conținute și în **capitolul XIX. „Contravenții ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică”**, iar unele dintre acestea sunt expuse în art. 354 – „Huliganismul nu prea grav”. Acest articol prevede survenirea răspunderii contravenționale pentru acostare jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, precum și alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice. Analizând dispoziția acestei norme, un interes deosebit trezește prevederea conform căreia, acțiunile ce încalcă normele morale sunt pasibile de răspundere contravențională, or răspundere juridică, per ansamblu, poate surveni doar pentru încălcarea normelor juridice. O astfel de redacție a dispoziției art. 354, lasă loc de interpretare mult prea largă, care va provoca apariția și aplicarea factorilor subiectivi la constatarea faptei de huliganism nu prea grav, cât și la examinarea și sancționarea acestei fapte. Această idee rezidă din faptul că morala reprezintă, în sine, un ansamblu de concepții și reguli, cu privire la bine și la rău, drept sau nedrept, permis sau nepermis. Normele de morală sunt creația societății sau a grupurilor sociale. Cu toate acestea, fiecare individ în parte își creează standardele sale de morală, reieșind din nivelul de educație, valorile sale socio-culturale și mediul social în care crește, se dezvoltă și activează. Astfel, în scopul excluderii unor astfel de situații, proiectul propune excluderea din textul normei articolului 354 a cuvintelor „încalcă norme morale”.

Norma de la alin. (6) al art. 361 statuează în calitate de contravenție „portul armei individuale la întruniri”, astfel reprezentând o dublare a prevederilor de la art. 67 alin. (4) care, incriminează „participarea la întrunire a persoanelor care dețin arme...”. De asemenea, normele vizate, pentru aceeași faptă, stabilesc sancțiuni diferite, care comportă un decalaj mult prea mare. Astfel, pentru fapta de la art. 67 alin. (4) se aplică amendă de la 40 la 50 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile, iar pentru fapta prevăzută la art. 361 alin. (6) se aplică amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă. De asemenea, fapta prevăzută la alin. (6) al art. 361 poate fi încadrată, *lato sensu*, în dispoziția alin. (1) al aceluiași articol, care stabilește în calitate de contravenție, pe lângă încălcarea regulilor de deținere și transport al armei individuale și a munițiilor aferente, și încălcarea regulilor de port al acestora.

Generalizînd cele menționate, se consideră judicioasă abrogarea alin. (6) al art. 361, fapt propus în proiect.

B. Amendamente ce vizează sancțiunile contravențiilor.

30. Unul dintre aspectele vizate prin modificările propuse în proiectul elaborat afectează **sancțiunile contravențiilor**. Examinînd în ansamblu sancțiunile stabilite pentru fiecare contravenție, pot fi remarcate abordări diferite, atît la stabilirea cuantumului sancțiunii, cât și la stabilirea subiectului căruia i se aplică sancțiunea. Astfel, pentru unele contravenții, luate în comparație cu altele care au un grad de pericol social mai mare, sunt prevăzute sancțiuni nejustificat de mari, în cazul altor contravenții sancțiunea nu identifică exact subiecții care urmează să răspundă contravențional pentru săvîrșirea acestora. Dilema, în cel din urmă caz, apare, în special, atunci, cînd, în calitate de subiect al contravenției poate fi, atît persoana fizică, cât și persoana cu funcție de răspundere, dar sancțiunea este redactată cu un caracter general, limitele sale nefiind aplicabile ambelor categorii de subiecți. Un exemplu în acest sens ar fi sancțiunile statuate la articolele 65, 251 alin.(3) și (5), 271, 273 pct. 4), 8), 276, 284, 302 etc. Reieșind din logica stabilirii subiectului contravenției în textul sancțiunii, se deduce regula că – în sancțiune se indică exact cui i se aplică aceasta, fie persoanei cu funcție de răspundere,

fie persoanei juridice, cu excepția cazului când aceasta se aplică persoanei fizice (în acest caz, indicarea expresă a „persoanei fizice” nu este necesară.). Astfel, în cazul în care norma stabilește sancțiunea fără a indica subiectul, se presupune că, în calitate de subiect al contravenției apare persoana fizică, iar în cazul persoanei cu funcție de răspundere și a persoanei juridice este necesar de a statua expres. Cu toate acestea, la unele contravenții, regula menționată nu a fost aplicată pentru persoane cu funcție de răspundere, creînd, astfel, confuzii în materie de subiect al contravenției.

Un alt element al subiectelor ce vizează modificarea sancțiunilor este cuantumul acestora. Așa cum s-a menționat mai sus, reieșind din analiza comparativă a faptelor contravenționale, în temeiul propunerilor prezentate de către unele autorități, precum și în dependență de subiectul contravenției (persoană fizică, persoană cu funcție de răspundere sau persoană juridică) sancțiunile unor contravenții au suportat fie majorări, fie micșorări. Astfel de contravenții sunt, spre exemplu, cele de la articolele: 274, 277, 280, 304, 305, 329 etc.

De asemenea, reieșind prevederile Părții generale a dreptului contravențional material, din textul unor sancțiuni au fost excluse expresii prin care se statuează sancțiuni care nu sunt reglementate de către Codul contravențional ca atare. Cu titlu de exemplu, în acest sens, pot fi numite sancțiunile de la articolele 116 alin.(2), 134, 334 alin.(1).

III. Amendamente ce vizează subiecte de drept procesual contravențional, Partea Generală, Cartea a doua a Codului contravențional:

Un interes amplu au prezentat **normele cărții a doua** – „Procesul contravențional”, care au fost abordate în cadrul proiectului, fie în vederea excluderii unor situații lacunare, fie în vederea completării acestora pentru a releva o reglementare completă și exactă a procesului contravențional.

31. Art. 374 – conține norme generale despre procesul contravențional, necesitatea cărora nu poate fi contestată. Totuși, norma de la alin. (1), care are pretenția de a fi o definiție a procesului contravențional, este una incorectă, de fapt. Nu putem spune că procesul contravențional este o totalitate de norme. O definiție mult mai reușită procesului contravențional îi este oferită de norma de la alin. (2). Astfel, proiectul propune abrogarea alin. (1), care nu reprezintă o plusvaloare la realizarea unei definiții complete și corecte a procesului contravențional.

Totodată, proiectul propune completarea articolului cu un alineat nou care să indice clar că momentul începerii procesului contravențional. Avînd în vedere faptul că procesul contravențional este unul simplificat în raport cu procesul penal, se consideră oportun de a nu impune necesitatea adoptării unui act procedural prin care să se indice despre pornirea procesului contravențional. Astfel, conform alin. (2¹) – propus spre completarea art. 374, procesul contravențional va începe de drept din momentul sesizării sau autosesizării agentului constatatator despre săvîrșirea contravenției.

De asemenea, proiectul propune completarea alin. (3) al art. 374 cu prevederi care completează izvoarele procesului contravențional.

32. Prevederile proiectului vin să înlăture unele noțiuni utilizate incorect de către legea contravențională. Un exemplu în acest sens este **art. 376 alin. (5)** unde se utilizează noțiunea de „liberare”, or, atunci când vorbim despre încetarea măsurii reținerii persoanei, aceasta urmează să fie eliberată, dar nu liberată. Chiar dacă, per se, noțiunile exprimă aceeași idee, în dreptul penal și contravențional, utilizăm „a libera” atunci când vorbim despre răspundere juridică (penală sau contravențională).

33. Alte prevederi ale proiectului reprezintă norme de trimitere, fie la normele Codului de

procedură penală care reglementează aceleași instituții juridice și care, aplicate în procesul contravențional, nu necesită modificări, fie la alte articole din Codul contravențional (ex. art. 378 alin. (4), art. 380, art. 382 alin. (5), art. 383 alin. (1) etc.).

34. Luînd în calcul caracterul procesului contravențional, amploarea proceselor contravenționale în care se prelucrează date cu accesibilitate limitată, în special informații atribuite la secret de stat, precum și în scopul prevenirii divulgării acestor informații sau divulgării informațiilor care se referă la aspectele intime ale vieții, care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională ori la alte circumstanțe care ar putea prejudicia interesele participanților la proces, ordinea publică sau moralitatea, proiectul propune completarea cu codului cu **art. 383¹** prin care se includ norme ce vin să asigure protejarea secretului de stat, comercial și a altor informații cu accesibilitate limitată în cadrul procesului contravențional. Mecanismul ce urmează a fi aplicat, în acest sens, va fi similar celui prevăzut de Codul de procedură penală (art. 213 și 214 din CPP).

35. În scopul asigurării respectării principiului independenței și imparțialității în cadrul procesului contravențional, proiectul instituie reguli de imposibilitate a participării în cadrul procesului contravențional a unor subiecți precum, agentul constator, procurorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul. În acest scop au fost completate cu prevederi de rigoare **art. 385, 386, 389 – 392**. Amendamentele propuse urmăresc, de asemenea, consolidarea situației subiecților respectivi în calitate de actori ai procesului contravențional.

36. Una dintre normele modificate este cea de la **art. 387** alin. (3) lit. f), conform căreia, în prezent, victima contravenției are dreptul să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe materialele din dosarul contravențional. Poate fi observat faptul că, această prevede poartă un caracter general și permite realizarea acestui drept la orice etapă a procesului contravențional și nu indică, care anume materiale sunt accesibile victimei. În această redacție, norma oferă garanții pentru asigurarea tainei procesului contravențional, apărarea martorilor și a altor persoane participante la proces prin prevenirea divulgării datelor de identitate a acestora. În scopul excluderii unor astfel de situații, se propune modificarea prevederii în cauză, în sensul acordării dreptului victimei de a i se elibera, la cerere, în cel mult 24 de ore de la solicitare, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenții, precum și de pe deciziile emise în baza acestuia. Totodată, se propune completarea cu norme care să prevadă și alte drepturi procesuale esențiale pentru victima în procesul contravențional, așa precum: să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea lor sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional, ulterior încheierii acțiunilor agentului constator, întreprinse în vederea constatării faptei și remiterii dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar.

Pentru a omogeniza textul legii contravenționale și pentru a respecta regulile de tehnică legislativă la alin. (4) al aceluiași articol, se recomandă schimbarea timpului verbului, astfel, substituind cuvintele „va fi” prin cuvintele „trebuie să fie”, acordîndu-i, în mod expres, un caracter imperativ prevederii respective.

37. Una dintre problemele identificate în Codul contravențional, este lipsa de reglementare a competenței teritoriale în materie contravențională. Astfel, **art. 393** numește autoritățile competente să examineze cauza, dar nu indică principiul conform căruia acestea desfășoară activitatea în domeniul contravențional. Or, competența teritorială a autorităților respective, reprezintă capacitatea obiectivă a acestora de a soluționa cauzele contravenționale, în raport cu raza teritorială în care acestea își exercită atribuțiile funcționale. Lipsa reglementării competenței teritoriale creează situații problematice, în special, atunci, cînd agentul competent să constate contravenția are o rază de activitate diferită de raza de activitate a autorității competente să o examineze. În calitate de soluție

pentru astfel de situații, precum și pentru a evita declinul de competență al instanțelor de judecată, proiectul propune completarea art. 393 cu alin. (2), astfel, soluționarea cauzelor contravenționale aflate în competența autorităților indicate la alin. (1) al aceluiași articol se realizează de către autoritatea competentă în raza teritorială a căreia a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în raza teritorială a căreia s-a consumat fapta contravențională.

În același scop, se completează și **art. 394** cu alin. (1¹), conform căruia se instituie o derogare de la regula prescrisă mai sus. Astfel, în cazul în care agentul constatator nu are subdiviziuni teritoriale, prin derogare de la art. 393 alin. (2), cauza contravențională se va judeca de către instanța de judecată de la locul unde își are sediul autoritatea din care face parte agentul constatator.

38. De asemenea, pentru a indica exact competența instanței de judecată, este necesar de a explicita prevederile care reglementează competența instanței care examinează contestația împotriva deciziei autorității care a examinat cauza. Astfel, se propune completarea **art. 395** cu alin. (1¹), astfel, încît, contestația împotriva deciziei în cauza contravențională se va examina de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia (pentru cazurile în care cauza a fost examinată de procuror), sau în instanța de la locul unde își are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art. 394 alin. (1¹).

Art. 395 a suportat și alte modificări, astfel, în vederea uniformizării terminologiei utilizate în textul articolului cu întreaga lege contravențională, este rațional a substitui, la punctul 2) de la alineatul (1) al articolului, cuvîntul „hotărîrilor” prin cuvîntul „deciziile”. Această modificare este justificată de faptul că, emiterea unei hotărîri rămîne a fi de competența instanțelor judecătorești, celelalte autorități competente să examineze cauze contravenționale emit sau iau decizii asupra acestor cauze.

Totodată, menționăm că, conceptul de decizie a autorității competente este reglementat de normele articolelor 443, 448 din Cod.

În contextul excluderii divergențelor dintre conceptele „hotărîre” și „decizie” este modificat și alin. (2) al art. 394, întrucît aceasta admite o confuzie între acestea două. Or, instanța de judecată, ca instanță de fond emite hotărîre și nu decizie, aceasta din urmă fiind actul prin care se pronunță instanța de recurs. Mai mult ca atît, art. 460, 462 reglementează actul prin care se pronunță instanța de judecată ca instanță de fond, iar art. 465, 474 reglementează decizia ca act al instanței de judecată ca instanță de recurs.

39. Au fost operate modificări la **art. 396-423⁵**, articole care reglementează care sunt autoritățile cu drept de constatare și soluționare a contravențiilor, precum și atribuțiile acestora. Astfel, avînd în vedere modificările realizate în partea specială a Codului contravențional – modificarea unor componente de contravenții, completarea cu alte componente, precum și reieșind din totalitatea autorităților și competențele lor în domeniile respective, proiectul propune: includerea unor autorități noi cu statut de agenți constatatori (ex. Inspectoratul de Stat al Protecției Civile, Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor); extinderea cercului de agenți constatatori în cadrul autorităților menționate deja în cod (ex. art. 410, 414); modificarea competențele autorităților respective în materia cercului de contravenții cu drept de constatare sau examinare (ex. art. 400, 404, 411, 414 etc.).

O imagine mai clară asupra competențelor agenților constatatori și a autorităților competente să constate/examineze contravenții poate fi remarcată la studierea ***Tabelului cu privire la contravenții și agenții constatatori competenți să le constate și să le examineze***, tabel care se anexează.

40. Prevederilor **art. 427** statuează temeiurile pentru ridicarea obiectelor și documentelor. Conform normelor alin. (1), subiectul cu drept de ridicare a obiectelor sau documentelor este „lucrătorul

organului afacerilor interne”, or, în calitate de agent constatat, subiect care are dreptul de a constata/examina contravențiile conform competenței acordate prin lege, implicit cu drept de efectuare a acțiunilor procesual-contravenționale, apar reprezentanții mai multe autorități (art. 400-423⁵), și nu doar ai organului afacerilor interne. În acest sens, este rațională modificarea alin. (1) al art. 427, prin substituirea cuvintelor „lucrătorul organului afacerilor interne” cu „agentul constatat”.

41. Au fost supuse modificărilor prevederile **art. 435**, care reglementează instituția reținerii.

Conform prevederilor art. 25 alin. (3) din Constituție, reținerea nu poate depăși 72 de ore. Aplicarea reținerii pentru această perioadă de timp este caracteristică doar procesului penal, norma procesual penală stabilind că privarea persoanei de libertate se face pe o perioadă scurtă de timp, dar nu mai mult de 72 de ore, în locurile și în condițiile stabilite prin lege. Luînd în considerație faptul că fapta contravențională se caracterizează printr-un grad de pericol social mult mai scăzut decît infracțiunea, măsurile de constrîngere aplicate în procesul contravențional, chiar dacă sunt similare celor din procesul penal, trebuie să fie aplicate în modul corespunzător. Astfel, este inadmisibilă aplicarea reținerii, ca instituție contravențională, pentru o perioadă de timp de 72 de ore. În acest context, modificările propuse la art. 435 reglementează durata și condițiile reținerii.

Modificările vizează abrogarea alin. (3) și (4) ale articolului menționat, întrucît primul stabilește termene inacceptabile pentru reținerea contravențională, iar al doilea alineat indicat reiterează cazurile în care se aplică reținerea și care sunt deja stipulate la art. 433 alin. (1), realizînd astfel o dublare de norme.

Propunerile fixate în proiect cu privire la articolul 435 indică posibilitatea reținerii persoanei pe un termen ce depășește 3 ore, dar nu mai mult de 24 de ore, doar în baza hotărîrii instanței de judecată și doar în două situații:

- pînă la examinarea cauzei contravenționale – persoanei suspectate de săvîrșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional;
- pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției – persoanelor care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat.

În vederea explicitării textului de lege a fost modificat și alin. (5) al art. 435, menționînd exact că, reținerea curge din momentul privării persoanei de libertate.

42. Pentru a cuprinde întreaga categorie de subiecți pasibili de aducere silită și pentru a concorda prevederile art. 382 alin. (5) cu prevederile art. 437, se propune utilizarea unei terminologii generice, astfel, fiind posibilă aplicarea aducerii silite pentru persoanele participante la procesul contravențional, legal citată și care, respectiv, se eschivează de la prezentare.

Avînd în vedere că dispunerea aducerii silite se face în baza unei încheieri judecătorești, așa cum stipulează alin. (2) al **art. 437**, la alin. (3) al aceluiași articol se propune de a fi indicate datele ce se vor conține în încheiere și nu în mandat, așa cum prevede acesta.

43. Cu referire la propunerile de modificare a **art. 439** prezentate în proiect (reținerea și aducerea vehiculului la parcare) trebuie de menționat că, atribuirea doar agentului constatat a răspunderii civile pentru deteriorările cauzate vehiculului ridicat și adus la parcare specială este nejustificată, or acesta dispune executarea măsurii respective în cazurile stabilite la alin. (1) și (2) din articolul menționat atunci, cînd nu există o alternativă de a asigura păstrarea și integritatea acestuia, iar deteriorările nu survin neapărat din vina agentului constatat, acestea fiind cauzate vehiculului, de regulă, în procesul aducerii sau în perioada aflării acestuia la parcare. Prin urmare, se propune de a indica în prevederea alin. (6) al art. 439 că, în dependență de faptul din vina căruia survine deteriorarea, va răspunde fie agentul constatat, fie persoanele care au organizat (efectuat) aducerea vehiculului la parcare, fie persoana care a asigurat păstrarea acestuia acolo.

Completarea art. 439 cu alin. (7)¹) are drept scop stabilirea mecanismului de interzicere a exploatării vehiculelor în cazurile prevăzute de Regulamentul circulației rutiere (pct. 121) și de Codul contravențional, prin ridicarea plăcilor cu numărul de înmatriculare. Totodată, în procesul de elaborare a acestei prevederi, s-au constatat similitudini și probleme care pot să apară la implementarea acestuia similare cazului de implementare a prevederilor alin. (5). Problemele respective vizează momentul returnării plăcilor de înmatriculare sau, după caz, a vehiculului. Astfel, având în vedere temeiurile care justifică ridicarea vehiculului și a plăcuțelor cu numărul de înmatriculare (alin. (1) și (2) ale art. 439 și pct. 121 din Regulamentul circulației rutiere) se consideră inoportună restituirea acestora doar după emiterea hotărârii pe cauza respectivă. Astfel, proiectul propune restituirea vehiculului sau, după caz, a plăcilor cu numărul de înmatriculare imediat după înlăturarea temeiurilor care au stat la baza ridicării acestora, cauza contravențională urmînd să fie instrumentată independent de aceste acțiuni.

44. Avînd în vedere că legea contravențională în vigoare operează cu noțiuni precum „amendă judiciară” și „punere sub sechestru”, dar nu le reglementează nici într-un fel (nici măcar prin norme de trimitere la Codul de procedură penală), se consideră oportun de a completa Codul contravențional cu norme exprese care să le reglementeze. În acest scop, proiectul propune completarea capitolului V – „Măsurile procesuale de constrîngere” cu art. 439¹ – „Amenda judiciară” și 439² – „Punerea sub sechestru”. Normele care statuează regimul acestor două instituții reprezintă, în fond norme de blanchetă, care fac trimitere la art. 201 și, respectiv, la art. 203-210 din Codul de procedură penală.

45. O lacună evidentă a Codului contravențional este absența reglementărilor referitoare la măsurile de siguranță în cadrul procesului contravențional și a realizării scopului acestuia. Astfel, proiectul propune completarea codului cu un capitol nou – „Capitolul V¹. Măsurile de siguranță”, prevederile căruia vor reglementa conceptul și procedura a trei măsuri de siguranță în cadrul procesului: a) expulzarea; b) demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor; c) confiscarea specială.” – art. 439⁴-439⁶ din cod, conform proiectului de lege.

Măsura expulzării și cea a confiscării speciale nu sunt niște inovații, ele fiind aplicabile și în cadrul procesului penal. Astfel, aplicarea este analogă, proiectul nepropunînd careva prevederi noi, decît cele prevăzute legislația penală, procesual penal, sau, respectiv, actele normative speciale (Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, Hotărîrea Guvernului nr. 492 din 7 iulie 2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova).

Referitor la măsura demolării construcțiilor, aceasta, conform propunerilor din proiect, urmează să se aplice în cazul faptelor prevăzute la articolele 116, 134, 168, 179 și 226 din Codul contravențional. Eventual, dacă în cazul demolării construcției neautorizate este necesară remedierea construcției inițiale, afectate prin construcția neautorizată, judecătorul poate dispune și remedierea acestora (adică a construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate).

Defrișarea arborilor și arbuștilor va putea fi dispusă în cazul contravenției prevăzute la articolul 168 din Codul contravențional, adică în cazul încălcării regulilor cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale sau la zona de protecție a rețelelor termice.

Competența de a dispune măsura demolării construcțiilor neautorizate și defrișării arborilor și arbuștilor este acordată instanței de judecată și pot fi aplicate chiar dacă în cauza respectivă are loc înlăturarea răspunderii contravenționale conform prevederilor codului cod sau dacă procesul contravențional a fost încetat în temeiul prevederilor art. 441 alin. (1) lit. f) din cod (făptuitorul nu este identificat, iar termenul de tragere la răspundere contravențională a expirat).

Conform proiectului demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor urmează să se execute de către contravenient pe cont propriu. În cazul în care contravenientul nu

execută măsura aplicată, aceasta urmează să fie executată de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.

Modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor urmează a fi reglementat mult mai detaliat prin act al Guvernului.

46. Titlul **art. 441** prezintă un „concept” eronat, or procesul contravențional nu poate fi înlăturat. Dreptul contravențional cunoaște instituțiile înlăturării răspunderii contravenționale sau înlăturării caracterului contravențional al faptei și nicidecum al procesului contravențional, acesta din urmă putînd fi, eventual, încetat. Astfel, pentru a aduce în concordanță conținutul articolului cu titlul său și pentru a prezenta titlul corect din punct de vedere juridic, acesta se oferă într-o nouă redacție – „Temeiurile de încetare a procesului contravențional”.

47. De asemenea, pentru a uniformiza limbajul juridic din textul codului, la **art. 442 alin. (2)** și **art. 443 alin. (13)** se propune substituirea cuvintelor „întocmirii” și, respectiv, „întocmit” prin cuvintele „încheierii” și „încheiat”.

48. La **art. 443**, proiectul propune operarea unor modificări care reies, fie din incorectitudinea textului normelor, fie din inaplicabilitatea lor în unele cazuri. Astfel, pentru a nu încălca principiul prezumției nevinovăției, întrucît, statutul de contravenient persoana îl capătă doar după ce este demonstrată vina sa în săvîrșirea faptei contravenționale și este supus răspunderii contravenționale (pînă la această etapă aceasta rămînd să se numească „persoana în privința căreia s-a pornit procesul contravențional”), este oportună utilizarea noțiunii de „persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional”.

Normele alin. (6) al **art. 443** stipulează că, faptul absenței contravenientului ori a refuzului său de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adeverește prin semnătura a cel puțin 2 martori, indicîndu-se datele acestora. Însă, în cele mai dese cazuri, excepție servind contravențiile comise în flagrant delict, absența contravenientului ori refuzul acestuia de a semna procesul-verbal nu poate fi adevărit de cîteva persoane, care ar corespunde exigențelor stabilite, prin **art. 388** din cod, calității de martor. Din aceste considerente se propune, cel puțin, micșorarea numărului necesar de persoane care să adeverească, prin semnătură, absența contravenientului sau refuzul acestuia de a semna procesul-verbal.

Pentru a cuprinde toate cazurile posibile atunci, cînd cauza este examinată de către o altă autoritate decît agentul constatatator și pentru a nu limita la situațiile în care examinarea cauzei este în competența instanței de judecată, este binevenită substituirea, în alin. (9) al **art. 443** a cuvintelor „de remitere a cauzei în instanța de judecată” prin cuvintele „de remitere a cauzei autorității competente să o soluționeze”.

49. Avînd în vedere că, normele în vigoare ale Codului contravențional reglementează doar procedura examinării cauzei contravenționale în instanța de judecată, se impune necesitatea completării actului cu prevederi care să stabilească procedura examinării cauzei contravenționale de către autoritatea competentă. Astfel, proiectul propune completarea codului cu **art. 447¹** – „Examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă”. Normele acestui articol indică procedura ce urmează a fi aplicată, precum și conținutul deciziei asupra cauzei. Aceste norme își justifică existența prin scopul pe care îl urmăresc – asigurarea respectării drepturilor părților procesului contravențional.

50. În scopul explicitării procedurii de contestație a deciziei agentului constatatator în cauza contravențională, precum și avînd în vedere că, în conformitate cu actuala redacție a **art. 448**, este supus contestării procesul-verbal cu privire la contravenție și nu însăși decizia luată în cauza

contravențională (or, în cazul în care autoritatea care constată contravenția și autoritatea care examinează fapta nu coincid, atunci decizia asupra cauzei nu este luată prin procesul-verbal cu privire la contravenție, ci printr-un act al autorității competente în acest sens.), proiectul propune relevarea art. 448 într-o nouă redacție prin care se propune realizarea celor menționate supra.

51. Un alt subiect ce necesită concretizare este prezența la ședința de judecată a agentului constator. Norma de la alin. (2) al **art. 455** este considerată a fi discordantă cu principiul legalității și cu scopul legii contravenționale, care apără, împotriva faptelor contravenționale, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, regimul constituțional, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, precum și întreaga ordine de drept. Astfel, este problematică prevederea conform căreia „neprezentarea agentului constator, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței duce la încetarea procesului contravențional, cu emiterea, după caz, a unei încheieri interlocutorii”. Cu toate acestea, în lista temeiurilor care duc la încetarea procesului contravențional, temeiuri reglementate expres în art. 441, absența nemotivată a agentului constator nu este indicată. Mai mult ca atât, încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în privința căruia acesta a fost pornit, or, nu este, nici just, vizavi de faptul săvârșirii faptei contravenționale, și nici echitabil, în raport cu victima infracțiunii, absolvirea persoanei vinovate de săvârșirea unei contravenții de tragerea la răspunderea contravențională, din acest temei.

În situația în care agentul constator lipsește nemotivat de la ședința de judecată este rațional ca procesul contravențional să continue și să existe posibilitatea aplicării acestuia a amenzii judiciare. În acest context a fost supusă modificării corespunzătoare prevederea de la art. 455 alin. (2).

52. Modificarea propusă la **art. 456 alin. (3)** vine să stabilească termenul în care poate fi depus recursul împotriva încheierii judecătorești emise în condițiile aceluiași alineat, precum și momentul din care acest termen începe să curgă – 3 zile de la pronunțare.

53. Proiectul propune modificarea structurală a **art. 457**, astfel încât să se realizeze distingerea etapelor procesului judiciar. În acest mod se propune excluderea alineatelor (4)-(7) din articolul 457 și completarea codului cu **art. 457¹** – „Dezbaterile judiciare și ultimul cuvânt”, articol care reglementează modul de desfășurare a acestor două etape.

54. În vederea stabilirii unor concretizări, absența cărora creează situații lacunare și fac inaplicabilă legea contravențională sau a excluderii unor prevederi imperceptibile, proiectul propune modificarea corespunzătoare a art. 465, 467, 468, 475.

55. Este inexplicabilă soluția prevăzută la **art. 473 alin. (1)** din cod, în conformitate cu care, după examinarea recursului, instanța nu este în drept să pronunțe decizia prin care să admită recursul, să caseze hotărârea și, prin rejudecare, să pronunțe o nouă hotărâre. Dat fiind că instanța de recurs este limitată cu competența respectivă, cu toate că se află în condiții ce-i permit să soluționeze cauza, prin dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în mod evident se tergiversează examinarea cauzei și, respectiv, prin expirarea termenului de prescripție, persoana evită răspunderea contravențională, ceea ce este inadmisibil. Astfel, în vederea evitării acestor situații, proiectul propune completarea articolului cu prevederi prin care se acordă instanței dreptul de a lua una din următoarele soluții: dispunerea achitării persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute de prezentul cod (art. 441); rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri; dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Alte amendamente ce pot fi regăsite în proiectul de lege sunt expuse în **Sinteza obiecțiilor și propunerilor (în baza avizelor) și Sinteza obiecțiilor și propunerilor (în baza amendamentelor propuse după ședința publică)**, care sunt parte a pachetului proiectului. Transpunerea justificărilor tuturor propunerilor de modificare sau completare propuse de proiect ar deraia de la „economia” procesului de creație legislativă, or, raționamentele care au stat la baza propunerii lor pot fi regăsite în sintezele indicate.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocări financiare din contul mijloacelor bugetare.

4. Impactul proiectului

Proiectul legii va permite implementarea adecvată și calitativă a prevederilor legii contravenționale, ceea ce, în consecință, va contribui la realizarea scopurilor urmărite prin aplicarea răspunderii contravenționale.

5. Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora

Proiectul respectiv a fost supus coordonării cu organele interesate de două ori. De asemenea, în iulie 2013 a avut loc o ședință publică pe marginea proiectului, la care au fost invitați reprezentanți ai autorităților cu competențe de constatare/examinare a cauzelor contravenționale. Obiecțiile și propunerile care au fost prezentate în adresa Ministerului Justiției, atât după avizare, cât și după ședința publică au fost expuse în **Sinteza obiecțiilor și propunerilor (în baza avizelor) și Sinteza obiecțiilor și propunerilor (în baza amendamentelor propuse după ședința publică)**.

Ministru

Oleg EFRIM